

Na osnovu člana 8 Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama („Službeni list CG”, broj 56/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 19. decembra 2019. godine, donijela je

**ODLUKU
O IZMJENI I DOPUNAMA ODLUKE O UVODENJU MEĐUNARODNIH
RESTRIKTIVNIH MJERA UTVRĐENIH ODLUKAMA SAVJETA EVROPSKE
UNIJE 2014/119/ZVBP OD 5. MARTA 2014. GODINE, 2015/143/ZVBP OD 29.
JANUARA 2015. GODINE, 2015/364/ZVBP OD 5. MARTA 2015. GODINE,
2015/876/ZVBP OD 5. JUNA 2015. GODINE I 2015/1781/ZVBP OD 5. OKTOBRA
2015. GODINE I 2016/318/ZVBP OD 4. MARTA 2016. GODINE I 2017/381/ZVBP OD
3. MARTA 2017. GODINE I 2018/333/ZVBP OD 5. MARTA 2018. GODINE
POVODOM SITUACIJE U UKRAJINI**

Član 1

U Odluci o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2014/119/ZVBP od 5. marta 2014. godine, 2015/143/ZVBP od 29. januara 2015. godine, 2015/364/ZVBP od 5. marta 2015. godine, 2015/876/ZVBP od 5. juna 2015. godine i 2015/1781/ZVBP od 5. oktobra 2015. godine i 2016/318/ZVBP od 4. marta 2016. godine i 2017/381/ZVBP od 3. marta 2017. godine i 2018/333/ZVBP od 5. marta 2018. godine povodom situacije u Ukrajini (“Službeni list CG”, br. 1/16, 17/16, 39/16, 29/17 i 26/18) u nazivu odluke i članu 1 poslije riječi: „5. marta 2018. godine“ dodaju se riječi: „i 2019/354/ZVBP od 4. marta 2019. godine“.

Član 2

Poslije člana 4 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 4a

Fizičkim licima iz člana 2 ove odluke, obezbijedeni su pravo na odbranu i pravo na djelotvornu sudsку zaštitu kako je to navedeno u Prilogu.“

Član 3

U Prilogu koji je sastavni dio ove odluke tačka 4 (Andrii Petrovych Kliuiev) briše se.

Dosadašnje tač. 5 do 13 postaju tač. 4 do 12.

Poslije tabele koja sadrži informacije o fizičkim licima iz člana 2 ove odluke, dodaje se tekst koji glasi:

„Pravo na odbranu i pravo na djelotvornu sudsку zaštitu na osnovu Zakonika o krivičnom postupku Ukrajine

Članom 42 Zakonika o krivičnom postupku Ukrajine („Zakonik o krivičnom postupku“) predviđa se da svako lice koje je osumnjičeno ili optuženo u krivičnom postupku uživa pravo na odbranu i pravo na djelotvornu sudsку zaštitu. To uključuje: pravo da bude obaviješteno za koje je krivično djelo osumnjičeno ili optuženo; pravo da bude precizno i brzo obaviješteno o svojim pravima na osnovu Zakonika o krivičnom postupku; pravo na branioca nakon što ga prvi put zatraži; pravo da podnese predloge za radnje u postupku; i pravo da ospori odluke, radnje i propuste istražioca državnog tužioca i sudije istrage. Članom 306 Zakonika o krivičnom postupku predviđa se da pritužbe na odluke, radnje ili propuste istražioca ili državnog tužioca mora razmotriti sudija istrage lokalnog suda u prisustvu podnosioca pritužbe ili njegovog branioca ili pravnog zastupnika. Osim toga, u članu 309 Zakonika o krivičnom postupku navode se odluke sudija istrage protiv kojih je moguće podnijeti žalbu te se navodi da druge odluke mogu biti predmet sudskog preispitivanja tokom pripremnog postupka pred sudom. Štaviše, određene istražne mjere u postupku moguće su samo na osnovu odluke sudije

istrage ili suda (npr. zaplijena imovine na osnovu člana 164 i mjere pritvaranja na osnovu člana 176 Zakonika o krivičnom postupku).

Primjena prava na odbranu i prava na djelotvornu sudsku zaštitu svakog lica uvrštenog na popis

1. Viktor Fedorovych Yanukovych

Iz informacija iz spisa predmeta Savjeta proizlazi da su pravo na odbranu i pravo na djelotvornu sudsku zaštitu g. Yanukovycha poštovani tokom krivičnog postupka na koji se oslonio Savjet. To je posebno dokazano određenim brojem odluka suda u vezi sa zaplijenom imovine i odlukom suda od 1. novembra 2018. godine kojom je izdato rješenje za lišenje slobode osumnjičenog, njegovo pozivanje pred sud i privođenje sudu kao i odlukom sudije istrage od 8. oktobra 2018. godine kojom je odbijen zahtjev tužioca za posebnu istragu prije suđenja in absentia.

2. Vitali Yuriyovych Zakharchenko

Iz informacija iz spisa predmeta Savjeta proizlazi da su pravo na odbranu i pravo na djelotvornu sudsku zaštitu g. Zakharchenka poštovani tokom krivičnog postupka na koji se pozvao Savjet. To je posebno dokazano odlukama istražnog sudije od 21. maja 2018. godine i 23. novembra 2018. godine kojima je izdato odobrenje za pritvaranje g. Zakharchenka kako bi bio doveden pred sud da bude saslušan na ročištu povodom predloga za određivanje istražnog zatvora.

3. Viktor Pavlovych Pshonka

Iz informacija iz spisa predmeta Savjeta proizlazi da su pravo na odbranu i pravo na djelotvornu sudsku zaštitu g. Pshonke poštovani tokom krivičnog postupka na koji se oslonio Savjet. To je posebno dokazano odlukama sudije istrage od 12. marta 2018. godine i 13. avgusta 2018. godine kojima je izdato rješenje za pritvaranje g. Pshonke kako bi bio doveden pred sud da bude saslušan na ročištu povodom predloga za određivanje istražnog zatvora.

4. Viktor Ivanovych Ratushniak

Iz informacija iz spisa predmeta Savjeta proizlazi da su pravo na odbranu i pravo na djelotvornu sudsku zaštitu g. Ratushniaka poštovani tokom krivičnog postupka na koji se pozvao Savjet. To je posebno dokazano odlukama sudije istrage od 21. maja 2018. godine i 23. novembra 2018. godine kojima je izdato rješenje za pritvaranje g. Ratushniaka kako bi bio doveden pred sud da bude saslušan na ročištu povodom predloga za određivanje istražnog zatvora.

5. Oleksandr Viktorovych Yanukovych

Iz informacija iz spisa predmeta Savjeta proizlazi da su pravo na odbranu i pravo na djelotvornu sudsku zaštitu g. Yanukovycha poštovani tokom krivičnog postupka na koji se oslonio Savjet. To je posebno dokazano odlukom sudije istrage od 7. februara 2018. godine kojom je odbijen zahtjev tužioca za posebnu istragu prije suđenja in absentia, određenim brojem odluka suda u vezi sa zaplijenama imovine i odlukom sudije istrage od 27. juna 2018. godine o ukidanju zahtjeva tužioca o odbijanju zahtjeva odbrane za zatvaranje istrage.

6. Artem Viktorovych Pshonka

Iz informacija iz spisa predmeta Savjeta proizlazi da su pravo na odbranu i pravo na djelotvornu sudsku zaštitu g. Pshonke poštovani tokom krivičnog postupka na koji se oslonio Savjet. To je posebno dokazano odlukama sudije istrage od 12. marta 2018. godine i 13. avgusta 2018. godine kojima je izdato rješenje za pritvaranje g. Pshonke kako bi bio doveden pred sud da bude saslušan na ročištu povodom predloga za određivanje istražnog zatvora.

7. Mykola Yanovych Azarov

Iz informacija iz spisa predmeta Savjeta proizlazi da su prava na odbranu i pravo na djelotvornu sudsku zaštitu g. Azarova poštovani tokom krivičnog postupka na koji se oslonio Savjet. To je posebno dokazano odlukom sudije istrage od 8. septembra 2018. godine kojom je izdato odobrenje za sprovođenje posebne istrage in absentia kao i odlukom sudije istrage od

16. avgusta 2018. godine kojom je izdato rješenje za pritvaranje g. Azarova kako bi bio doveden pred sud da bude saslušan na ročištu povodom predloga za određivanje istražnog zatvora te određenim brojem odluka suda u vezi sa zaplijenama imovine.

8. Serhiy Vitalyovych Kurchenko

Iz informacija iz spisa predmeta Savjeta proizlazi da su pravo na odbranu i pravo na sudsku zaštitu g. Kurchenka poštovani tokom krivičnog postupka na koji se oslonio Savjet. To je posebno dokazano odlukom sudije istrage od 7. marta 2018. godine kojom je izdato odobrenje za sprovođenje posebne istrage in absentia.

9. Dmytro Volodymyrovych Tabachnyk

Iz informacija iz spisa predmeta Savjeta proizlazi da su pravo na odbranu i pravo na sudsku zaštitu g. Tabachnyka poštovani tokom krivičnog postupka na koji se oslonio Savjet. To je posebno dokazano odlukom sudije istrage od 8. maja 2018. godine kojom je izdato rješenje za pritvaranje g. Tabachnyka kako bi bio doveden pred sud da bude saslušan na ročištu povodom predloga za određivanje istražnog zatvora.

10. Serhiy Hennadiyovych Arbuzov

Iz informacija iz spisa predmeta Savjeta proizlazi da su pravo na odbranu i pravo na djelotvornu sudsku zaštitu g. Arbuzova poštovani tokom krivičnog postupka na koji se oslonio Savjet. To je posebno dokazano određenim brojem odluka suda u vezi sa zaplijenama imovine, kao i poništenjem zaplijenjene imovine.

11. Oleksandr Viktorovych Klymenko

Iz informacija iz spisa predmeta Savjeta proizlazi da su pravo na odbranu i pravo na djelotvornu sudsku zaštitu g. Klymenka poštovani tokom krivičnog postupka na koji se oslonilo Savjet. To je posebno dokazano odlukom sudije istrage od 5. oktobra 2018. godine kojom je izdato odobrenje za sprovođenje posebne istrage in absentia.

12. Edward Stavytskyi

Iz informacija iz spisa predmeta Savjeta proizlazi da su pravo na odbranu i pravo na djelotvornu sudsku zaštitu g. Stavytskog poštovani tokom krivičnog postupka na koji se oslonio Savjet. To je dokazano određenim brojem odluka suda u vezi sa zaplijenom imovine, odlukom sudije istrage od 22. novembra 2017. godine kojom je izdano odobrenje za sprovođenje posebne istrage in absentia, uputama tužioca od 2. januara 2018. godine da istražitelj obavijesti osumnjičene i njihove branioce o dovršetku istrage prije suđenja i o tome da je 8. maja 2018. godine Okružnom суду okruga Svjatošin u Kijevu upućena optužnica radi ocjene osnovanosti. Iz tih informacija proizlazi i to da nije postojala prethodna valjana odluka tužioca o nepokretanju krivične istrage te da se u relevantnom krivičnom postupku stoga nije prekršilo načelo ne bis in idem.”

Član 4

Ova odluka objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-7793

Podgorica, 19. decembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 76 st. 2 i 5 Zakona o životnoj sredini ("Službeni list CG", broj 52/16), Vlada Crne Gore, na sjednici od 26. decembra 2019. godine, donijela je

**ODLUKU
O DOPUNI ODLUKE O OSNIVANJU FONDA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE**

Član 1

U Odluci o osnivanju Fonda za zaštitu životne sredine ("Službeni list CG", broj 81/18), u članu 17 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

"Do imenovanja izvršnog direktora Društva, u skladu sa ovom odlukom, poslove izvršnog direktora vršiće Jovan Martinović."

Član 2

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07- 8075

Podgorica, 26. decembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 34 stav 3 Zakona o državnoj imovini ("Službeni list CG", broj 21/09) Vlada Crne Gore, na sjednici od 26. decembra 2019. godine, donijela je

O D L U K U
O DAVANjU PRETHODNE SAGLASNOSTI OPŠTINI BUDVA ZA RAZMJENU
NEPOKRETNOSTI

1. Daje se prethodna saglasnost Opštini Budva za razmjenu nepokretnosti i to:

- posebnih djelova objekta broj 1 izgrađenog na katastarskoj parceli broj 2058/1, označenih kao PD 74, površine 111 m², PD 75, površine 860 m², PD 90, površine 94 m², PD 102, površine 122 m², PD 103, površine 603 m², PD 130, površine 809 m², PD 143, površine 85 m², PD 153, površine 995 m², PD 171, površine 43 m² i PD 177, površine 1169 m², ukupne površine od 4891 m², upisane u list nepokretnosti broj 3447, KO Budva, Opština Budva, kojom raspolaže Opština Budva, po ukupno procijenjenoj vrijednosti od 6.685.527,00 € i

- atatarske parcele broj 2203/2, površine 883 m², katastarske parcele broj 2204/2, površine 932 m² i katastarske parcele broj 2205/2, površine 1177 m², ukupne površine od 2992 m², upisanim u list nepokretnosti 3018, KO Budva, Opština Budva, po ukupno procijenjenoj vrijednosti od 6.188.700,00 €, u vlasništvu pravnog lica "Velja Voda Lux" doo Tivat.

2. Odluka će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-7883

Podgorica, 26. decembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 34 stav 3 Zakona o državnoj imovini ("Službeni list CG", broj 21/09), Vlada Crne Gore, na sjednici od 26. decembra 2019. godine, donijela je

**ODLUKU
O DAVANjU PRETHODNE SAGLASNOSTI OPŠTINI PLjEVLjA ZA OTUĐENjE
NEPOKRETNOSTI**

1. Daje se prethodna saglasnost Opštini Pljevlja za otuđenje nepokretnosti i to:
 - poslovne zgrade u privredi, površine 640 m²,
 - dvorišta, površine 500 m² i
 - prirodnog nepolodnog zemljišta, površine 1229 m², koje se nalaze na katastarskoj parceli broj 13,
 - poslovne zgrade u privredi, površine 116 m², koja se nalazi na katastarskoj parceli broj 14, sve upisane u list nepokretnosti broj 4559, KO Pljevlja, čija ukupna procijenjena vrijednost iznosi 424.531,91 eura.
2. Odluka će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-7864

Podgorica, 26. decembar 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 19 stav 5 Zakona o vanjskim poslovima („Službeni list CG”, broj 70/17), Ministarstvo vanjskih poslova donijelo je

**PRAVILNIK
O BLIŽIM OVLAŠĆENJIMA GLAVNOG
DIPLOMATSKEGO INSPETTORA I DIPLOMATSKEGA INSPETTORA I NAČINU
SPROVOĐENJA NADZORA NAD RADOM DIPLOMATSKEH I KONZULARNIH
PREDSTAVNIŠTAVA CRNE GORE U INOSTRANSTVU**

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliža ovlašćenja glavnog diplomatskog inspektora i drugih državnih službenika zaposlenih u Ministarstvu vanjskih poslova koji vrše poslove nadzora u konzularnoj oblasti, oblasti finansija, bezbjednosti i drugim oblastima rada diplomatskih i konzularnih predstavništava Crne Gore u inostranstvu, a koje za to ovlasti ministar vanjskih poslova (u daljem tekstu: diplomatski inspektor), kao i način sprovođenja nadzora nad radom diplomatskih i konzularnih predstavništava Crne Gore u inostranstvu (u daljem tekstu: diplomatsko-konzularno predstavništvo).

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Pristup informacijama i dokumentima

Član 3

Radi vršenja nadzora nad radom diplomatsko-konzularnog predstavništva (u daljem tekstu: nadzor), glavni diplomatski inspektor treba da bude upoznat sa svim aspektima rada diplomatsko-konzularnog predstavništva, posebno sa ocjenama o njegovom funkcionisanju sadržanim u izvještajima, informacijama i drugim dokumentima Ministarstva vanjskih poslova i drugih nadležnih organa i institucija.

Vršenje nadzora

Član 4

U vršenju nadzora, glavni diplomatski inspektor i diplomatski inspektori koriste svoja ovlašćenja u skladu sa vrstom, svrhom i obimom nadzora i, po pravilu, na način da se ne ometa redovno i efikasno funkcionisanje diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Vrste nadzora

Član 5

Nadzor može biti redovan i vanredan, a po obimu potpun i djelimičan.

Trajanje nadzora određuje glavni diplomatski inspektor u zavisnosti od vrste i obima nadzora.

Redovni nadzor

Član 6

Redovni nadzor vrši se u skladu sa godišnjim planom nadzora i, po pravilu, je potpun.

Glavni diplomatski inspektor predlaže ministru vanjskih poslova plan iz stava 1 ovog člana najkasnije do 15. decembra tekuće godine za narednu godinu.

U slučaju da za to postoje opravdani razlozi, plan iz stava 1 ovog člana može se dopuniti ili izmijeniti tokom tekuće godine.

Najava redovnog nadzora

Član 7

Redovni nadzor vrši se u diplomatsko-konzularnom predstavništvu, po pravilu, jednom u toku trajanja mandata šefa diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Redovni nadzor se prethodno najavljuje šefu diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Program redovnog nadzora

Član 8

Za svaki pojedinačni redovni nadzor glavni diplomatski inspektor sačinjava program koji sadrži:

- vrijeme početka i trajanje nadzora;
- razloge i obim nadzora;
- pitanja u vezi sa nadzorom određena na osnovu prethodne analize rada tog diplomatsko-konzularnog predstavništva, izvještaja, informacija i drugih dokumenata Ministarstva vanjskih poslova i drugih nadležnih organa i institucija;
- dokumenta potrebna za vršenje nadzora i rok za njihovu pripremu; i
- druga pitanja od značaja za vršenje nadzora.

Vanredni nadzor

Član 9

Vanredni nadzor vrši se u slučaju kad za to postoje opravdani razlozi.

Nadzor iz stava 1 ovog člana glavni diplomatski inspektor izvršava bez odlaganja i, po pravilu, bez prethodne najave šefu diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Potpuni i djelimični nadzor

Član 10

Potpuni nadzor vrši se u svim oblastima rada diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Djelimični nadzor vrši se u jednoj ili više oblasti rada diplomatsko-konzularnog predstavništva, a na osnovu procjene glavnog diplomatskog inspektora i saglasnosti ministra vanjskih poslova.

Ovlašćenja u vršenju nadzora

Član 11

U vršenju nadzora glavni diplomatski inspektor i diplomatski inspektori imaju ovlašćenja da pregledaju objekte i prostorije koje koriste diplomatsko-konzularna predstavništva i rezidencije šefova diplomatsko-konzularnih predstavništava, opremu i uređaje, sredstva rada, konzularne knjige, djelovodnike, evidencije i registre, ugovore i drugu dokumentaciju, obavljaju razgovore sa zaposlenima i ukazuju na utvrđene nepravilnosti, odnosno nedostatke.

Nadzor se može vršiti, po potrebi, u Ministarstvu vanjskih poslova.

Nadzorom rukovodi glavni diplomatski inspektor.

Obaveze šefa diplomatsko-konzularnog predstavništva

Član 12

Šef diplomatsko-konzularnog predstavništva dužan je da omogući nesmetano vršenje nadzora i da blagovremeno pripremi dokumenta potrebna za vršenje nadzora.

Šef diplomatsko-konzularnog predstavništva i drugi članovi diplomatsko-konzularnog predstavništva dužni su da sarađuju sa glavnim diplomatskim inspektorom i diplomatskim inspektorima i van redovnog radnog vremena, ako za to postoje opravdani razlozi.

U slučaju da šef diplomatsko-konzularnog predstavništva ne postupi u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, glavni diplomatski inspektor o tome, bez odlaganja, obavještava ministra vanjskih poslova.

Obaveze i ovlašćenja u otklanjanju nepravilnosti i nedostataka

Član 13

Radi otklanjanja utvrđenih nepravnosti, odnosno nedostataka glavni diplomatski inspektor nalaže odgovarajuće mjere i radnje i određuje rokove za otklanjanje tih nepravilnosti, odnosno nedostataka.

Ako glavni diplomatski inspektor u toku nadzora utvrdi da je došlo do povrede službene dužnosti zaposlenih u diplomatsko-konzularnom predstavništu ili ako postoje razlozi za sumnju da su izvršena djela ili propusti koji imaju elemente krivičnih djela, o tome će odmah obavijestiti ministra vanjskih poslova i predložiti preuzimanje odgovarajućih mjera.

Izvještaj o nadzoru

Član 14

O izvršenom nadzoru, glavni diplomatski inspektor sačinjava izvještaj koji sadrži: vrstu, obim i način vršenja nadzora, utvrđeno činjenično stanje, ocjene u oblastima rada diplomatsko-konzularnog predstavništva, naložene mjere, nosioce i rokove za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka.

U izradi izvještaja učestvuju i diplomatski inspektori koji su vršili nadzor.

Pravo prigovora na izvještaj

Član 15

Izvještaj iz člana 14 ovog pravilnika glavni diplomatski inspektor dostavlja šefu diplomatsko-konzularnog predstavništva u kojem je izvršen nadzor.

Šef diplomatsko-konzularnog predstavništva može dati primjedbe na izvještaj o izvršenom nadzoru koje, u pisanoj formi, dostavlja glavnom diplomatskom inspektoru, u roku od pet radnih dana od dana njegovog prijema.

Dostavljanje izvještaja

Član 16

Izvještaj o izvršenom nadzoru sa primjedbama iz člana 15 stav 2 ovog pravilnika, glavni diplomatski inspektor dostavlja ministru vanjskih poslova.

Konačan izvještaj

Član 17

Konačan izvještaj o izvršenom nadzoru sa naloženim mjerama i radnjama i utvrđenim rokovima za otklanjanje nepravnosti, odnosno nedostataka, glavni diplomatski inspektor dostavlja šefu diplomatsko-konzularnog predstavništva u kojem je izvršen nadzor, kao i

rukovodiocima organizacionih jedinica Ministarstva vanjskih poslova nadležnih za oblasti rada u kojima je vršen nadzor, radi upoznavanja sa izvještajem i preuzimanja mjera iz djelokruga svog rada.

Sprovodenje mjera i radnji iz stava 1 ovog člana prati glavni diplomatski inspektor u saradnji sa rukovodiocima organizacionih jedinica Ministarstva vanjskih poslova.

O sprovodenju mjera i radnji iz stava 1 ovog člana, šef diplomatsko-konzularnog predstavništva dostavlja izvještaj glavnom diplomatskom inspektoru.

Tajnost

Član 18

Iзвјештaj o izvršenom nadzoru može biti označen odgovarajućim stepenom tajnosti, u skladu sa propisima kojima se uređuje tajnost podataka.

Prestanak važenja

Član 19

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o ovlašćenjima glavnog diplomatskog inspektora i način vršenja nadzora nad radom diplomatskih i konzularnih predstavništava Crne Gore u inostranstvu („Službeni list CG”, broj 36/12).

Stupanje na snagu

Član 20

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 9/03-3-12-3-4/20

Podgorica, 23. januara 2020. godine

Ministar,
Prof. dr **Srđan Darmanović**, s.r.

Na osnovu člana 55 stav 2 i člana 63 stav 2 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list CG", br. 30/12, 48/15, 52/16 i 43/18), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

NAREDBU

O PREDUZIMANJU MJERA ZA SPREČAVANJE UNOŠENJA ZARAZNE BOLESTI ŽIVOTINJA TRANSMISIVNIH SPONGIOFORMNIH ENCEFALOPATIJA I BOLESTI ŽIVOTINJA KOJE SE MOGU PRENIJETI NUS PROIZVODIMA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA U CRNU GORU*

1. Radi sprečavanja unošenja zarazne bolesti životinja transmisivnih spongioformnih encefalopatija (u daljem tekstu: TSE) u Crnu Goru, zabranjuje se uvoz pošiljki:

- 1) goveda;
- 2) ovaca i koza;
- 3) sjemena i oplođenih jajnih ćelija:
 - ovaca i koza,
 - goveda;

4) hrane porijekлом od preživara (goveda, ovaca i koza) iz država, odnosno regiona sa zanemarljivim, kontrolisanim i neodređenim rizikom od bovine spongioformnih encefalopatija, i to:

- svježeg mesa;
- mljevenog mesa;
- mehanički otkošćenog mesa (u daljem tekstu: MOM);
- mesnih prerađevina;
- proizvoda od mesa,
- topljene životinjske masti;
- čvaraka;
- želatina;
- kolagena;
- obrađenih želudaca, bešike i crijeva;

5) životinja koje pripadaju familiji jelena (Cervidae), kao i hrane porijekлом od ovih životinja;

6) nus proizvoda životinjskog porijekla koji potiču od goveda, ovaca i koza, koji su razvrstani u materijal kategorije 1, materijal kategorije 2 i materijal kategorije 3, osim svježe i obrađene kože;

7) dobijenih proizvoda od nus proizvoda životinjskog porijekla (u daljem tekstu: dobijeni proizvodi) iz podtačke 6) ove tačke, osim želatina i kolagena dobijenih od kože i derivata masti;

8) hrane za životinje, osim za kućne ljubimce uključujući žvakalice i poboljšivače ukusa, koja sadrži dobijene proizvode iz podtačke 7) ove tačke;

9) hrane za kućne ljubimce, uključujući žvakalice i poboljšivače ukusa;

10) specifično-rizičnog materijala (u daljem tekstu: SRM) datog u Prilogu 1, kao i hrane porijekлом od goveda, ovaca i koza koja sadrži SRM;

11) goveda koja su rodena ili gajena na teritoriji Ujedinjenog kraljevstva do 1. avgusta 1996. godine;

12) poslednjeg potomstva ženki goveda zaraženih sa TSE, odnosno ovaca i koza kod kojih je potvrđeno prisustvo bovine spongioformne encefalopatije (u daljem tekstu: BSE), koje je rođeno tokom prethodne dvije godine ili tokom perioda koji je usledio poslije prvih kliničkih simptoma početka bolesti.

2. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 1) ove naredbe ne primjenjuje se na pošiljke ako se sertifikatom koji prati pošiljku potvrđuje sljedeće:

1) za države ili regije sa zanemarljivim BSE rizikom:

- životinje su rođene i neprekidno uzgajane u državi ili regionu ili državama ili regionima klasifikovanim kao države ili region sa zanemarljivim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom,

- životinje su obilježene trajnim sistemom obilježavanja, koji omogućava sledljivost do majke i stada porijekla i nijesu sljedeća goveda:

a) svi slučajevi BSE,

b) sva goveda koja su tokom svoje prve godine života uzgajana zajedno sa slučajevima BSE i za koja je epizootiološkim ispitivanjem utvrđeno da su tokom tog perioda konzumirala istu potencijalno kontaminiranu hranu, ili

c) ako se iz rezultata ispitivanja iz alineje 2 pod b) ove podtačke ne može izvući zaključak, sva goveda rođena u istom stadu kao i slučajevi BSE i to u periodu 12 mjeseci od datuma rođenja slučaja BSE, i

- ako je u državi bilo domaćih slučajeva BSE, životinje su rođene:

a) poslije datuma od koga se efektivno sprovodi zabrana ishrane preživara mesno-koštanim brašnom i čvarcima dobijenim od preživara, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja Međunarodne organizacije za zdravlje životinja (u daljem tekstu: OIE), ili

b) poslije datuma rođenja zadnjeg domaćeg slučaja BSE ako je rođen poslije datuma zabrane ishrane iz alineje 3 pod a) ove podtačke;

2) za države ili regije sa kontrolisanim BSE rizikom:

- država ili region klasifikovanim kao država ili region sa kontrolisanim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom,

- životinje su obilježene trajnim sistemom obilježavanja, koji omogućava sledljivost do majke i stada porijekla i nijesu sledeća goveda:

a) svi slučajevi BSE,

b) sva goveda koja su tokom svoje prve godine života uzgajana zajedno sa slučajevima BSE i za koja je epizootiološkim ispitivanjem utvrđeno da su tokom tog perioda konzumirala istu potencijalno kontaminiranu hranu, ili

c) ako se iz rezultata ispitivanja iz alineje 2 pod b) ove podtačke ne može izvući zaključak, sva goveda rođena u istom stadu kao i slučajevi BSE i to u periodu 12 mjeseci od datuma rođenja BSE slučaja,

- životinje su rođene:

a) poslije datuma od koga se efektivno sprovodi zabrana ishrane preživara mesno-koštanim brašnom i čvarcima dobijenim od preživara, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE, ili

b) poslije datuma rođenja zadnjeg domaćeg slučaja BSE ako je rođen poslije datuma zabrane ishrane iz alineje 3 pod a) ove podtačke;

3) za države ili regije sa neodređenim BSE rizikom:

- država ili region klasifikovanim kao država ili region sa neodređenim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom,

- ishrana preživara mesno-koštanim brašnom ili čvarcima dobijenima od preživara, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE, zabranjena, kao i da se ta zabrana efikasno sprovodi u državi ili regionu,

- životinje su obilježene trajnim sistemom obilježavanja, koji omogućava sledljivost do majke i stada porijekla i nijesu sledeća goveda:

a) svi slučajevi BSE,

b) sva goveda koja su tokom svoje prve godine života uzgajana zajedno sa slučajevima BSE i za koja je epizootiološkim ispitivanjem utvrđeno da su tokom tog perioda konzumirala istu potencijalno kontaminiranu hranu, ili

c) ako se iz rezultata ispitivanja iz alineje 3 pod b) ove podtačke ne može izvući zaključak, sva goveda rođena u istom stadiu kao i slučajevi BSE i to u periodu 12 mjeseci od datuma rođenja BSE slučaja,

– životinje su rođene:

a) najmanje dvije godine poslije datuma od kojeg se efikasno sprovodi zabrana ishrane preživara mesno-koštanim brašnom i čvarcima dobijenima od preživara, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE, ili

b) poslije datuma rođenja zadnjeg domaćeg BSE slučaja ako je rođen poslije datuma zabrane ishrane iz alineje 4 pod a) ove podtačke.

3. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 2) ove naredbe ne primjenjuje se na pošiljke ovaca i koza:

1) koje su rođene i neprekidno uzgajane na gazdinstvu na kome nikada nijedan slučaj skrepi ovaca nije dijagnostikovan, odnosno kada su u pitanju ovce i koze za priplod – koje su neprekidno od rođenja ili u poslednje tri godine uzgajane na gazdinstvu koje u poslednje tri godine ispunjava sledeće uslove:

– koje je pod stalnom veterinarskom nadzorom,

– na kome nijedan slučaj skrepi ovaca nije dijagnostikovan,

– na kome su sve uginule i ubijene životinje starije od 18 mjeseci ispitane na skrepi ovaca propisanim metodama u skladu sa Kodeksom OIE,

– na kome se životinje obeležavaju trajnom identifikacionom oznakom u sistemu obeležavanja i identifikacije ovaca i koza, koji omogućava da se utvrdi njihovo kretanje i porijeklo do majke i stada porijekla,

– na koje se uvode koze i ovce koje potiču sa gazdinstva koje ispunjava uslove iz ove podtačke, izuzev ovaca ARR/ARR prionsko-proteinskog genotipa;

2) koje potiču sa gazdinstva na kome nijedan slučaj skrepija kod ovaca nije dijagnostikovan u poslednjih šest mjeseci – u slučaju ovaca ARR/ARR prionsko-proteinskog genotipa.

4. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 3) ove naredbe ne primjenjuje se na pošiljke, i to:

1) sjemena i oplođenih jajnih ćelija ovaca i koza koji potiču od životinja koje su neprekidno od rođenja, odnosno poslednje tri godine uzgajane na gazdinstvu koje u poslednje tri godine ispunjava sljedeće uslove:

– koje je pod stalnim veterinarskim nadzorom,

– na kome nijedan slučaj skrepi ovaca nije dijagnostikovan,

– na kome su sve uginule i ubijene životinje starije od 18 mjeseci ispitane na skrepi ovaca propisanim Kodeksom OIE,

– na kome se životinje obeležavaju trajnom identifikacionom oznakom u sistemu obeležavanja i identifikacije ovaca i koza, koji omogućava da se utvrdi njihovo kretanje i porijeklo do majke i stada porijekla,

– na koje se uvode samo ovce i koze koje potiču sa gazdinstva koje ispunjava uslove iz ove podtačke, izuzev ovaca ARR/ARR prionsko-proteinskog genotipa;

2) sjemena ovnova koje je sakupljeno od mužjaka koji su ARR/ARR prionsko-proteinskog genotipa i oplođenih jajnih ćelija ovaca koje potiču od ženke ARR/ARR prionsko-proteinskog genotipa;

3) sjemena i oplođenih jajnih ćelija goveda, ukoliko su seme, odnosno „in vivo” dobijene oplođene jajne ćelije goveda sakupljeni i sa njima se postupalo u skladu sa preporukama Međunarodnog udruženja za embryo transfer i OIE.

5. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 4) ove naredbe ne primjenjuje se na pošiljke ako se sertifikatom, koji prati pošiljku potvrđuje sljedeće:

1) za države ili regije sa zanemarljivim BSE rizikom:

– država ili region klasifikovana kao država ili region sa zanemarljivim BSE rizikom je u skladu sa ovom naredbom,

– životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza bile su podvrgnute ante mortem i post mortem pregledu,

– proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza ne sadrže i nijesu dobijeni od SRM u skladu sa ovom naredbom,

– izuzetno od treće alineje ove podtačke, ako životinje, od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda potiču iz države ili regiona klasifikovane kao država ili region sa kontrolisanim ili neodređenim BSE rizikom, za dalju preradu mogu se uvoziti trupovi, polutke ili polutke rasečene u najviše tri veleprodajna komada i četvrti koje ne sadrže SRM, osim kosti kičmenog stuba, uključujući dorzalne ganglike pod uslovom:

a) da se trupovi ili veleprodajni komadi koji sadrže kosti kičmenog stuba koji su SRM u skladu sa ovom naredbom označavaju jasno vidljivom crvenom crtom na nalepnici; i

b) u Zajednički veterinarski ulazni dokument (ZVUD) treba upisati posebnu informaciju o broju trupova goveda ili veleprodajnih komada sa kojih je neophodno odstranjivanje kosti kičmenog stuba,

– proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza ne sadrže MOM dobijen od kostiju goveda, ovaca ili koza i ne potiču od njega,

– životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza nijesu zaklane nakon omamljivanja ubrizgavanjem gasa u kranijalnu šupljinu ni ubijene istom metodom ili zaklane, poslije omamljivanja, laceracijom tkiva centralnog nervnog sistema šipkom (duguljastim štapićastim instrumentom) koja se uvodi u kranijalnu šupljinu, osim ako su životinje od kojih potiču proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza koje su rođene, neprekidno uzgajane i zaklane u državi ili regionu koji je klasifikovan kao država ili region sa zanemarljivim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom,

– ako životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza potiču iz države ili regiona koja je klasifikovan kao država ili region sa neodređenim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom, životinje nijesu bili hranjene mesno-koštanim brašnom ili čvarcima, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE,

– ako životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza potiču iz države ili regiona koja je klasifikovana kao država ili region sa neodređenim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom, proizvodi su proizvedeni i sa njima se postupalo na način kojim se obezbijeđuje da ne sadrže vidljivo nervno i limfno tkivo i da njime nijesu kontaminirani tokom postupka otkoštavanja;

2) za države ili regije sa kontrolisanim BSE rizikom:

– država ili region klasifikovani su kao država ili region sa kontrolisanim BSE rizikom je u skladu sa ovom naredbom,

– životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza bile su podvrgnute ante mortem i post mortem pregledu,

– životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza namjenjeni izvozu nijesu ubijene, poslije omamljivanja, laceracijom tkiva centralnog nervnog sistema šipkom (duguljastim štapićastim instrumentom) koja se uvodi u kranijalnu šupljinu ili ubrizgavanjem gasa u kranijalnu šupljinu,

– proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza ne sadrže SRM u skladu sa ovom naredbom niti su dobijeni od njega i ne sadrže MSM dobijen od kostiju goveda, ovaca ili koza,

– izuzetno od četvrte alineje ove podtačke, za proizvode porijeklom od goveda mogu se uvoziti trupovi, polutke ili polutke rasečene u najviše tri veleprodajna komada i četvrti koji ne sadrže SRM, osim kosti kičmenog stuba, uključujući dorzalne ganglike,

– ako je neophodno odstranjivanje kosti kičmenog stuba, goveđi trupovi ili veleprodajni komadi trupova sa kostima kičmenog stuba označavaju se jasno vidljivom crvenom crtom na nalepnici,

– u slučaju uvoza u Zajednički veterinarski ulazni dokument (ZVUD) treba upisati broj goveđih trupova ili veleprodajnih komada trupova sa kojih je neophodno odstranjivanje kosti kičmenog stuba,

– u slučaju da je porijeklo crijeva iz država ili regiona sa zanemarljivim BSE rizikom, pri uvozu obrađenih crijeva:

a) država ili region klasifikovani su kao država ili region sa kontrolisanim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom,

b) životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza bile su rođene, neprekidno uzgajane i zaklane u državi ili regionu sa zanemarljivim BSE rizikom, i bile su podvrgnute ante mortem i post mortem pregledu,

c) ako crijeva potiču iz države ili regiona u kojoj je bilo domaćih BSE slučajeva: životinje su rođene poslije datuma uvođenja zabrane ishrane preživara mesno-koštanim brašnom i čvarcima dobijenima od preživara ili proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza ne sadrže SRM u skladu sa ovom naredbom niti su od njega dobijeni;

3) za države ili regije sa neodređenim BSE rizikom:

– životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza nijesu bile hranjene mesno-koštanim brašnom ili čvarcima dobijenima od preživara, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE i bile su podvrgnute ante mortem i post mortem pregledu,

– životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza nijesu ubijene, poslije omamljivanja, laceracijom tkiva centralnog nervnog sistema šipkom (duguljastim štapićastim instrumentom) koja se uvodi u kranijalnu šupljinu ili ubrizgavanjem gasa u kranijalnu šupljinu,

– proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza ne sadrže sledeće sastojke i nijesu dobijeni od njih:

a) SRM u skladu sa ovom naredbom,

b) nervno i limfno tkivo vidljivo tokom postupka otkoštavanja,

c) MOM dobijen od kostiju goveda, ovaca ili koza,

– izuzetno od treće alineje ove podtačke za proizvode porijeklom od goveda, mogu se uvoziti za dalju preradu trupovi, polutke ili polutke razrezane u najviše tri veleprodajna komada i četvrti koji ne sadrže SRM osim kosti kičmenog stuba, uključujući dorzalne ganglike,

– ako neophodno odstranjivanje kosti kičmenog stuba, goveđi trupovi ili veleprodajni komadi trupova sa kostima kičmenog stuba označavaju se jasno vidljivom crvenom crtom na nalepnici,

– u slučaju uvoza u Zajednički veterinarski ulazni dokument (ZVUD) treba upisati broj goveđih trupova ili veleprodajnih komada trupova sa kojih je neophodno odstranjivanje kosti kičmenog stuba,

– u slučaju da je poreklo creva država ili regiona sa zanemarivim BSE rizikom, pri uvozu obrađenih creva:

a) država ili region klasifikovani su kao država ili region sa neodređenim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom,

b) životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza bile su rođene, neprekidno uzgajane i zaklane u državi ili regionu sa zanemarljivim BSE rizikom, i bile su podvrgnute ante mortem i post mortem pregledu,

c) ako crijeva potiču iz države ili regiona u kojoj je bilo domaćih BSE slučajeva: životinje su rođene poslije datuma uvođenja zabrane ishrane preživara mesno-koštanim brašnom i čvarcima dobijenima od preživara ili proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza ne sadrže SRM u skladu sa ovom naredbom niti su od njega dobijeni.

6. Zabранa uvoza iz tačke 1 podtačka 5) ove naredbe ne primjenjuje se na države, odnosno regije sa zanemarljivim, kontrolisanim, odnosno neodređenim BSE rizikom, ako pošiljka ispunjava sledeće uslove, i to:

1) životinje u pošiljci moraju da potiču:

– iz krda u kome nije postojala sumnja ili potvrda sumnje na prisustvo hronične bolesti jelena i losova – Chronic Wasting Disease (u daljem tekstu: CWD) – u slučaju farmski uzgajanih životinja,

– iz zone u kojoj nije postojala sumnja ili potvrda sumnje na prisustvo CWD – u slučaju životinja iz divljine;

2) hrana životinjskog porijekla ne sme da potiče i sadrži iznutrice i kičmenu moždinu, a u slučaju:

– farmski uzgajanih Cervidae – mora da potiče isključivo od mesa životinja za koje je primjenom patohistološke, imunohistohemijske ili druge metode propisane važećim kodeksom OIE utvrđeno da ne boluju od CWD,

– divljih Cervidae – mora da potiče isključivo od mesa životinja za koje je primjenom patohistološke, imunohistohemijske ili druge metode propisane važećim kodeksom OIE utvrđeno da ne boluju od CWD, kao i da ne potiče od životinja iz zona u kojima je postojala sumnja ili je CWD dijagnostikovana u posljednje tri godine.

7. Zabranu uvoza iz tačke 1 podtač. 6) i 7) ove naredbe ne primjenjuje se na sledeće pošiljke, ako te pošiljke ispunjavaju uslove iz tačke 8 ove naredbe:

1) topljenu mast, dobijenu od materijala kategorije 2, koja je namenjena za upotrebu kao organsko đubrivo ili oplemenjivač zemljišta;

2) kosti i proizvodi od kostiju, materijala kategorije 2;

3) topljenu mast, dobijenu od materijala kategorije 3 i sirovine za njenu proizvodnju, koje su namenjene za upotrebu kao organska đubriva ili oplemenjivači zemljišta ili hrana za životinje;

4) proizvode od krvi;

5) prerađen protein životinjskog porijekla;

6) kosti i proizvode od kostiju, materijala kategorije 3;

7) želatin i kolagen dobijeni od materijala koji nijesu koža;

8) materijali kategorije 3 i dobijeni proizvodi.

8. Pri uvozu nus proizvoda životinjskog porijekla i od njih dobijenih proizvoda porijeklom od goveda, ovaca i koza iz tačke 1 podtačka 9) i tačke 7 ove naredbe, sertifikatom koji prati pošiljku, potvrđuje se sledeće:

1) nus proizvodi životinjskog porijekla ili od njih dobijeni proizvodi:

– ne sadrže SRM u skladu sa ovom naredbom niti su od njega dobijeni, i

– ne sadrže MOM dobijen od kostiju goveda, ovaca ili koza i ne potiče od njega, osim ako su životinje, od kojih su dobijeni nus proizvodi životinjskog porijekla ili od njih dobijeni proizvodi, rođene, neprekidno uzgajane i zaklane u državi ili regionu koji su klasifikovani kao država ili region sa zanemarljivim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom i u kojoj nije bilo domaćih slučajeva BSE, i

– dobijen je od životinja koje nijesu ubijene, poslije omamljivanja, laceracijom tkiva centralnog nervnog sistema šipkom (duguljastim štapićastim instrumentom) koja se uvodi u

kranijalnu šupljinu ili ubrizgavanjem gasa u kranijalnu šupljinu, osim životinja koje su rođene, neprekidno uzgajane i zaklarene u državi ili regionu koja je klasifikovana kao država ili region sa zanemarivim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom, ili

2) nus proizvodi životinjskog porijekla ili od njih dobijeni proizvodi ne sadrže materijale od goveda, ovaca i koza, osim onih koji su dobijeni od životinja koje su rođene, neprekidno uzgajane i zaklarene u državi ili regionu koja je klasifikovana kao država ili region sa zanemarljivim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom, niti je dobijen od takvih materijala;

3) pored uslova iz podtač. 1) i 2) ove tačke, pri uvozu nus proizvoda životinjskog porijekla i od njih dobijenih proizvoda iz tačke 1 podtačka 9) i tačke 7 podtačka 5) ove naredbe, sertifikat mora da sadrži sledeće:

- nus proizvodi životinjskog porijekla ili od njih dobijeni proizvodi potiču iz države ili regiona klasifikovanog kao država ili region sa zanemarljivim BSE rizikom i u kojoj nije bilo BSE slučajeva kod domaćih goveda, ili

- nus proizvodi životinjskog porijekla ili od njih dobijeni proizvodi potiču iz države ili regiona klasifikovanog kao država ili region sa zanemarljivim BSE rizikom i u kojoj bilo slučajeva BSE kod domaćih goveda, a dobijen je od životinja koje su rođene poslije datuma od kojega se u toj državi ili regionu efikasno sprovodi zabrana ishrane preživara mesno-koštanom brašnom i čvarcima dobijenim od preživara, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE.

4) Izuzetno od podtačke 3) ove tačke, potvrda nije obavezna za uvoz prerađene hrane za kućne ljubimce koja je upakovana i označena u skladu sa propisom kojim je uređeno stavljanje na tržište hrane za životinje.

9. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 8) ove naredbe ne primjenjuje se ako pošiljke ispunjavaju uslove iz tač. 7 i 8 ove naredbe.

10. Pored uslova iz tačke 8 ove naredbe, pri uvozu nus proizvoda životinjskog porijekla i od njih dobijenih proizvoda iz tačke 1 podtačka 9) i tačke 7 ove naredbe, koji sadrže mlijeko ili proizvode od mlijeka porijeklom od ovaca i koza i koji su namjenjeni ishrani životinja, sertifikatom koji prati pošiljku, potvrđuje se da su ovce i koze od kojih su dobijeni ti nus proizvodi životinjskog porijekla i od njih dobijeni proizvodi od rođenja neprekidno držane u državi u kojoj su ispunjeni sledeći uslovi:

1) obavezno je prijavljivanje klasičnog skrepija;

2) postoji sistem za podizanje svijesti, nadzor i praćenje;

3) u slučaju sumnje na TSE ili potvrde klasičnog skrepija, na gazdinstva sa ovcama ili kozama primjenjuju se službena ograničenja;

4) ovce i koze obolele od klasičnog skrepija ubijaju se i leševi se uništavaju;

5) ishrana ovaca i koza mesno-koštanom brašnom ili čvarcima dobijenima od preživara kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE zabranjena je i ta se zabrana efikasno sprovodi u celoj državi najmanje poslednjih sedam godina;

6) mlijeko i proizvodi od mlijeka dobijeni od ovaca ili koza potiču sa gazdinstva na kojima nije uvedeno službeno ograničenje zbog sumnje na TSE;

7) mlijeko i proizvodi od mlijeka dobijeni od ovaca ili koza potiču sa gazdinstva na kome najmanje sedam poslednjih godina nije dijagnostikovan ni jedan slučaj klasičnog skrepija ovaca ili su, poslije potvrde slučaja klasičnog skrepija ovaca:

- ubijene i njihovi leševi uništeni ili su zaklarene sve ovce i koze na gazdinstvu, osim priplodnih ovnova genotipa ARR/ARR, priplodnih ovaca koje nose najmanje jedan alel ARR i nijedan alel VRQ i drugih ovaca koje nose najmanje jedan alel ARR, ili

- ubijene i njihovi leševi uništeni sve životinje kod kojih je potvrđen slučaj klasičnog skrepija, a na gazdinstvu se najmanje dvije godine od datuma potvrde poslednjeg slučaja klasičnog skrepija primjenjivalo pojačano praćenje TSE, uključujući testiranje na prisutnost TSE sa negativnim rezultatima u skladu sa laboratorijskim metodama utvrđenima u posebnom

propisu, kod svih životinja sledećih životinja starijih od 18 mjeseci, osim ovaca genotipa ARR/ARR:

- a) životinja koje su zaklane za ishranu ljudi, i
- b) životinja koje su uginule ili su ubijene na gazdinstvu, ali koje nijesu ubijene u okviru kampanje za iskorenjivanje bolesti.

11. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 10) ove naredbe ne primjenjuje se na pošiljke SRM za potrebe laboratorijske dijagnostike, obrazovanja i za naučnoistraživačke svrhe, koje potiču iz država, odnosno regiona sa zanemarljivim, kontrolisanim, odnosno neodređenim BSE rizikom.

12. Pošiljke iz ove naredbe, kao i pošiljke mlijeka, proizvoda od mlijeka, koža, želatina i kolagena porijeklom od koža moraju poticati od zdravih životinja.

13. Uvoz pošiljki u skladu sa uslovima iz ove naredbe može se vršiti iz država sa zanemarljivim, kontrolisanim, odnosno neodređenim BSE rizikom sa kojima je organ uprave nadležan za poslove veterinarstva usaglasio i potvrdio sertifikat za uvoz pošiljki iz tačke 1 ove naredbe.

14. Pod državama, odnosno regionima sa zanemarljivim, odnosno kontrolisanim BSE rizikom, u smislu ove naredbe, smatraju se države, odnosno regioni koji su kategorisani kao države, odnosno regioni sa zanemarljivim, odnosno kontrolisanim BSE rizikom u skladu sa utvrđenom OIE procedurom.

15. Pod državama, odnosno regionima sa neodređenim BSE rizikom, u smislu ove naredbe, smatraju se države, odnosno regioni koji su kategorisani kao države, odnosno regioni sa neodređenim BSE rizikom u skladu sa utvrđenom OIE procedurom, kao i države, odnosno regioni koji još uvek nijesu kategorisani u skladu sa utvrđenom OIE procedurom, a na koje se primjenjuju uslovi uvoza iz ove naredbe za države, odnosno regije sa neodređenim BSE rizikom, do određivanja kategorije u skladu sa utvrđenom OIE procedurom.

16. Ispunjenošć uslova iz ove naredbe, kao i kategorija zanemarljivog, kontrolisanog, odnosno neodređenog BSE rizika mora biti potvrđena od strane nadležnog organa države izvoznice, a ako je potrebno i od nadležnog organa države porijekla, u međunarodnoj veterinarskoj potvrdi koja prati pošiljku.

17. Lista država, odnosno regiona sa zanemarljivim, kontrolisanim, odnosno neodređenim BSE rizikom dat je u Prilogu 2.

18. Radi sprečavanja unošenja prenosivih bolesti životinja i ljudi zabranjuje se uvoz:

- 1) stajnjaka;
- 2) materijala kategorije 2 i kategorije 3 od životinja, uključujući i divljač, koje nijesu preživari, osim materijala za koje posebna stručna grupa koju formira uprava nadležna za poslove veterinarstva utvrdi da nema rizika od unošenja prenosivih bolesti životinja i ljudi.

19. Uvoz pošiljki može se zabraniti ili dozvoliti na osnovu procjene rizika, uvidom u dokumentaciju nadležnih organa države porijekla i države izvoznice, neposrednim uvidom stručnih lica uzimajući u obzir odgovarajuće mišljenje posebne stručne grupe.

20. U slučaju tranzita, pošiljke iz tačke 1 ove naredbe moraju da napuste Crnu Goru u roku od 24 časa od dana ulaska, a nadležni inspektor na ulaznom graničnom prelazu obavještava nadležnog inspektora na izlaznom graničnom prelazu o provozu pošiljke.

21. Ako se utvrdi da pošiljka nije otpremljena u roku iz tačke 20 ove naredbe nadležni inspektor obavjestiće organ uprave nadležan za poslove policije i organ uprave nadležan za poslove carine.

22. Prilozi 1 i 2 čine sastavni dio ove naredbe.

23. Danom stupanja na snagu ove naredbe prestaje da važi Naredba o preduzimanju mjera za sprječavanje unošenja zarazne bolesti životinja transmisivnih spongiformnih encefalopatija u Crnu Goru ("Službeni list CG", broj 44/08).

24. Ova naredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

* U ovu naredbu prenesene su odredbe člana 15 i priloga IX Uredbe (EZ) br. 999/2001 Evropskog parlamenta i Savjeta o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatijskih bolesti / Regulation (EC) No 999/2001 of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 laying down rules for the prevention, control and eradication of certain transmissible spongiform encephalopathies.

Broj: 323-68/19

Podgorica, 31. decembra 2019. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

PRILOG 1 **Specifični rizični materijal (SRM)**

Kao specifični rizični materijal određuju se sljedeća tkiva i organi ukoliko potiču od životinja iz države, odnosno regiona sa kontrolisanim, odnosno neodređenim BSE rizikom i to:

1) kod goveda:

- a) starijih od 12 mjeseci: lobanja, osim kosti donje vilice, uključujući mozak, oči i kičmenu moždinu sa ovojnicom;
- b) starijih od 30 mjeseci: kosti kičmenog stuba, osim transverzalnih i spinalnih izdanaka cervikalne, torakalne i lumbalne regije, kosti repa i medijalnog grebena i krila krsne kosti, uključujući dorzalni koren ganglija;
- c) bez obzira na starost: krajnici i zadnja četiri metra tankog creva, slepo crevo i mezenterijum;

2) kod ovaca i koza:

- a) starijih od 12 mjeseci, odnosno kod kojih su izbili stalni sjekutići: kosti lobanje, mozak, oči, krajnici i kičmena moždina sa ovojnicom;
- b) bez obzira na starost: slezina i ileum.

Kao specifični rizični materijal određuju se sljedeća tkiva i organi ukoliko potiču od životinja iz države članice Evropske unije i regiona na teritoriji Evropske unije sa zanemarljivim BSE rizikom i to:

1) kod goveda starijih od 12 mjeseci: lobanja, osim kosti donje vilice, uključujući mozak, oči i kičmenu moždinu sa ovojnicom;

2) kod ovaca i koza:

- a) starijih od 12 mjeseci, odnosno kod kojih su izbili stalni sjekutići: kosti lobanje, mozak, oči, krajnici i kičmena moždina sa ovojnicom;

b) bez obzira na starost: slezina i ileum.

PRILOG 2

Lista država, odnosno regiona sa zanemarljivim, kontrolisanim, odnosno neodređenim BSE rizikom

1. DRŽAVE I REGIONI SA ZANEMARLJIVIM BSE RIZIKOM:

1) Države članice Evropske unije:

- Austrija;
- Belgija;
- Bugarska;
- Češka Republika;
- Danska;
- Estonija;
- Finska;
- Hrvatska;
- Holandija;
- Italija;
- Kipar;
- Letonija;
- Litvanija;
- Luksemburg;
- Mađarska;
- Malta;
- Njemačka;
- Poljska;
- Portugal;
- Rumunija;
- Slovačka;
- Slovenija;
- Španija;
- Švedska;

2) Regioni država članica Evropske unije:

- Sjeverna Irska;

3) Države članice Evropskog udruženja slobodne trgovine:

- Republika Island;
- Kneževina Linhenštajn;
- Kraljevina Norveška;
- Švajcarska Konfederacija;

4) Treće države:

- Republika Argentina;
- Australija;
- Federativna Republika Brazil;
- Republika Čile;
- Republika Kolumbija;
- Republika Kostarika;
- Republika Indija;
- Država Izrael;
- Japan;
- Republika Namibija;
- Novi Zeland;

- Republika Panama;
 - Republika Paragvaj;
 - Republika Peru;
 - Meksiko;
 - Nikaragva;
 - Južna Koreja;
 - Republika Srbija;
 - Republika Singapur;
 - Sjedinjene Američke Države;
 - Istočna Republika Urugvaj;
- 5) Regioni trećih država:
- Narodna Republika Kina, isključujući Hong Kong i Makao.

2. DRŽAVE I REGIONI SA KONTROLISANIM BSE RIZIKOM:

1) Države članice Evropske unije:

– Irska, Republika Grčka, Republika Francuska, Ujedinjeno Kraljevstvo osim Sjeverne Irske;

2) Treće države:

- Kanada;
- Ekvador;
- Tajvan;

3. DRŽAVE I REGIONI SA NEODREĐENIM RIZIKOM:

Države i regioni koji nijesu navedeni u tač. 1 i 2 ovog priloga.

Na osnovu člana 29 stav 1, člana 30 stav 1 i člana 31 stav 1 Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi („Službeni list CG“, broj 17/18), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, uz prethodno pribavljeni mišljenje Prirodno-matematičkog fakulteta – Univerziteta Crne Gore, donijelo je

**NAREDBU
O IZMJENAMA NAREDBE O RIBOLOVNIM
ZABRANIMA, LOVOSTAJU I MINIMALNIM VELIČINAMA RIBA I DRUGIH
VODENIH ORGANIZAMA ISPOD KOJIH JE ZABRANJEN ULOV**

1. U Naredbi o ribolovnim zabranama, lovostaju i minimalnim veličinama riba i drugih vodenih organizama ispod kojih je zabranjen ulov („Službeni list CG“, broj 12/19), tač. 1 i 2 brišu se.
2. U tački 35 riječi: „tačke 34“ zamjenjuju se riječima: „tačke 32“.
3. Dosadašnje tač. 3 do 47 postaju tač. 1 do 45.
4. Ova naredba stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 06-318-20-203/6
Podgorica, 28. januara 2020. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Na osnovu člana 100 stav 4 Zakona o vodama („Službeni list RCG“, broj 27/07 i „Službeni list CG“, br. 32/11, 48/15, 52/16 i 84/18), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

**OPERATIVNI PLAN
ZAŠTITE OD ŠTETNOG DEJSTVA VODA ZA VODE OD ZNAČAJA ZA CRNU GORU
ZA 2020. GODINU**

Ovaj plan sadrži podatke i mjere potrebne za efikasno sprovođenje zaštite od štetnog dejstva voda, uključujući i mjerodavne vodostaje, kriterijume za proglašenje redovne i vanredne odbrane od poplava, imena rukovodilaca zaštite od štetnog dejstva voda, štabove za zaštitu od štetnog dejstva voda, naziv organa odnosno privrednog društva i drugog pravnog lica koje sprovodi zaštitu od štetnog dejstva voda i sredstva za operativno sprovođenje zaštite.

**ŠTAB ZA ZAŠTITU OD ŠTETNOG DEJSTVA VODA
ZA VODE OD ZNAČAJA ZA CRNU GORU**

Zaštitu od štetnog dejstva voda za vode od značaja za Crnu Goru organizuju i sprovode Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za vode u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, odnosno Direktoratom za vanredne situacije, Zavodom za hidrometeorologiju i seismologiju, Agencijom za zaštitu životne sredine i privrednim društvima ili drugim pravnim licima (u daljem tekstu: pravna lica) kojima se povjeri, odnosno u čijoj je nadležnosti održavanje objekata za zaštitu od štetnog dejstva voda.

Zaštitom od štetnog dejstva voda, za vode od značaja za Crnu Goru rukovodi štab za zaštitu od štetnog dejstva voda u sastavu:

- 1) Momčilo Blagojević, direktor Direktorata za vodoprivredu - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, glavni rukovodilac zaštite od štetnog dejstva voda;
- 2) Damir Gutić, direktor Uprave za vode, zamjenik glavnog rukovodioca zaštite od štetnog dejstva voda;
- 3) Mirsad Mulić, generalni direktor Direktorata za vanredne situacije - Ministarstvo unutrašnjih poslova ili njegov zamjenik, član;
- 4) Luka Mitrović, direktor Zavoda za hidrometeorologiju i seismologiju ili njegov zamjenik, član;
- 5) Nikola Medenica, direktor Agencije za zaštitu prirode i životne sredine ili njegov zamjenik član.

Izvještaje o hidrološkoj situaciji, upozorenja i prognoze Zavod za hidrometeorologiju i seismologiju dostavlja glavnom rukovodiocu zaštite od štetnog dejstva voda.

Naredba o proglašenju i prestanku vanredne odbrane od štetnog dejstva voda dostavlja se:

- Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja - Direktorat za vodoprivredu;
- Ministarstvu unutrašnjih poslova - Direktorat za vanredne situacije;
- Zavodu za hidrometeorologiju i seismologiju;
- Agenciji za zaštitu životne sredine;
- Štabovima za zaštitu od štetnog dejstva voda za vode od lokalnog značaja;
- nadležnim organima lokalne samouprave na ugroženom području; i

- nadležnim organima za poslove voda susjednih država, po potrebi i u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorom.

PRAVNA LICA OVLAŠĆENA ZA SPROVOĐENJE ZAŠTITE OD ŠTETNOG DEJSTVA VODA

Pravna lica ovlašćena za sprovođenje zaštite od štetnog dejstva voda po opštinama su:

1. ANDRIJEVICA

„J.P. za stambeno komunalnu djelatnost“ - Andrijevica
Direktor Dušan Kuburović, tel. 051-230-670, mob. tel. 067-622-186.

2. BAR

D.O.O. „Vodovod i kanalizacija“ - Bar
Izvršni direktor Mladen Đuričić, tel. 030-312-938.

3. BERANE

D.O.O. „Vodovod i kanalizacija“ - Berane
Direktor Vuko Todorović, tel. 051-233-339, mob. tel. 068-894-394;
D.O.O. „Komunalno“ - Berane
Direktor Savo Vučetić, tel. 051-237-099, mob. tel. 068-894-999;
Služba zaštite
Načelnik Tihomir Bogavac, tel. 051-234-561, mob. tel. 067-416-378.

4. BIJELO POLJE

Sekretarijat za stambeno-komunalne poslove i saobraćaj
Sekretar Dejan Luković, mob. tel. 067-344-855.

5. BUDVA

D.O.O. „Komunalno“ - Budva
Direktor Radovan Bauk, tel. 033-451-511, mob. tel. 068-021-796;
D.O.O. „ Vodovod i kanalizacija“ - Budva
Direktorka Jasna Dokić, tel. 033-452-758, mob. tel. 069-018-934;
Služba zaštite i spašavanja Opštine Budva
Komandir Dragan Božović, tel. 033-451-350, mob. tel. 067-615-080.

6. GUSINJE

Opština Gusinje
Predsjednica Anela Čekić, mob. tel. 067-000-256;
Sekretarijat za inspekcijske poslove
Sekretar Refik Pirović, mob. tel. 067-610-507;
D.O.O. “Komunalne djelatnosti“ - Gusinje
Izvršni direktor Demir Bajrović, mob. tel. 068-235-365;
Služba zaštite i spašavanja
Sead Radončić, mob. tel. 067-211-492;
Direkcija za investicije
Šemso Jarović, mob. tel. 067-610-320.

- 7. DANILOVGRAD**
Opština Danilovgrad
Kontakt osoba - Glavna administratorka Ivanka Vukotić, mob. tel. 069-344-656.
- 8. ŽABLJAK**
D.O.O. „Komunalno i vodovod“ - Žabljak
Direktor Radovan Bošković, mob.tel. 067-267-669;
Opština Žabljak
Predsjednik Opštine Veselin Vukićević, mob. tel. 069-479-245;
Služba zaštite Žabljak
Komandir službe Drago Popović, mob. tel. 069-434-753;
Sekretarijat za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i komunalno stambene poslove
Sekretar Sava Zeković, mob. tel. 069-339-892;
Komunalna policija Žabljak
Odgovorno lice Slavko Pavlović, mob. tel. 069-606-336.
- 9. KOLAŠIN**
D.O.O. „Komunalno“ - Kolašin
Direktor Milivoje Bulatović, mob. tel. 069-177-555;
Služba čistoće
Rukovodilac Gradimir Milošević, mob. tel. 068-859-005
- 10. KOTOR**
D.O.O. „Vodovod i kanalizacija“ - Kotor
Izvršni direktor Safet Luković, mob. tel. 067-630-808;
D.O.O. „Komunalno Kotor“ - Kotor
Izvršni direktor Milan Popović, mob. tel. 067-284-684;
Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Direktor Zoran Mrdak, mob. tel. 067-637-204;
Služba zaštite i spašavanja Opštine Kotor
Načelnik Maksim Mandić, mob.tel. 067-272-244.
- 11. MOJKOVAC**
Služba zaštite Opštine Mojkovac
Rukovodilac službe Dragan Marković, mob. tel. 069-456-936.
- 12. NIKŠIĆ**
J.K.P. „Komunalno Nikšić“
Direktor Miodrag Muratović, mob. tel. 067-642-361;
J.P. „Vodovod i kanalizacija“ - Nikšić
Direktor Velizar Vojinović, mob. tel. 067/338-338;
EPCG A.D. Nikšić
Izvršni direktor Igor Noveljić, tel. 040-204-105;
Služba zaštite i spašavanja Opštine Nikšić
Komandir Veselin Gardašević, mob. tel. 067-230-633;
A.D. „Mehanizacija i programat“ - Nikšić

Direktor Radenko Čvorović, mob. tel. 067-631-530;
Spasilački klub „Extreme“ - Nikšić
Predsjednik Zoran Radović, mob. tel. 069-021-799;
„Gorska služba spašavanja Crne Gore“
Načelnik Željko Loncović, mob.tel. 067-284-497;
Sportsko rekreativno društvo „Javorak“ - Nikšić
Predsjednik Đorđije Vujičić, mob.tel. 068-847-777;
S.R.K. Nikšić
Sekretar Vlajko Simović, mob. tel. 069-524-632;
M.Z. Poljica
Predsjednik Radomir Butorović, mob. tel. 067-407-604;
M.Z. Uzdomir
Predsjednik Miomir Milić, mob. tel. 067-503-289;
M.Z. Vidrovan
Veselin Vujičić, mob. tel. 067-456-579;
M.Z. Kličevo
Predsjednik Duško Nikčević, mob. tel. 067-841-491;
M.Z. Straševina
Predsjednik Radosav Joković, mob. tel. 068-254-861.

13. PETNJICA

D.O.O. „Baka Com“ - Berane
Vlasnik Bajram Hodžić, mob.tel. 069-045-344.

14. PLAV

Opština Plav - Direkcija za uređenje prostora i investicije
Direktor Fuad Feratović, mob. tel. 068-565-899.

15. PLUŽINE

D.O.O. „Komunalno Plužine“ Plužine
Direktor Radenko Živković, mob.tel. 069-124-024.

16. PLJEVLJA

Služba za zaštitu i spašavanje Opštine Pljevlja
Rukovodilac Goran Čavić, tel. 052-300-084, mob.tel. 063-232-147.

17. PODGORICA

D.O.O. „Vodovod i kanalizacija“ - Podgorica
Izvršni direktor Vladan Vučelić, tel. 020/440-300, 020/440-390;
D.O.O. „Čistoća“ - Podgorica
Izvršna direktorica Daca Popović, tel. 020-625-349; 020-625-415;
Opština u okviru Glavnog grada - Golubovci
Predsjednica Tanja Stajović, tel. 020-873-290;
Opština u okviru Glavnog grada -Tuzi
Predsjednik Abedin Adžović, tel. 020-875-167;
D.O.O. „Putevi u reorganizaciji“ - Podgorica
v.d. izvršnog direktora Violeta Klikovac, tel. 078-103-840;

Služba zaštite Glavnog grada Podgorica
Komandir službe Andrija Čađenović, tel. 020-658-151, 020-658-152;
Komunalna policija
Načelnik Komunalne policije Goran Janković, tel. 020-237-861;
Komunalna inspekcija
Pomoćnik načelnika inspekcije Željko Milutinović, tel. 020-672-493, mob. tel. 067-284-331.

18. ROŽAJE

Služba zaštite i spašavanja Rožaje
Komandir Nuradin Agović, mob. tel. 069-033-937.

19. TIVAT

D.O.O. „Komunalno“ - Tivat
Direktor Vlado Đukić, mob.tel. 069-026-993;
D.O.O. „Vodovod i kanalizacija“ - Tivat
Direktor Alen Krivokapić, tel. 032-671-788, fax. 032-671-790, mob.tel. 069-089-141;
„Služba zaštite“ - Tivat
Komandir Zoran Barbić, mob.tel. 067-342-841;
„Dobrovoljno vatrogasno društvo“ Krtole - Tivat
Komandir Milan Vukošić, mob.tel. 069-149-662;
J.P. za upravljanje morskim dobrom Crne Gore
Odgovorno lice Jovo Radonjić, tel. 033-671-321, mob.tel.069-183-542.

20. TUZI

D.O.O. „Komunalije/Komunalet“ - Tuzi
Vršilac dužnosti izvršnog direktora Nikola Camaj, mob. Tel. 069-021-151.

21. ULCINJ

Služba zaštite Ulcinj
Načelnik Flamur Sela, mob. tel. 069-541-444;
Sekretarijat za privredu i ekonomski razvoj
Sekretar Milazim Mustafa, mob. tel. 069-474-749;
J.P. „Komunalne djelatnosti“ - Ulcinj
Načelnik Sait Katana, mob. tel. 069-067-662.

22. HERCEG NOVI

Služba zaštite i spasavanja
Komandir Zlatko Ćirović, mob. tel. 067-077-507;
D.O.O. „Komunalno-stambeno“ Herceg Novi
Direktor Jamina Konjević, mob. tel. 067-512-527.

23. CETINJE

Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj Prijestonice Cetinje
Rukovodilac štaba, sekretar Božidar Popović, tel. 041-231-796, mob.tel. 067-421-652;
D.O.O. „Vodovod i kanalizacija“ - Cetinje
Direktor Petar Martinović, tel. 041-231-221, mob.tel. 067-040-180,
Tehnički direktor Jošo Otašević, tel. 041-231-221, mob.tel. 069-178-405.

24. ŠAVNIK

D.O.O. „Komunalne djelatnosti“ - Šavnik

Direktorica Slavojka Strunjaš, tel. 040-266-030, mob. tel. 067-613-626.

MJERE POTREBNE ZA EFIKASNO SPROVOĐENJE ZAŠTITE, MJERODAVNI VODOSTAJI I KRITERIJUMI ZA PROGLAŠENJE REDOVNE I VANREDNE ODBRANE OD ŠTETNOG DEJSTVA VODA

Redovna zaštita od štetnog dejstva voda, preduzima se i traje u toku cijele godine obuhvatajući period do nailaska velikih voda.

Vanredna zaštita od štetnog dejstva voda, preduzima se i traje od nailaska velikih voda do prestanka opasnosti od štetnog dejstva voda, kao i u okolnostima kada prognoze Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju predviđaju padavine koje bi mogle da uslove pojavu velikih voda.

Mjere koje se preduzimaju za efikasno sprovođenje zaštite od štetnog dejstva voda obuhvataju:

- izviđanje i osmatranje stanja voda, terena i objekata u zoni poplava;
- regulaciju nivoa vode u hidroakumulacijama do bezbjedne kote;
- plansko plavljenje određenih područja u cilju rasterećenja ugroženog područja radi smanjenja mogućnosti nastanka poplave;
- organizacijsku i materijalnu pripremu svih učesnika u zaštiti;
- uvođenje dežurstva u svim institucijama koje su učesnici sistema zaštite od štetnog dejstva voda u zavisnosti od stepena opasnosti; i
- obezbeđivanje saradnje sa Koordinacionim timom za upravljanje u vanrednim situacijama, Direktoratom za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova, drugim organima državne uprave, organima lokalne uprave i pravnim licima od značaja za štetno dejstvo voda radi uspješnog odgovora na nastalu situaciju.

Podaci neophodni za proglašavanje određenih stepena opasnosti od poplava, definisanih u Opštem planu zaštite od štetnog dejstva voda, za vode od značaja za Crnu Goru, za period od 2017. do 2022. godine ("Službeni list CG", broj 17/17) - kota nule vodomjera (kota „0“) i maksimalni zabilježeni vodostaj (Hmax) na mjerodavnim hidrološkim stanicama, po vodotocima i slivovima dati su u sljedećim tabelama:

JADRANSKI SLIV

Red. br.	Hidrološka stanica	Vodotok/jezero	Sliv	Hmax (cm)	Kota „0“ (mm)
1.	Plavnica	Skadarsko jezero	Skadarsko jezero	588	4,560
2.	Ckla	Skadarsko jezero	Skadarsko jezero	567	4,860
3.	Brodska njiva	Rijeka Crnojevića	Skadarsko jezero	278	8,322
4.	Fraskanjel	Bojana	Bojana	635	-0,070
5.	Međurječe	Mrtvica	Morača	430	183,340
6.	Pernica	Morača	Morača	586	178,720
7.	Zlatica	Morača	Morača	1004	53,000
8.	Podgorica	Morača	Morača	1226	24,600
9.	Podgorica	Ribnica	Morača	298	32,530
10.	Trgaj	Cijevna	Morača	435	92,350
11.	Gornje polje	Sušica	Zeta	154	628,340
12.	Duklov most	Zeta	Zeta	243	615,200

13.	Danilovgrad	Zeta	Zeta	1295	33,300
14.	Morakovo	Gračanica	Zeta	152	840,000
15.	Orahovo	Orahovštica	Skadarsko jezero	216	12,120

DUNAVSKI SLIV

Red. br.	Hidrološka stanica	Vodotok	Sliv	Hmax (cm)	Kota „0“ (mm)
1.	Rožaje	Ibar	Ibar	143	1035,740
2.	Bać	Ibar	Ibar	141	810,000
3.	D. Vusanje	Grlja	Lim	184	960,000
4.	Gusinje	Grnčar	Lim	186	918,000
5.	Plav	Lim	Lim	292	906,580
6.	Murino	Murinski potok	Lim	80	900,000
7.	Andrijevica	Lim	Lim	351	744,390
8.	Andrijevica	Zlorečica	Lim	250	742,000
9.	Berane	Lim	Lim	598	658,050
10.	Ravna rijeka	Ljuboviđa	Lim	278	582,000
11.	Bijelo Polje	Lim	Lim	455	559,670
12.	Gubavač	Bjel. Bistrica	Lim	245	545,000
13.	Dobrakovo	Lim	Lim	612	531,600
14.	Crna poljana	Tara	Tara	344	965,800
15.	Trebaljevo	Tara	Tara	497	894,080
16.	Bistrica	Tara	Tara	637	736,000
17.	Timar	Bukovica	Piva	147	
18.	Bijela	Bijela	Piva	379	832,010
19.	Duži	Komarnica	Piva	696	760,000
20.	Ribnjak	Vrbnica	Piva	122	
21.	Ćirovići	Ćehotina	Ćehotina	227	695,000
22.	Pljevlja	Ćehotina	Ćehotina	227	755,000
23.	Zabrdje	Vezišnica	Ćehotina	241	770,000
24.	Gradac	Ćehotina	Ćehotina	572	665,000

SREDSTVA ZA OPERATIVNO SPROVOĐENJE ZAŠTITE OD ŠTETNOG DEJSTVA VODA

Finansijska sredstva za operativno sprovođenje zaštite od štetnog dejstva voda za vode od značaja za Crnu Goru obezbjeđuju se u skladu sa Programom upotrebe sredstava za upravljanje vodnim resursima, koji u skladu sa Zakonom o finansiranju upravljanja vodama („Službeni list CG“, broj 65/08) donosi Vlada Crne Gore.

Ovaj plan objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 327-305/19-4

Podgorica, 14. januara 2020. godine

Ministar,
mr Milutin Simović, s.r.

Na osnovu člana 12 stav 11, člana 14 stav 2 i člana 22 st. 9 i 14 Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju ("Službeni list CG", br. 71/17 i 67/19), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva donijelo je

PRAVILNIK
O IZMJENI PRAVILNIKA O PROGRAMIMA OBUKE I NAČINU POLAGANJA ISPITA ZA STICANJE LICENCE PROFESIONALNOG VOZAČA I SERTIFIKATA O STRUČNOJ OSPOSOBLjENOSTI

Član 1

U Pravilniku o programima obuke i načinu polaganja ispita za sticanje licence profesionalnog vozača i sertifikata o stručnoj sposobnosti ("Službeni list CG", br. 87/17 i 70/18), obrazac 2 mijenja se i glasi:

Obrazac 2

¹ Fizičke karakteristike kartice:

Dimenzije 86 x 54 mm

ISO standard 7810 i 7816-1 (ISO 10373)

Referentna boja plava (Pantone Reflex)

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 340/20-03-103/1

Podgorica, 14. januara 2020. godine

Ministar,
Osman Nurković, s.r.

Odluka Ustavnog suda kojom se ukida Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, broj 5/19.), koju je donijela Skupština opštine Rožaje i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke

Ustavni sud Crne Gore u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije - Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 2., člana 150. stav 3. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 2. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15), na sjednici od 30. oktobra 2019. godine, donio je

O D L U K U

I UKIDA SE Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, broj 5/19.), koju je donijela Skupština opštine Rožaje i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke.

II Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore" i na način na koji je Odluka objavljena.

O b r a z l o ž e n j e

1. Ustavni sud je, na sjednici od 25. juna 2019. godine, Rješenjem U-II br. 11/18 i 15/19, pored ostalog, saglasno odredbama člana 150. stav 3. Ustava, člana 55. alineja 2., člana 59. i člana 61. Zakona o Ustavnom суду, bez sprovođenja prethodnog postupka, sâm pokrenuo postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Odluke, označene u izreci.

2. Skupština opštine Rožaje nije dostavila odgovor na stavove Ustavnog суда sadržane u Rješenju o pokretanju postupka.

3. Odlukom je propisano:

“Član 1.

U odluci o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje ("Sl. list CG" - Opštinski propisi br. 21/12.), u član 2. stav 1. alineja 4., 5. riječi "i sl." zamjenjuju se s riječima "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti".

U članu 6. stav 1. riječi "Sekretarijat za uređenje prostora, komunalno stambene poslove i zaštitu životne sredine" zamjenjuju se riječima "Sekretarijat za planiranje uređenje prostora i zaštitu životne sredine".

U članu 9. u naslovu riječi "i slično" zamjenjuju se s riječima "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti".

U članu 9. stav 1. i 2. riječi "i slično" zamjenjuju se s riječima "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti".

U članu 10. u naslovu riječi "i slično" zamjenjuju se s riječima "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti".

U članu 10. stav 1. riječi "i slično" zamenjuju se s riječima "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti".

U član 11. stav 1. riječi "i slično" zamenjuju se s riječima "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti".

U član 14. stav 1. riječi "za privredu" zamenjuju se s riječima "ekonomski razvoj" a riječi "Sekretariat za uređenje prostora komunalno stambene poslove i zaštitu životne sredine" se brišu i glase "Sekretarijata za planiranje uređenje prostora i zaštitu životne sredine".

Član 15. mijenja se i glasi: "Jednokratne naknade iz čl. 4., 5. plaćaju se na osnovu ugovora o naknadama zaključenog sa Sekretarijatom za planiranje uređenje prostora i zaštitu životne sredine prilikom izdavanja odobrenja od strane Sekretarijata za planiranje uređenje prostora i zaštitu životne sredine".

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore - opštinski propisi"."

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine Odluke utvrdio da nije u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njeno ukidanje.

5. Za odlučivanje u ovom predmetu pravno relevantne su sljedeće odredbe:

Ustava Crne Gore:

"Član 1. stav 2.

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava.

Član 11. stav 3.

Vlast je ograničena Ustavom i zakonom.

Član 113.

U lokalnoj samoupravi odlučuje se neposredno i preko slobodno izabralih predstavnika.

Pravo na lokalnu samoupravu obuhvata pravo građana i organa lokalne samouprave da uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Član 142. stav 3.

Porezi i druge dažbine mogu se uvoditi samo zakonom .

Član 145.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom.

Član 149. stav 1. tačka 2. i stav 2.

Ustavni sud odlučuje:

2) o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom.

Ako je u toku postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti propis prestao da važi, a nijesu otklonjene posljedice njegove primjene, Ustavni sud utvrđuje da li je taj propis bio saglasan sa Ustavom, odnosno sa zakonom za vrijeme njegovog važenja.

Član 150. stav 3.

Ustavni sud može i sâm pokrenuti postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti.“

Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15.):

"Član 30. stav 2. tačka 1.

Podnesci kojima se pokreće postupak pred Ustavnim sudom su:

1) inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima i inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom.

Član 48. tačka 2.

Ustavni sud odlukom:

2) utvrđuje da drugi propis, odnosno pojedine njegove odredbe nijesu u saglasnosti sa Ustavom i zakonom, odnosno u vrijeme važenja nijesu bili u saglasnosti sa Ustavom i zakonom;

Član 64. tačka 1.

Pored razloga iz člana 38. ovog zakona, Ustavni sud će obustaviti postupak:

1) ako je u toku postupka zakon usaglašen sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, odnosno drugi propis ili opšti akt sa Ustavom i zakonom, a Ustavni sud ocijeni da ne treba nastaviti postupak zbog toga što nijesu otklonjene posljedice neustavnosti ili nezakonitosti.

Član 55. alineja 2.

Ustavni sud može sam pokrenuti postupak za ocjenu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, odnosno drugog propisa i opštег akta sa Ustavom i zakonom, naročito kad se:

- u toku postupka za ocjenu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili drugog propisa i opštег akta sa Ustavom i zakonom postavi pitanje ustavnosti, odnosno zakonitosti drugih odredaba ili drugih propisa koje su u vezi sa odredbama koje su predmet ocjene.

Član 59.

U postupku za ocjenu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, odnosno drugog propisa i opštег akta sa Ustavom i zakonom, Ustavni sud nije ograničen predlogom, odnosno inicijativom.

Član 61.

Ako se radi o inicijativi iz člana 30. stav 2. tačka 1. ovog zakona, Ustavni sud može odmah donijeti rješenje o pokretanju postupka bez sprovođenja postupka iz člana 33. ovog zakona."

Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni list Crne Gore", broj 2/18.):

"Član 27. tačka 2.

Opština, u skladu sa zakonom i drugim propisima:

2) uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva.

Član 28. tačka 2.

U okviru sopstvenih nadležnosti, opština:

2) uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode u skladu sa zakonom.

Član 38. tač. 2. i 8.

Skupština:

- 2) donosi propise i druge opšte akte;
- 8) uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode."

Zakona o finansiranju lokalne samouprave ("Službeni list Crne Gore", broj 3/19.):

"Član 7. tačka 8.

Sopstveni prihodi Opštine su:

- 8) naknade za korišćenje opštinskih puteva, u skladu sa zakonom."

Zakona o putevima ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 42/04. i "Službeni list Crne Gore", br. 54/09., 36/11. i 92/17.):

"Član 3. stav 1.

Javni putevi su saobraćajne površine od opštег interesa za javni putni saobraćaj, koji se mogu koristiti na način i pod uslovima određenim propisima o javnim putevima i bezbjednosti saobraćaja.

Član 4. tač. 6. i 9.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

6) opštinski put je javni put namijenjen povezivanju naselja u lokalnoj zajednici ili povezivanju sa naseljima u susjednim lokalnim zajednicama ili povezivanju djelova naselja, prirodnih i kulturnih znamenitosti, pojedinih objekata i slično na nivou lokalne zajednice. Opštinski putevi su: lokalni putevi, kao i ulice u naseljima.

9) nekategorisani put je površina koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, parkirališta i sl.).

Član 22. stav 1. i stav 5.

Za korišćenje javnih puteva plaćaju se naknade, i to:

1) godišnja naknada pri registraciji drumske motornih vozila, traktora, priključnih vozila i drugih drumske motornih vozila na motorni pogon;

2) posebna godišnja naknada za drumska motorna vozila i njihova priključna vozila u svrhu obezbjeđenja nesmetanog odvijanja saobraćaja i pružanja informativnih usluga korisnicima puta;

3) naknada za vanredni prevoz;

4) naknada za postavljanje komercijalno-tržišnih, komercijalno-individualnih i komercijalno-informativnih natpisa na putu i pored puta;

5) naknada za upotrebu pojedinih puteva i objekata (korisnička naknada i putarina);

6) godišnja naknada za zakup putnog zemljišta;

7) godišnja naknada za zakup drugog zemljišta koje pripada upravljaču puta;

8) naknada za priključenje prilaznog puta na javni put;

9) naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti;

10) godišnja naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti ugrađene na javnom putu;

11) naknada za izgradnju komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;

12) godišnja naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;

13) naknada za inostrana drumska vozila.

Visinu naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. ovog člana utvrđuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Vlade."

6. Načelo saglasnosti pravnih propisa (član 145. Ustava) predstavlja jedno od osnovnih ustanovnih načela i direktno je povezano sa načelom vladavine prava, koje utvrđuje da je država zasnovana na vladavini prava (član 1. stav 2.) i da je vlast ograničena Ustavom i zakonom (član 11. stav 3). U području apstraktne kontrole ustanovnosti Ustavni sud je ovlašćen da ocjenjuje saglasnost zakona s Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, kao i saglasnost drugog propisa i opšteg akta s Ustavom i zakonom i to predstavlja okvir njegovog djelovanja, u smislu odredaba člana 149. stav 1. tač.1. i 2. Ustava.

7. Posljedica ovakvih ustanovnih određenja je da su organi vlasti vezani Ustavom i zakonom, kako u pogledu svojih normativnih, tako i drugih ovlašćenja. Načelo legaliteta podrazumijeva da se podzakonski propisi donose na osnovu normativno utvrđenog ovlašćenja donosioca akta. Prema Ustavu, generalno ovlašćenje za donošenje propisa (za izvršavanje zakona) ima Vlada, a organi uprave, lokalna samouprava ili drugo pravno lice kada su na to, po određenim pitanjima, ovlašćeni zakonom. Drugim riječima, zakon mora biti osnov za donošenje podzakonskog akta i taj akt može obuhvatiti samo ono što proizlazi iz zakonske norme a njom nije izričito uređeno. Pri uređivanju pravnih odnosa donosilac akta je dužan da uvaži granice koje pred njega postavlja Ustav, a posebno one koje proizlaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustanovna dobra i vrijednosti. Kako je u konkretnom slučaju predmet ustavnosudske ocjene propis koji je donijet radi sprovođenja zakona, on mora biti u skladu sa zakonom na osnovu kojeg je donijet, a samim tim i s Ustavom. U postupku ocjene ustanovnosti i zakonitosti tog propisa ispituje se da li je donijet od strane ovlašćenog organa, odnosno lica, da li je donosilac imao zakonsko ovlašćenje za njegovo donošenje (pravni osnov za donošenje) i odgovara li propis po svom sadržaju okvirima koje mu je odredio zakon.

8. Ustavni sud je u ovom postupku utvrdio sljedeće činjenice:

- da je Skupština opštine Rožaje, s pozivom na pravni osnov sadržan u odredbama člana 22. st. 1. i 5. Zakona o putevima ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 42/04. i "Službeni list Crne Gore", br. 54/09. i 36/11.), na sjednici održanoj 25. juna 2012. godine, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Vlade Crne Gore, donijela Odluku o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje, koja je objavljena u "Službenom listu Crne Gore – Opštinski propisi", broj 21/12.);

- da je Odluka prvi put izmijenjena Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje, koja je donijeta na sjednici 27. juna 2013. godine¹ i da je na tu odluku Vlada Crne Gore prethodno dala saglasnost, br. 08-1379/3, od 20. juna 2013. godine;

- da je Odluka drugi put izmijenjena Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje, koja je donijeta na sjednici od 20. maja 2015. godine² i da je na tu

¹ "Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi", broj 21/13.

² "Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi", broj 18/15.

odluku Vlada Crne Gore prethodno dala saglasnost, br. 08-765, od 23. aprila 2015. godine;

- da je Skupština Crne Gore, na desetoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 29. decembra 2017. godine, donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putevima³, kojim su, odredbom člana 4., u članu 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, riječi “i sl.”, zamijenjene riječima “i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti”.

- da je Skupština opštine Rožaje, na sjednici održanoj 27. decembra 2018. godine, s pozivom na osnov sadržan u odredbi člana 38. tačka 8. Zakona o lokalnoj samoupravi, donijela Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje. Odluka je objavljena, 25. januara 2019. godine, u „Službenom listu Crne Gore – Opštinski propisi“, broj 5/19., a stupila je na snagu osmog dana od dana objavljanja, tj. 2. februara 2019. godine;

- da je Ustavni sud Rješenjem U-II br. 11/18, od 29. januara 2019. godine, po inicijativi Crnogorskog Telekoma A.D. Podgorica, pokrenuo postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 11. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje⁴, koju je donijela Skupština opštine Rožaje. Navedenim Rješenjem Ustavni sud je, saglasno odredbama člana 150. stav 3. Ustava, člana 55. alineja 2. i čl. 59. i 61. Zakona o Ustavnom суду, bez sprovođenja prethodnog postupka, sâm pokrenuo postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 2. al. 4., i 5., u dijelu koji glasi: “i sl.”, člana 9. st. 1. i 2., u dijelu koji glasi: “i slično” i člana 10. st. 1. i 2., u dijelu koji glasi: “i sl.” te Odluke;

- da iz odgovora donosioca akta na Rješenje o pokretanju postupka u ovom predmetu, dostavljene dokumentacije uz odgovor i preambule Odluke o izmjenama i dopunama Odluke⁵ proizilazi da prethodno, na Predlog odluke o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje, nije pribavljena saglasnost Vlade Crne Gore;

- da je Crnogorski Telekom A.D. Podgorica 3. maja 2019. godine, podnijelo inicijativu (U-II br. 15/19) za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 1. stav 7. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje⁶, navodeći: da izmijenjene odredbe člana 11. Odluke nijesu u skladu s odredbama člana 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona o putevima, iz razloga navedenih u Rješenju Ustavnog suda U-II br. 11/18, od 29. januara 2019. godine, kojim je pokrenut postupak za ocjenu i tih odredaba Odluke;

- da je Ustavni sud, saglasno odredbama člana 50. Poslovnika Ustavnog suda Crne Gore⁷, radi racionalnosti i vođenja jedinstvenog postupka i odlučivanja, spojio postupak u predmetu U-II br. 11/18 sa postupkom u ovom predmetu (U-II br. 15/19), jer se radi propisu kojim su izvršene izmjene odredaba člana 2. al. 4., i 5., člana 9. st. 1. i 2., člana 10. st. 1. i 2. i člana 11. stav 1. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i

³ „Službeni list Crne Gore”, broj 92/17.

⁴ „Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, broj 5/19.

⁵ „Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, broj 5/19.

⁶ „Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, broj 5/19.

⁷ „Službeni list Crne Gore“, broj 7/16.

nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje⁸, koji je stupio na snagu četiri dana nakon što je donijeto Rješenje o pokretanju postupka za ocjenu njihove ustavnosti i zakonitosti i

- da je Ustavni sud, na sjednici 25. juna 2019. godine, donio Odluku kojom je ukinuo odredbu člana 11. stav 2. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje⁹, koju je donijela Skupština opštine Rožaje; utvrdio da odredbe člana 2. al. 4., i 5., u dijelu koji glasi: "i sl.", člana 9. st. 1. i 2. , u dijelu koji glasi: "i slično", člana 10. st. 1. i 2., u dijelu koji glasi: "i sl." i člana 11. stav 1. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje¹⁰, u vrijeme važenja, nijesu bile u saglasnosti s Ustavom i Zakonom i donio Rješenje kojim je, bez sprovođenja prethodnog postupka, sâm pokrenuo postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje¹¹.

9. Ustavni sud je, iz sadržine Odluke, odgovora na navode sadržane u inicijativi i dokumentacije dostavljene uz odgovor utvrdio da Skupština opštine Rožaje, prije njenog donošenja, nije pribavila saglasnost Vlade Crne Gore, koja predstavlja konstitutivni, formalno-pravni elemenat zakonitosti Odluke, odnosno da nije donijeta po postupku propisanom odredbom člana 22. stav 5. Zakona o putevima.

9.1. Iako je navedena povreda formalne neustavnosti i nezakonitosti dovoljan razlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti te odluke, Ustavni sud je ocijenio da ni sadržina odredaba člana 1. st.1., 3., 4., 5., 6., i 7. Odluke, kojima su riječi "i sl." i "i slično" zamijenjene sa riječima "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti", nije u saglasnosti s Ustavom i zakonom. Po ocjeni Ustavnog suda, osim što je *in texto* (sa izvjesnim jezičko-stilskim odstupanjem koje ne utiče na suštinu značenja) preuzeta odredba člana 4. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putevima¹², kojom su riječi: "i sl." zamijenjene sa riječima: "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti", odredbe člana 2. al. 4., i 5., u dijelu u kojem su glasile: "i sl.", člana 9. st. 1. i 2., u dijelu u kojem su glasile: "i slično", člana 10. st. 1. i 2. u dijelu u kojem su glasile: "i sl." i člana 11. stav 1. Odluke, nijesu u skladu s odredbama člana 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona o putevima, kojima je utvrđena mogućnost određivanja naknada za postavljanje ili za već postavljene cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti. Naime, iz odredaba člana 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona o putevima, kao ni iz drugih odredaba tog zakona, ne proizilazi mogućnost utvrđivanja naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme na opštinskim i nekategorisanim putevima, kao ni utvrđivanje godišnje naknade za postavljene uređaje, niti da se (uređaji i oprema) mogu "podvesti" pod pojmom vodova infrastrukture drugih djelatnosti koje su slične djelatnostima cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova.

9.1.1. Ovakvim propisivanjem donosilac akta je, po nalaženju Ustavnog suda, povrijedio načelo saglasnosti pravnih propisa, iz odredbe člana 145. Ustava, kako u pogledu formalne (koje nalaže da niži pravni akt bude donesen od strane organa koji je

⁸ „Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br. 21/12., 21/13. i 18/15.

⁹ „Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br. 21/12., 21/13., 18/15. i 5/19.

¹⁰ „Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br. 21/12., 21/13. i 18/15.

¹¹ „Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, broj 5/19.

¹² „Službeni list Crne Gore“, broj 92/17.

višim pravnim aktom određen kao nadležan za njegovo donošenje i da bude donesen po postupku i u formi koji su, takođe, određeni višim aktom), tako i u pogledu materijalne zakonitosti (sadržine osporenog akta). Prema načelu saglasnosti pravnih propisa, iz odredbe člana 145. Ustava, drugim propisom i opštim aktom, koji je donijet na osnovu ovlašćenja sadržanog u zakonu, ne mogu se preuzimati odredbe zakona, niti uređivati prava i obaveze fizičkih i pravnih lica, odnosno uređivati pitanja koja su *materia legis*. Uređujući pravne odnose koji su zakonska materija i u nadležnosti zakonodavca, donosilac akta je, po ocjeni Ustavnog suda, prekoračio svoja ovlašćenja i povrijedio načelo saglasnosti pravnih propisa (član 145. Ustava). S obzirom na to da se drugi propis i opšti akt može donijeti po postupku koji je propisan zakonom i da se njima ne mogu uređivati pitanja koja su uređena zakonom, Ustavni sud je utvrdio da Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje nije u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njeno ukidanje.

10. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

II1. Odluka o prestanku važenja Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Rožaje i o objavljivanju ove odluke zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2., člana 152. stav 1. Ustava Crne Gore i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore.

U-II br. 11/18 i 15/19
Podgorica, 30. oktobar 2019. godine

Predsjednik,
dr Dragoljub Drašković, s.r.

Odluka Ustavnog suda kojom se ukida odredba člana 4. stav 2. Pravilnika o bližem načinu i postupku priznavanja inostranog sertifikata o stečenoj stručnoj kvalifikaciji („Službeni list Crne Gore”, broj 51/18.), koji je donijelo Ministarstvo prosvjete i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije – Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 2. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 2. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, broj 11/15.), na sjednici od 30. oktobra 2019. godine, donio je

O D L U K U

I UKIDA SE odredba člana 4. stav 2. Pravilnika o bližem načinu i postupku priznavanja inostranog sertifikata o stečenoj stručnoj kvalifikaciji („Službeni list Crne Gore”, broj 51/18.), koji je donijelo Ministarstvo prosvjete i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke.

II Ova odluka objaviće se u “Službenom listu Crne Gore” i na način na koji je objavljen Pravilnik.

O b r a z l o ž e n j e

1. Rješenjem Ustavnog suda U-II 53/18, od 18. jula 2019. godine, po inicijativi Emira Delijića, iz Podgorice, pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 4. stav 2. Pravilnika, označenog u izreci.

2. Ministarstvo prosvjete, u ostavljenom roku, nije dostavilo odgovor na stavove Ustavnog suda sadržane u Rješenju o pokretanju postupka.

3. Osporenom odredbom Pravilnika propisano je:

„Član 4. stav 2.

Pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana od podnosioca zahtjeva se može tražiti i druga dokumentacija i podaci od značaja za priznavanje inostranog sertifikata.“

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporene odredbe člana 4. stav 2. Pravilnika, utvrdio da nije u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njeno ukidanje.

5. Za odlučivanje u ovom predmetu pravno relevantne su odredbe sljedećih propisa: Ustava Crne Gore:

„Član 1. stav 2.

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava.

Član 11. stav 3.

Vlast je ograničena Ustavom i zakonom.

Član 16. tač. 3.

Zakonom se, u skladu sa Ustavom, uređuju:

3) način osnivanja, organizacija i nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje.

Član 100. tač. 3. i 10.

Vlada:

3) donosi uredbe, odluke i druge akte za izvršavanje zakona;

10) vrši i druge poslove utvrđene Ustavom ili zakonom.

Član 145.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim medjunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom.

Član 149. stav 1. tačka 2.

Ustavni sud odlučuje:

2.) o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom."

Zakon o nacionalnim stručnim kvalifikacijama ("Službeni list Crne Gore", br. 80/08., 14/09., 40/16. i 56/18.):

"Član 14.

U postupku priznavanja inostranih sertifikata cjeni se:

1) validnost i vjerodostojnost inostranog sertifikata;

2) pravo koje inostrani sertifikat daje u zemlji u kojoj je stečen, u smislu rada i daljeg usavršavanja kroz sistem sertifikata, odnosno stručnog obrazovanja,

3) i druge okolnosti od značaja za priznavanje inostranih sertifikata (činjenica da je inostrani sertifikat već priznat u nekoj drugoj zemlji i sl.).

Bliži način i postupak priznavanja inostranih sertifikata propisuje Ministarstvo."

6. Načelo zakonitosti (član 145. Ustava) predstavlja jedno od osnovnih ustavnih načela i direktno je povezano sa načelom vladavine prava, koje utvrđuje da je država zasnovana na vladavini prava (član 1. stav 2.) i da je vlast ograničena Ustavom i zakonom (član 11. stav 3.). Posljedica ovakvih ustavnih određenja je da su organi vlasti vezani Ustavom i zakonom, kako u pogledu svojih normativnih, tako i drugih ovlašćenja. Načelo legaliteta podrazumijeva da se podzakonski propisi donose na osnovu normativno utvrđenog ovlašćenja donosioca akta. Prema Ustavu, generalno ovlašćenje za donošenje propisa (za izvršavanje zakona) ima Vlada, a organi uprave, lokalna samouprava ili drugo pravno lice, kada su na to, po određenim pitanjima, ovlašćeni zakonom. Drugim riječima, zakon mora biti osnov za donošenje podzakonskog akta i taj akt može obuhvatiti samo ono što proizilazi iz zakonske norme a njom nije izričito uređeno.

7. Kako je predmet ustavnosudske ocjene propis koji se donosi radi sprovođenja zakona, on mora biti u skladu sa zakonom na osnovu kojeg je donesen, a samim tim i s Ustavom. U postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti tog propisa ispituje se da li je donesen od strane ovlašćenog lica, da li je donosilac akta imao zakonsko ovlašćenje za njegovo donošenje (pravni osnov) i da li propis po svojoj sadržini odgovara okvirima koje mu je odredio zakon.

7.1. U tom smislu, Zakonom o nacionalnim stručnim kvalifikacijama, utvrđen je način i postupak sticanja nacionalne stručne kvalifikacije (član 1.). Odredbama člana 14. stav 1. Zakona propisano je koji se kriterijumi cijene u postupku priznavanja inostranih sertifikata: validnost i vjerodostojnost inostranog sertifikata; pravo koje inostrani sertifikat daje u zemlji u kojoj je stečen, u smislu rada i daljeg usavršavanja kroz sistem sertifikata, odnosno stručnog obrazovanja i druge okolnosti od značaja za priznavanje inostranih sertifikata (činjenica da je inostrani sertifikat već priznat u nekoj drugoj zemlji i sl.). Prema odredbi člana 14. stav 2. Zakona, bliži način i postupak priznavanja inostranih sertifikata propisuje Ministarstvo.

8. U konkretnom slučaju, Ustavni sud je utvrdio da je donosilac akta prekoračio svoja ovlašćenja, iz odredbe člana 14. stav 2. Zakona.

8.1. Naime, Ustavni sud je utvrdio da je Ministarstvo proslete, na osnovu izričitog ovlašćenja sadržanog u odredbi člana 14. stav 2. Zakona, donijelo Pravilnik kojim je uređen bliži način i postupak priznavanja inostranog sertifikata o stečenoj stručnoj kvalifikaciji (član 1.). Međutim, donosilac akta je osporenom odredbom člana 4. stav 2. Pravilnika propisao da se od podnosioca zahtjeva, pored dokumentacije propisane odredbom člana 4. stav 1.

Pravilnika¹, može tražiti i druga dokumentacija i podaci od značaja za priznavanje inostranog sertifikata, čime je po ocjeni Ustavnog suda, prekoračio svoja ovlašćenja za uređivanje ovog pitanja. Naime, iz odredaba člana 14. stav 2. Zakona, za donosioca akta, ne proizilazi ovlašćenje da propiše mogućnost da se od podnosioca zahtjeva može tražiti i druga dokumentacija i podaci od značaja za priznavanje inostranog sertifikata, već samo da propiše bliži način i postupak priznavanja inostranog sertifikata. Na taj način donosilac akta je, po ocjeni Ustavnog suda, prekoračio zakonom utvrđena ovlašćenja i povrijedio načelo legaliteta, iz odredbe člana 145. Ustava, kako u pogledu formalne (koje nalaže da niži pravni akt bude donesen od strane organa koji je višim pravnim aktom određen kao nadležan za njegovo donošenje i da bude donesen po postupku i u formi koji su, takođe, određeni višim aktom), tako i u pogledu materijalne zakonitosti (sadržine osporenog akta).

9. Ustavni sud je, takođe, utvrdio da su osporenom odredbom člana 4. stav 2. Pravilnika, povrijeđeni ustavni principi o vladavini prava i o saglasnosti pravnih propisa, iz odredaba člana 1. stav 2. i člana 145. Ustava.

9.1. Princip vladavine prava, kao najviša vrijednost ustavnog poretku Crne Gore ostvaruje se primjenom i zaštitom načela saglasnosti pravnih propisa. Ono podrazumijeva da zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis s Ustavom i zakonom. Pri tom se regularnost ne zahtijeva samo u formalno-pravnom, već i u materijalno-pravnom, sadržinskom smislu. Propis mora biti jasan i precizan u skladu sa posebnošću materije koju normativno uređuje, čime se sprječava svaka arbitarnost i proizvoljnost u tumačenju i primjeni propisa, odnosno uklanjanju neizvjesnosti adresata pravne norme u pogledu krajnjeg efekta odredaba koje se na njih neposredno primjenjuju.

9.1.1. Zahtjevi pravne sigurnosti i vladavine prava, iz odredbe člana 1. stav 2. Ustava, traže da pravna norma bude dostupna adresatima i za njih predvidljiva, tj. takva da oni mogu stvarno i konkretno znati svoja prava i obaveze, kako bi se prema njima mogli ponašati. Adresati pravne norme ne mogu stvarno i konkretno znati svoja prava i dužnosti, niti predvidjeti posljedice svog ponašanja ako pravna norma nije dovoljno određena i precizna. Zahtjevi za određenošću i preciznošću pravne norme smatraju se sastavnim dijelom načela vladavine prava na području svih grana prava, pa i u oblasti sticanja nacionalnih stručnih kvalifikacija, jer bi njihovo zanemarivanje ugrozilo pravnu sigurnost kao dio načela vladavine prava.

9.2. Iz stavova Evropskog suda izraženih u presudama *Sunday Times (No.1) protiv Ujedinjenog Kraljevstva*², *Malone protiv Ujedinjenog Kraljevstva*³ i *Huvig protiv Francuske*⁴, proizilazi da zakon, kao i drugi propis, mora dovoljno jasno da ukaže na obim diskrecionih ovlašćenja nadležnih organa vlasti i na način na koji se ta prava ostvaruju. Po shvatanju Evropskog suda, zakon i drugi propis mora ukazati na obim diskrecionog prava povjerenog ovlašćenim organima i na dovoljno precizno formulisan način urediti korišćenje tog diskrecionog prava, radi pružanja odgovarajuće zaštite od arbitarnog odlučivanja. Adresat zakona i drugog propisa mora biti u stanju da predvidi u stepenu koji je u datim okolnostima

1

"Član 4. stav 1.

Uz zahtjev iz člana 2 ovog pravilnika dostavlja se sljedeća dokumentacija:

1) za inostrane sertifikate stečene u Republici Srbiji, Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini:

- ovjerena kopija inostranog sertifikata, u dva primjerka,
- dokaz o uplaćenoj administrativnoj taksi, u skladu sa zakonom kojim se uređuje plaćanje administrativnih taksi;

2) za inostrane sertifikate stečene u drugim državama:

- ovjerena kopija inostranog sertifikata, u jednom primjerku,
- prevod inostranog sertifikata ovjeren od ovlašćenog tumača, u dva primjerka,
- dokaz o uplaćenoj administrativnoj taksi, u skladu sa zakonom kojim se uređuje plaćanje administrativnih taksi.

² Presuda, od 26. aprila 1979. godine, predstavka br. 6538/74, § 49.

³ Presuda, od 2. avgusta 1984. godine, predstavka br. 8691/79. § 68.

⁴ Presuda, od 24. aprila 1990. godine, predstavka br. 1110/84. § 26.

razuman, posljedice koje bi njegove radnje ili ponašanje mogle prouzrokovati. Svrha svakog zakona i drugog propisa kojim se uređuje nadležnost i rad bilo kog državnog organa, u tom smislu, po shvatanju Evropskog suda, je određivanje njegovog djelokruga rada i granice njegovih ovlašćenja, postupak po kojem vrši poslove, kao i nadzor nad njegovim radom. Da bi propisi države ili pojedinačne mjere, u smislu Konvencije, bili "u skladu sa zakonom" moraju biti dostupni i predvidljivi, radi pružanja odgovarajuće zaštite građanima od arbitarnog odlučivanja.

9.2.1 Ustavni sud je, u konkretnom slučaju, utvrdio da osporena odredba člana 4. stav 2. Pravilnika, kojom je propisano da se, pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana ("za inostrane sertifikate stečene u Republici Srbiji, Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini: - ovjerena kopija inostranog sertifikata, u dva primjera, - dokaz o uplaćenoj administrativnoj taksi, u skladu sa zakonom kojim se uređuje plaćanje administrativnih taksi a za inostrane sertifikate stečene u drugim državama: - ovjerena kopija inostranog sertifikata, u jednom primjerku, - prevod inostranog sertifikata ovjeren od ovlašćenog tumača, u dva primjera, - dokaz o uplaćenoj administrativnoj taksi, u skladu sa zakonom kojim se uređuje plaćanje administrativnih taksi") od podnosioca zahtjeva može tražiti i druga dokumentacija i podaci od značaja za priznavanje inostranog sertifikata, ne zadovavljava zahtjeve pravne sigurnosti i vladavine prava iz Ustava, odnosno zahtjeve Evropskog suda u pogledu kvaliteta pravne norme.

9.2.2. Naime, po nalaženju Ustavnog suda, osporena odredba člana 4. stav 2. Pravilnika je u nomotehničkom i sadržinskom smislu neprecizna, jer nije jasno određeno koja se druga dokumentacija i podaci od značaja za priznavanje inostranog sertifikata mogu tražiti od podnosioca zahtjeva, čime se omogućava neprihvatljivo područje arbitranosti u postupku priznavanja inostranog sertifikata. Odredba koja dopušta neizvjesnost u pogledu krajnjeg efekta, po ocjeni Ustavnog suda, ne može se smatrati odredbom koja je zasnovana na načelu vladavine prava, niti odredbom kojom je ustanovljeno načelo pravne izvjesnosti i predvidljivosti u smislu navedenih stavova Evropskog suda. Ustavni sud je, stoga, utvrdio da osporena odredba člana 4. stav 2. Pravilnika nije u saglasnosti s ustavnim principima o vladavini prava i o saglasnosti pravnih propisa, iz odredaba člana 1. stav 2. i člana 145. Ustava i da su se stekli uslovi za njeno ukidanje.

10. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

II1. Odluka o prestanku važenja odredbe člana 4. stav 2. Pravilnika o bližem načinu i postupku priznavanja inostranog sertifikata o stečenoj stručnoj kvalifikaciji i o objavljivanju ove odluke, zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2., člana 152. stav 1. Ustava Crne Gore i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

U-II br. 53/18

Podgorica, 30. oktobar 2019. godine

Predsjednik,
dr **Dragoljub Drašković**, s.r.

Odluka Ustavnog suda kojom se ukidaju odredbe člana 15. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji Glavnog grada-Podgorice („Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi“, br. 6/12., 30/12. i 40/15.), koju je donijela Skupština Glavnog grada-Podgorice i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke

Ustavni sud Crne Gore u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković, i sudije - Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 2. Ustava Crne Gore, člana 48. tačka 2. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 11/15.), na sjednici od 30. oktobra 2019. godine, donio je

ODLUKU

I UKIDAJU SE odredbe člana 15. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji Glavnog grada-Podgorice („Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi“, br. 6/12., 30/12. i 40/15.), koju je donijela Skupština Glavnog grada-Podgorice i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke.

II Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore" i na način na koji je objavljena Odluka.

Obratljivo

11. Rješenjem Ustavnog suda U-II br. 29/18., od 25. juna 2019. godine, po inicijativi „Crnogorskog elektrodistributivnog sistema“ d.o.o. Podgorica, pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 15. Odluke, označe u izreci.

2. U odgovoru Skupštine Glavnog grada-Podgorice navedeno je da je Odluku, čije su odredbe člana 15. osporene, donio ovlašćeni organ i da po svojoj sadržini, cilju i obimu odgovara okvirima koje je odredio Zakon, kao i da je u saglasnosti s podzakonskim aktom kojim je propisana visina, uslovi i način plaćanja naknade za državne puteve.

3. Osporenim odredbama Odluke propisano je:

„Član 15.

Naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme i sl., na opštinskim putevima, odnosno zemljištu koje pripada tim putevima utvrđuje se u iznosu od 2.900,00 €, po uredaju.

Za uređaje i opremu iz stav 1. ovog člana utvrđuje se godišnja naknada u iznosu od 950,00 €.”

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenih odredaba člana 15. Odluke utvrdio da nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

5. Za odlučivanje u ovom predmetu pravno relevantne su sljedeće odredbe Ustava Crne Gore:

”Član 1. stav 2.

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava.

Član 11. stav 3.

Vlast je ograničena Ustavom i zakonom.

Član 113.

U lokalnoj samoupravi odlučuje se neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika.

Pravo na lokalnu samoupravu obuhvata pravo građana i organa lokalne samouprave da uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Član 142. stav 3.

Porezi i druge dažbine mogu se uvoditi samo zakonom .

Član 145.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom.

Član 149. stav 1. tačka 2.

Ustavni sud odlučuje:

2) o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom.“

Zakona o lokalnoj samoupravi (“Službeni list Crne Gore”, broj 2/18. i 34/19.):

“Član 27. tačka 2.

Opština, u skladu sa zakonom i drugim propisima:

2) uređuje i obezbeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva.

Član 28. tačka 2.

U okviru sopstvenih nadležnosti, opština:

2) uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode u skladu sa zakonom.

Član 38. tač. 2. i 8.

Skupština:

2) donosi propise i druge opšte akte;

8) uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode.”

Zakona o finansiranju lokalne samouprave (“Službeni list Crne Gore”, broj 3/19.):

“Član 7. tačka 8.

Sopstveni prihodi Opštine su:

8) naknade za korišćenje opštinskih puteva, u skladu sa zakonom.”

Zakona o putevima (“Službeni list Republike Crne Gore”, broj 42/04. i ”Službeni list Crne Gore”, br. 54/09., 36/11. i 92/17.):

“Član 3. stav 1.

Javni putevi su saobraćajne površine od opštег interesa za javni putni saobraćaj, koji se mogu koristiti na način i pod uslovima određenim propisima o javnim putevima i bezbjednosti saobraćaja.

Član 4. tač. 6. i 9.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

6) opštinski put je javni put namijenjen povezivanju naselja u lokalnoj zajednici ili povezivanju sa naseljima u susjednim lokalnim zajednicama ili povezivanju djelova naselja, prirodnih i kulturnih znamenitosti, pojedinih objekata i slično na nivou lokalne zajednice. Opštinski putevi su: lokalni putevi, kao i ulice u naseljima.

9) nekategorisani put je površina koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, parkirališta i sl.).

Član 22. stav 1. i stav 5.

Za korišćenje javnih puteva plaćaju se naknade, i to:

- 1) godišnja naknada pri registraciji drumske motornih vozila, traktora, priključnih vozila i drugih drumske vozila na motorni pogon;
- 2) posebna godišnja naknada za drumska motorna vozila i njihova priključna vozila u svrhu obezbjeđenja nesmetanog odvijanja saobraćaja i pružanja informativnih usluga korisnicima puta;
- 3) naknada za vanredni prevoz;
- 4) naknada za postavljanje komercijalno-tržišnih, komercijalno-individualnih i komercijalno - informativnih natpisa na putu i pored puta;
- 5) naknada za upotrebu pojedinih puteva i objekata (korisnička naknada i putarina);
- 6) godišnja naknada za zakup putnog zemljišta;
- 7) godišnja naknada za zakup drugog zemljišta koje pripada upravljaču puta;
- 8) naknada za priključenje prilaznog puta na javni put;
- 9) naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti;
- 10) godišnja naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti ugrađene na javnom putu;
- 11) naknada za izgradnju komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;
- 12) godišnja naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;
- 13) naknada za inostrana drumska vozila.

Visinu naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. ovog člana utvrđuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Vlade.”

6. Načelo saglasnosti pravnih propisa (član 145. Ustava) predstavlja jedno od osnovnih ustavnih načela i direktno je povezano sa načelom vladavine prava, koje utvrđuje da je država zasnovana na vladavini prava (član 1. stav 2.) i da je vlast ograničena Ustavom i zakonom (član 11. stav 3). U području apstraktne kontrole ustavnosti, Ustavni sud je ovlašćen da ocjenjuje saglasnost zakona s Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, kao i saglasnost drugog propisa i opštег akta s Ustavom i zakonom i to predstavlja okvir njegovog djelovanja, u smislu odredaba člana 149. stav 1. tač. 1. i 2. Ustava.

6.1. Posljedica ovakvih ustavnih određenja je da su organi vlasti vezani Ustavom i zakonom, kako u pogledu svojih normativnih, tako i drugih ovlašćenja. Načelo legaliteta podrazumijeva da se podzakonski propisi donose na osnovu normativno utvrđenog ovlašćenja donosioca akta. Prema Ustavu, generalno ovlašćenje za donošenje propisa (za izvršavanje zakona) ima Vlada, a organi uprave, lokalna samouprava ili drugo pravno lice kada su na to, po određenim pitanjima, ovlašćeni zakonom. Drugim riječima, zakon mora biti osnov za donošenje podzakonskog akta i taj akt može obuhvatiti samo ono što proizilazi iz zakonske norme a njom nije izričito uređeno. Pri uređivanju pravnih odnosa, donosilac akta je dužan da uvaži granice koje pred njega postavlja Ustav, a posebno one koje proizilaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrijednosti. Kako je u konkretnom slučaju predmet ustavnosudske ocjene propis, koji je donijet radi sprovodenja zakona, on mora biti u skladu sa zakonom na osnovu kojeg je donijet, a samim tim i s Ustavom. U postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti tog propisa ispituje se da li je donijet od strane ovlašćenog organa, odnosno lica, da li je donosilac imao zakonsko ovlašćenje za njegovo donošenje (pravni osnov za donošenje) i odgovara li propis po svom sadržaju okvirima koje mu je odredio zakon.

7. Ustavni sud je u ovom postupku utvrdio sljedeće činjenice:

- da je Skupština Glavnog grada-Podgorice, s pozivom na pravni osnov sadržan u odredbama člana 22. st. 1. i 5. Zakona o putevima ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 42/04. i "Službeni list Crne Gore", br. 54/09. i 36/11.), na sjednici održanoj 16. februara 2012. godine, donijela Odluku o naknadama za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji Glavnog

grada-Podgorice, koja je objavljena u "Službenom listu Crne Gore - Opštinski propisi", broj 6/12.;

- da je Skupština Glavnog grada-Podgorice, na sjednici održanoj 28. septembra 2012. godine, donijela Odluku o izmjenama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji Glavnog grada-Podgorice, koja je objavljena u "Službenom listu Crne Gore - Opštinski propisi", broj 30/12.;

- da je Skupština Glavnog grada-Podgorice, na sjednici održanoj 6. novembra 2015. godine, donijela Odluku o dopunama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji Glavnog grada-Podgorice, koja je objavljena u "Službenom listu Crne Gore - Opštinski propisi", broj 40/15.) i

- da je Skupština Crne Gore, na desetoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 29. decembra 2017. godine, donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putevima ("Službeni list Crne Gore", broj 92/17.), kojim su, odredbom člana 4., u članu 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, riječi "i sl.", zamijenjene riječima "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti".

8. Prilikom meritornog odlučivanja o navodima podnosioca inicijative u ovom predmetu Ustavni sud je imao u vidu i ustavno načelo jedinstva pravnog porekla, koje proizilazi iz odredaba člana 145. Ustava, s obzirom na to da su pitanja ovlašćenja organa lokalne samouprave u vezi drugih dažbina, pa i visine naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti i godišnjih naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, ugrađene na javnom putu, uređena sa više zakona.

8.1. Zakonom o lokalnoj samoupravi, koji je sistemski u ovoj oblasti, propisano je da opština, u skladu sa zakonom i drugim propisom, uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva (član 27. tačka 2.) i da u okviru sopstvenih nadležnosti uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode, u skladu sa zakonom (član 28. tačka 2.). Odredbama člana 38. tač. 2. i 8. istog Zakona skupština, kao predstavnički organ lokalne samouprave, ovlašćena je da donosi propise i druge akte i da uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode. Zakonom o finansiranju lokalne samouprave (član 7. tačka 8.) propisano je da su naknade za korišćenje opštinskih puteva, utvrđene u skladu sa zakonom, sopstveni izvor sredstava opštine, a odredbom člana 22. stav 5. Zakona o putevima nadležni organ jedinice lokalne samouprave ovlašćen je da svojim aktom utvrdi visinu naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. tog člana, kao sopstveni izvor prihoda, uz prethodnu saglasnost Vlade.

8.1.1. Iz navedenih odredaba zakona, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi da je nadležni organ jedinice lokalne samouprave (skupština) ovlašćen da svojim aktom utvrdi visinu naknada za korišćenje (javnih) opštinskih puteva, kao sopstveni izvor prihoda opštine, uz prethodnu saglasnost Vlade. Saglasno tim ovlašćenjima, Skupština Glavnog grada-Podgorice donijela je Odluku o naknadama za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji Glavnog grada-Podgorice, kojom je utvrdila vrste naknada za korišćenje opštinskih puteva, obveznike plaćanja naknada i način njihovog plaćanja. Osporene odredbe člana 15. Odluke, međutim, nijesu usaglašene s odredbama člana 4. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putevima, kojim su riječi: "i sl." zamijenjene riječima: "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti". Naime, iz izmijenjenih odredaba člana 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, kojima je utvrđena mogućnost određivanja naknada za postavljanje ili za već postavljene cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, kao ni iz drugih odredaba tog zakona, po ocjeni Ustavnog suda, ne proizilazi mogućnost utvrđivanja naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme na opštinskim i putevima, kao ni utvrđivanja godišnje naknade za

postavljene uređaje, niti se (uređaji i oprema) mogu "podvesti" pod pojam vodova infrastrukture drugih djelatnosti koje su slične djelatnostima cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova. Takvim propisivanjem Skupština Glavnog grada-Podgorice je, po nalaženju Ustavnog suda, povrijedila načelo legaliteta, iz odredbe člana 145. Ustava, prema kojem zakon mora biti saglasan s Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis s Ustavom i zakonom. Ustavni sud je, stoga, utvrdio da odredabe člana 15. Odluke nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

9. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

II1. Odluka o prestanku važenja odredaba člana 15. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji Glavnog grada-Podgorice i o objavljivanju ove odluke, zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2., člana 152. stav 1. Ustava Crne Gore i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

U-II br. 29/18

Podgorica, 30. oktobar 2019. godine

Predsjednik,
dr **Dragoljub Drašković**, s.r.

Odluka Ustavnog suda kojom se ukidaju odredbe člana 27. Odluke o naknadi za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na području Opštine Pljevlja („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br. 17/12. i 7/14.), koju je donijela Skupština opštine Pljevlja i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke

Ustavni sud Crne Gore u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije – Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 2. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 2. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15.), na sjednici od 30. oktobra 2019. godine, donio je

O D L U K U

I UKIDAJU SE odredbe člana 27. Odluke o naknadi za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na području Opštine Pljevlja („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br. 17/12. i 7/14.), koju je donijela Skupština opštine Pljevlja i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke.

II Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore" i na način na koji je Odluka objavljena.

O b r a z l o ž e n j e

1. Rješenjem Ustavnog suda U-II br. 31/18, od 30. maja 2019. godine, po inicijativi "Crnogorskog elektroistributivnog sistema" d.o.o. Podgorica, pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 27. Odluke, označene u izreci.

2. U odgovoru donosioca akta na stavove Ustavnog suda sadržane u Rješenju o pokretanju postupka navedeno je: da polazeći od definicija infrastrukturnih vodova datih Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata, Zakona o državnom premjeru i katastru i Zakona o putevima, iz kojih proizilazi da se vodovi ne mogu koristiti bez pripadajuće opreme, ne proizilazi da je propisivanjem naknada za pripadajuće uređaje povrijeđeno načelo saglasnosti pravnih propisa, iz člana 145. Ustava.

3. Osporenim odredbama Odluke propisano je:

„Član 27.

Naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih, antenskih, uređaja i opreme i sl. na opštinskim i nekategorisanim putevima, odnosno zemljištu koje pripada tim putevima utvrđuje se u iznosu od 2.500,00 €, po uređaju.

Godišnja naknada za postavljene uređaje i opremu iz stava 1. ovog člana iznosi 800,00 €."

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenih odredaba člana 27. Odluke, utvrdio da nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

5. Za odlučivanje u ovom predmetu pravno relevantne su sljedeće odredbe:

Ustava Crne Gore:

”Član 1. stav 2.

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava.

Član 11. stav 3.

Vlast je ograničena Ustavom i zakonom.

Član 16. tač. 1. i 5.

Zakonom se, u skladu sa Ustavom, uređuju:

- 1) način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje;
- 5) druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

Član 113.

U lokalnoj samoupravi odlučuje se neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika.

Pravo na lokalnu samoupravu obuhvata pravo građana i organa lokalne samouprave da uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Član 142.

Država se finansira od poreza, dažbina i drugih prihoda.

Svako je dužan da plaća poreze i druge dažbine.

Porezi i druge dažbine mogu se uvoditi samo zakonom.

Član 145.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom.

Član 149. stav 1. tač. 1. i 2.

Ustavni sud odlučuje:

2) o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom.“

Zakona o lokalnoj samoupravi (“Službeni list Crne Gore”, br. 2/18. i 34/19.):

“Član 27. tačka 2.

Opština, u skladu sa zakonom i drugim propisima:

2) uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva.

Član 28. tačka 2.

U okviru sopstvenih nadležnosti, opština:

2) uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode u skladu sa zakonom.

Član 38. tač. 2. i 8.

Skupština:

2) donosi propise i druge opšte akte;

8) uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode.”

Zakona o finansiranju lokalne samouprave (“Službeni list Crne Gore”, broj 3/19.):

“Član 7. tačka 8.

Sopstveni prihodi Opštine su:

8) naknade za korišćenje opštinskih puteva, u skladu sa zakonom.”

Zakona o putevima (“Službeni list Republike Crne Gore”, broj 42/04. i ”Službeni list Crne Gore”, br. 54/09., 36/11. i 92/17.):

“Član 3. stav 1.

Javni putevi su saobraćajne površine od opštег interesa za javni putni saobraćaj, koji se mogu koristiti na način i pod uslovima određenim propisima o javnim putevima i bezbjednosti saobraćaja.

Član 4. tač. 6. i 9.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

6) opštinski put je javni put namijenjen povezivanju naselja u lokalnoj zajednici ili povezivanju sa naseljima u susjednim lokalnim zajednicama ili povezivanju djelova naselja,

prirodnih i kulturnih znamenitosti, pojedinih objekata i slično na nivou lokalne zajednice. Opštinski putevi su: lokalni putevi, kao i ulice u naseljima.

9) nekategorisani put je površina koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, parkirališta i sl.).

Član 22. st. 1. i 5.

Za korišćenje javnih puteva plaćaju se naknade, i to:

- 1) godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila, traktora, priključnih vozila i drugih drumskih vozila na motorni pogon;
- 2) posebna godišnja naknada za drumska motorna vozila i njihova priključna vozila u svrhu obezbeđenja nesmetanog odvijanja saobraćaja i pružanja informativnih usluga korisnicima puta;
- 3) naknada za vanredni prevoz;
- 4) naknada za postavljanje komercijalno-tržišnih, komercijalno-individualnih i komercijalno-informativnih natpisa na putu i pored puta;
- 5) naknada za upotrebu pojedinih puteva i objekata (korisnička naknada i putarina);
- 6) godišnja naknada za zakup putnog zemljišta;
- 7) godišnja naknada za zakup drugog zemljišta koje pripada upravljaču puta;
- 8) naknada za priključenje prilaznog puta na javni put;
- 9) naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti;
- 10) godišnja naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafске vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti ugrađene na javnom putu;
- 11) naknada za izgradnju komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;
- 12) godišnja naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;
- 13) naknada za inostrana drumska vozila.

Visinu naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. ovog člana utvrđuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Vlade.”

6. Načelo saglasnosti pravnih propisa (član 145. Ustava) predstavlja jedno od osnovnih ustavnih načela i direktno je povezano sa načelom vladavine prava, koje utvrđuje da je država zasnovana na vladavini prava (član 1. stav 2.) i da je vlast ograničena Ustavom i zakonom (član 11. stav 3). U području apstraktne kontrole ustavnosti, Ustavni sud je ovlašćen da ocjenjuje saglasnost zakona s Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, kao i saglasnost drugog propisa i opšteg akta s Ustavom i zakonom i to predstavlja okvir njegovog djelovanja, u smislu odredaba člana 149. stav 1. tač. 1. i 2. Ustava.

6.1. Posljedica ovakvih ustavnih određenja je da su organi vlasti vezani Ustavom i zakonom, kako u pogledu svojih normativnih, tako i drugih ovlašćenja. Načelo legaliteta podrazumijeva da se podzakonski propisi donose na osnovu normativno utvrđenog ovlašćenja donosioca akta. Prema Ustavu, generalno ovlašćenje za donošenje propisa (za izvršavanje zakona) ima Vlada, a organi uprave, lokalna samouprava ili drugo pravno lice kada su na to, po određenim pitanjima, ovlašćeni zakonom. Drugim riječima, zakon mora biti osnov za donošenje podzakonskog akta i taj akt može obuhvatiti samo ono što proizilazi iz zakonske norme a njom nije izričito uređeno. Pri uređivanju pravnih odnosa donosilac akta je dužan da uvaži granice koje pred njega postavlja Ustav, a posebno one koje proizilaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrijednosti. Kako je u konkretnom slučaju predmet ustavnosudske ocjene propis koji je donijet radi sprovođenja zakona, on mora biti u skladu sa zakonom na osnovu kojeg je donijet, a samim tim i s Ustavom. U postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti tog propisa ispituje se da li je donijet od strane ovlašćenog organa, odnosno lica, da li je donosilac imao zakonsko ovlašćenje za

njegovo donošenje (pravni osnov za donošenje) i odgovara li propis po svom sadržaju okvirima koje mu je odredio zakon.

7. Ustavni sud je u ovom postupku utvrdio sledeće činjenice:

- da je Skupština opštine Pljevlja, sa pozivom na pravni osnov sadržan u odredbama člana 22. stav 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. Zakona o putevima ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 42/04. i "Službeni list Crne Gore", br. 54/09. i 36/11.), na sjednici održanoj 18. maja 2012. godine, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Vlade Crne Gore, donijela Odluku o naknadi za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na području Opštine Pljevlja, koja je objavljena u "Službenom listu Crne Gore – Opštinski propisi", broj 17/12.;

- da je Odluka izmijenjena Odlukom o izmjenama Odluke o naknadi za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na području Opštine Pljevlja, donešenom po prethodno pribavljenoj saglasnosti Vlade Crne Gore i da je objavljena u "Službenom listu Crne Gore – Opštinski propisi", broj 7/14. i

- da je Supština Crne Gore, na desetoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasjedanja u 2017. godini, dana 29. decembra 2017. godine, donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putevima ("Službeni list Crne Gore", broj 92/17.), kojim su, odredbom člana 4., u članu 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, riječi "i sl.", zamijenjene riječima "i infrastrukture drugih ličnih djelatnosti".

8. Prilikom meritornog odlučivanja o navodima podnosioca inicijative u ovom predmetu Ustavni sud je imao u vidu i ustavno načelo jedinstva pravnog poretku, koje proizilazi iz odredaba člana 145. Ustava, s obzirom na to da su pitanja ovlašćenja organa lokalne samouprave u vezi drugih dažbina, pa i u pogledu utvrđivanja naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti i godišnjih naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, ugrađenih na javnom putu, uređena sa više zakona.

8.1. Zakonom o lokalnoj samoupravi, koji je sistemski u ovoj oblasti, propisano je da opština, u skladu sa zakonom i drugim propisom, uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva (član 27. tačka 2.) i da u okviru sopstvenih nadležnosti uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode, u skladu sa zakonom (član 28. tačka 2.). Odredbama člana 38. tač. 2. i 8. istog Zakona skupština, kao predstavnički organ lokalne samouprave, ovlašćena je da donosi propise i druge akte i da uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode. Zakonom o finansiranju lokalne samouprave (član 7. tačka 8.) propisano je da su naknade za korišćenje opštinskih puteva, utvrđene u skladu sa zakonom, sopstveni izvor sredstava opštine, a odredbom člana 22. stav 5. Zakona o putevima nadležni organ jedinice lokalne samouprave ovlašćen je da svojim aktom utvrdi visine naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. tog člana, kao sopstveni izvor prihoda, uz prethodnu saglasnost Vlade.

8.1.1. Iz navedenih odredaba zakona, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi da je nadležni organ jedinice lokalne samouprave (skupština) ovlašćen da svojim aktom utvrди visinu naknada za korišćenje javnih (opštinskih) puteva, kao sopstveni izvor prihoda, uz prethodno datu saglasnost Vlade. Saglasno tim ovlašćenjima, Skupština opštine Pljevlja donijela je Odluku o naknadama za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji Opštine Pljevlja, kojom je utvrdila naknade za korišćenje opštinskih puteva, njihove vrste i visine, način plaćanja i organ za vršenje nadzora nad njenom primjenom. Osporene odredbe člana 27. Odluke, međutim, nijesu usaglašene s odredbama člana 4. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putevima, kojim su riječi: "i sl." zamijenjene sa riječima: "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti". Naime, iz izmijenjenih odredaba člana 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, kojima je propisana mogućnost utvrđivanja naknada za postavljanje ili za već postavljene cjevovode,

vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i vodove infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, kao ni iz drugih odredaba tog zakona, po ocjeni Ustavnog suda, ne proizilazi mogućnost utvrđivanja naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme na opštinskim i nekategorisanim putevima, kao ni utvrđivanja godišnje naknade za postavljene uređaje i opremu, niti se (uređaji i oprema) mogu "podvesti" pod pojmom vodova infrastrukture drugih djelatnosti koje su slične djelatnostima cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafske vodova. Takvim propisivanjem Skupština opštine Pljevlja je, povrijedila načelo legaliteta, iz odredbe člana 145. Ustava, prema kojem zakon mora biti saglasan s Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis s Ustavom i zakonom. Ustavni sud je, stoga, utvrdio da odredbe člana 27. Odluke nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

9. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

II1. Odluka o prestanku važenja osporenih odredaba člana 27. Odluke o naknadi za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na području Opštine Pljevlja i o objavljivanju ove odluke zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2., člana 152. stav 1. Ustava Crne Gore i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore.

U-II br. 31/18

Podgorica, 30. oktobar 2019. godine

Predsjednik,
dr **Dragoljub Drašković**, s.r.

Odluka Ustavnog suda kojom se ukidaju odredbe člana 15. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Nikšić („Službeni list Crne Gore“–Opštinski propisi, br. 36/15. i 22/16.), koju je donijela Skupština opštine Nikšić i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije - Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 2. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 2. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore (“Službeni list Crne Gore“, broj 11/15.), na sjednici od 30. oktobra 2019. godine, donio je

O D L U K U

I UKIDAJU SE odredbe člana 15. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Nikšić („Službeni list Crne Gore“–Opštinski propisi, br. 36/15. i 22/16.), koju je donijela Skupština opštine Nikšić i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke.

II Ova odluka objaviće se u “Službenom listu Crne Gore” i na način na koji je objavljena Odluka.

O b r a z l o ž e n j e

I1. Rješenjem Ustavnog suda U-II br. 35/18., od 25. juna 2019. godine, po inicijativi Crnogorskog elektrodistributivnog sistema d.o.o. Podgorica, pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 15. Odluke, označene u izreci.

2. U odgovoru Skupštine opštine Nikšić na stavove Ustavnog suda sadržane u Rješenju o pokretanju postupka navedeno je: da su odredbe člana 15. osporene Odluke u svemu saglasne s Ustavom i važećim zakonskim propisima; da do donošenja Pravilnika o određivanju naknade za korišćenje putnog pojasa i drugog zemljišta koje pripada državnom putu od strane Ministarstva pomorstva i saobraćaja nijesu stvorenii uslovi za usklađivanje i određivanje osporenih naknada na opštinskom nivou.

3. Osporenim odredbama Odluke propisano je:

“Član 15.

Naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme i slično, na opštinskim putevima, odnosno zemljištu koje pripada tim putevima utvrđuje se u iznosu od - 2.900,00 € po uređaju.

Naknada iz stava 1. ovog člana na nekategorisanim putevima, odnosno zemljištu koje pripada tim putevima utvrđuje se u iznosu od -1.000,00 € po uređaju.”

Za uređaje i opremu iz stav 1. ovog člana utvrđuje se godišnja naknada u iznosu od 900,00 € po uređaju, a za uređaje i opremu iz stava 2. ovog člana u iznosu od 500,00 € po uređaju.”

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenih odredaba člana 15. Odluke, utvrdio da nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

5. Za odlučivanje u ovom predmetu pravno relevantne su sljedeće odredbe:

Ustava Crne Gore:

”Član 1. stav 2.

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava.

Član 11. stav 3.

Vlast je ograničena Ustavom i zakonom.

Član 113.

U lokalnoj samoupravi odlučuje se neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika.

Pravo na lokalnu samoupravu obuhvata pravo građana i organa lokalne samouprave da uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Član 142. stav 3.

Porezi i druge dažbine mogu se uvoditi samo zakonom .

Član 145.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom.

Član 149. stav 1. tačka 2.

Ustavni sud odlučuje:

2) o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom.“

Zakona o lokalnoj samoupravi (“Službeni list Crne Gore”, broj 2/18. i 34/19.):

“Član 27. tačka 2.

Opština, u skladu sa zakonom i drugim propisima:

2) uređuje i obezbeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva.

Član 28. tačka 2.

U okviru sopstvenih nadležnosti, opština:

2) uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode u skladu sa zakonom.

Član 38. tač. 2. i 8.

Skupština:

2) donosi propise i druge opšte akte;

8) uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode.”

Zakona o finansiranju lokalne samouprave (“Službeni list Crne Gore”, broj 3/19.):

“Član 7. tačka 8.

Sopstveni prihodi Opštine su:

8) naknade za korišćenje opštinskih puteva, u skladu sa zakonom.”

Zakona o putevima (“Službeni list Republike Crne Gore”, broj 42/04. i ”Službeni list Crne Gore”, br. 54/09., 36/11. i 92/17.):

“Član 3. stav 1.

Javni putevi su saobraćajne površine od opštег interesa za javni putni saobraćaj, koji se mogu koristiti na način i pod uslovima određenim propisima o javnim putevima i bezbjednosti saobraćaja.

Član 4. tač. 6. i 9.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

6) opštinski put je javni put namijenjen povezivanju naselja u lokalnoj zajednici ili povezivanju sa naseljima u susjednim lokalnim zajednicama ili povezivanju djelova naselja, prirodnih i kulturnih znamenitosti, pojedinih objekata i slično na nivou lokalne zajednice. Opštinski putevi su: lokalni putevi, kao i ulice u naseljima.

9) nekategorisani put je površina koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, parkirališta i sl.).

Član 22. st. 1. i 5.

Za korišćenje javnih puteva plaćaju se naknade, i to:

- 1) godišnja naknada pri registraciji drumske motornih vozila, traktora, priključnih vozila i drugih drumske vozila na motorni pogon;
- 2) posebna godišnja naknada za drumska motorna vozila i njihova priključna vozila u svrhu obezbjeđenja nesmetanog odvijanja saobraćaja i pružanja informativnih usluga korisnicima puta;
- 3) naknada za vanredni prevoz;
- 4) naknada za postavljanje komercijalno-tržišnih, komercijalno-individualnih i komercijalno-informativnih natpisa na putu i pored puta;
- 5) naknada za upotrebu pojedinih puteva i objekata (korisnička naknada i putarina);
- 6) godišnja naknada za zakup putnog zemljišta;
- 7) godišnja naknada za zakup drugog zemljišta koje pripada upravljaču puta;
- 8) naknada za priključenje prilaznog puta na javni put;
- 9) naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti;
- 10) godišnja naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti ugrađene na javnom putu;
- 11) naknada za izgradnju komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;
- 12) godišnja naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;
- 13) naknada za inostrana drumska vozila.

Visinu naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. ovog člana utvrđuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Vlade."

6. Načelo saglasnosti pravnih propisa (član 145. Ustava) predstavlja jedno od osnovnih ustavnih načela i direktno je povezano sa načelom vladavine prava, koje utvrđuje da je država zasnovana na vladavini prava (član 1. stav 2.) i da je vlast ograničena Ustavom i zakonom (član 11. stav 3). U području apstraktne kontrole ustavnosti, Ustavni sud je ovlašćen da ocjenjuje saglasnost zakona s Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, kao i saglasnost drugog propisa i opštег akta s Ustavom i zakonom i to predstavlja okvir njegovog djelovanja, u smislu odredaba člana 149. stav 1. tač. 1. i 2. Ustava.

6.1. Posljedica ovakvih ustavnih određenja je da su organi vlasti vezani Ustavom i zakonom, kako u pogledu svojih normativnih, tako i drugih ovlašćenja. Načelo legaliteta podrazumijeva da se podzakonski propisi donose na osnovu normativno utvrđenog ovlašćenja donosioca akta. Prema Ustavu, generalno ovlašćenje za donošenje propisa (za izvršavanje zakona) ima Vlada, a organi uprave, lokalna samouprava ili drugo pravno lice kada su na to, po određenim pitanjima, ovlašćeni zakonom. Drugim riječima, zakon mora biti osnov za donošenje podzakonskog akta i taj akt može obuhvatiti samo ono što proizilazi iz zakonske norme a njom nije izričito uređeno. Pri uređivanju pravnih odnosa, donosilac akta je dužan da uvaži granice koje pred njega postavlja Ustav, a posebno one koje proizilaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrijednosti. Kako je u konkretnom slučaju predmet ustavnosudske ocjene propis, koji je donijet radi sprovođenja zakona, on mora biti u skladu sa zakonom na osnovu kojeg je donijet, a samim tim i s Ustavom. U postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti tog propisa ispituje se da li je donijet od strane ovlašćenog organa, odnosno lica, da li je donosilac imao zakonsko ovlašćenje za njegovo donošenje (pravni osnov za donošenje) i odgovara li propis po svom sadržaju okvirima koje mu je odredio zakon.

7. Ustavni sud je u ovom postupku utvrdio sljedeće činjenice:

- da je Skupština opštine Nikšić, s pozivom na pravni osnov sadržan u odredbama člana 22. stav 1. tač. 3., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. i stav 5. Zakona o putevima ("Službeni list Republike

Crne Gore”, broj 42/04. i ”Službeni list Crne Gore”, br. 21/09., 54/09., 40/10., 73/10., 36/11. i 40/11.), na sjednici održanoj 16. oktobra 2015. godine, donijela Odluku o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji opštine Nikšić, koja je objavljena u ”Službenom listu Crne Gore – Opštinski propisi”, broj 36/15., od 23. oktobra 2015. godine;

- da je Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji opštine Nikšić donijeta na sjednici od 27. aprila 2016. godine, koja je objavljena u ”Službenom listu Crne Gore – Opštinski propisi”, broj 22/16., od 18. maja 2016. godine i

- da je Skupština Crne Gore, na desetoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasjedanja u 2017. godini, dana 29. decembra 2017. godine, donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putevima (“Službeni list Crne Gore”, broj 92/17.), kojim su, odredbom člana 4., u članu 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, riječi ”i sl.”, zamijenjene riječima ”i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti”.

8. Prilikom meritornog odlučivanja o navodima podnosioca inicijative u ovom predmetu, Ustavni sud je imao u vidu i ustavno načelo jedinstva pravnog poretku, koje proizilazi iz odredaba člana 145. Ustava, s obzirom na to da su pitanja ovlašćenja organa lokalne samouprave u vezi drugih dažbina, pa i visine naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti i godišnjih naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, ugrađene na javnom putu, uređena sa više zakona.

8.1. Zakonom o lokalnoj samoupravi, koji je sistemski u ovoj oblasti, propisano je da opština, u skladu sa zakonom i drugim propisima, uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva (član 27. tačka 2.) i da u okviru sopstvenih nadležnosti uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode, u skladu sa zakonom (član 28. tačka 2.). Odredbama člana 38. tač. 2. i 8. tog zakona skupština, kao predstavnički organ lokalne samouprave, ovlašćena je da donosi propise i druge opšte akte i da uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode. Zakonom o finansiraju lokalne samouprave (član 7. tačka 8.) propisano je da su naknade za korišćenje opštinskih puteva, utvrđene u skladu sa zakonom, sopstveni izvor prihoda opštine, a odredbom člana 22. stav 5. Zakona o putevima nadležni organ jedinice lokalne samouprave ovlašćen je da svojim aktom utvrdi visinu naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. tog člana, kao sopstveni izvor prihoda, uz prethodnu saglasnost Vlade.

8.1.1. Iz navedenih odredaba zakona, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi da je nadležni organ jedinice lokalne samouprave (skupština) ovlašćen da svojim aktom utvrdi visinu naknada za korišćenje javnih (opštinskih) puteva, kao sopstveni izvor prihoda, uz prethodnu saglasnost Vlade. Saglasno tim ovlašćenjima, Skupština opština Nikšić donijela je Odluku o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji opštine Nikšić, kojom je utvrdila vrste naknada za korišćenje puta i putnog zemljišta koje pripada opštinskim i nekategorisanim putevima na teritoriji opštine Nikšić, visinu naknade, obveznike plaćanja naknada i namjene za koje će prikupljena sredstva koristiti, način utvrđivanja i naplate naknada, nadležni organ za utvrđivanje i naplatu naknade i kaznene odredbe. Osporene odredbe člana 15. Odluke, međutim, nijesu usaglašene s odredbama člana 4. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putevima, kojim su riječi: ”i sl.” zamijenjene riječima: ”i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti”. Naime, iz izmijenjenih odredaba člana 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, kojima je utvrđena mogućnost određivanja naknada za postavljanje ili za već postavljene cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, kao ni iz drugih odredaba tog zakona, po ocjeni Ustavnog suda, ne proizilazi mogućnost utvrđivanja naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme i sl. na opštinskim i nekategorisanim

putevima, kao ni utvrđivanja godišnje naknade za postavljene uređaje, niti se (uređaji i oprema) mogu "podvesti" pod pojmom vodova infrastrukture drugih djelatnosti koje su slične djelatnostima cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova. Takvim propisivanjem Skupština opština Nikšić je, po nalaženju Ustavnog suda, povrijedila načelo legaliteta, iz odredbe člana 145. Ustava, prema kojem zakon mora biti saglasan s Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis s Ustavom i zakonom. Ustavni sud je, stoga, utvrdio da odredbe člana 15. Odluke, nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

9. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

II1. Odluka o prestanku važenja odredaba člana 15. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Nikšić i o objavljivanju ove odluke, zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2., člana 152. stav 1. Ustava Crne Gore i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

U-II br. 35/18

Podgorica, 30. oktobar 2019. godine

Predsjednik,
dr **Dragoljub Drašković**, s.r.

Odluka Ustavnog suda kojom se ukidaju odredbe člana 10. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Šavnik („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br. 21/12. i 23/15.), koju je donijela Skupština opštine Šavnik i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke

Ustavni sud Crne Gore u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije – Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 2. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 2. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15.), na sjednici od 30. oktobra 2019. godine, donio je

O D L U K U

I UKIDAJU SE odredbe člana 10. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Šavnik („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br. 21/12. i 23/15.), koju je donijela Skupština opštine Šavnik i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke.

II Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore" i na način na koji je Odluka objavljena.

O b r a z l o ž e n j e

11. Rješenjem Ustavnog suda U-II br. 38/18, od 30. maja 2019. godine, na inicijativu "Crnogorskog elektroistributivnog sistema" d.o.o. Podgorica, pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 10. Odluke, označene u izreci.

2. Skupština Opštine Šavnik nije dostavila odgovor na stavove Ustavnog suda sadržane u Rješenju o pokretanju postupka.

3. Osporenim odredbama Odluke propisano je:

„Član 10.

Naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme i sl. na opštinskim i nekategorisanim putevima, odnosno zemljištu koje pripada tim putevima utvrđuje se u iznosu od 500,00€ po uređaju.

Godišnja naknada za postavljene uređaje i opremu iz stava 1. ovog člana iznosi 300,00€.”

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenih odredaba člana 10. Odluke, utvrdio da nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

5. Za odlučivanje u ovom predmetu pravno relevantne su sljedeće odredbe:

Ustava Crne Gore:

”Član 1. stav 2.

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava.

Član 11. stav 3.

Vlast je ograničena Ustavom i zakonom.

Član 16. tač. 1. i 5.

Zakonom se, u skladu sa Ustavom, uređuju:

1) način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje;

5) druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

Član 113. st. 1. i 2.

U lokalnoj samoupravi odlučuje se neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika.

Pravo na lokalnu samoupravu obuhvata pravo građana i organa lokalne samouprave da uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Član 142.

Država se finansira od poreza, dažbina i drugih prihoda.

Svako je dužan da plaća poreze i druge dažbine.

Porezi i druge dažbine mogu se uvoditi samo zakonom.

Član 145.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom.

Član 149. stav 1. tač. 1. i 2.

Ustavni sud odlučuje:

2) o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom.“

Zakona o lokalnoj samoupravi (“Službeni list Crne Gore”, br. 2/18. i 34/19.):

“Član 27. tačka 2.

Opština, u skladu sa zakonom i drugim propisima:

2) uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva.

Član 28. tačka 2.

U okviru sopstvenih nadležnosti, opština vrši i sljedeće poslove:

2) uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode u skladu sa zakonom.

Član 38. tač. 2. i 8.

Skupština:

2) donosi propise i druge opšte akte;

8) uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode.”

Zakona o finansiranju lokalne samouprave (“Službeni list Crne Gore”, broj 3/19.):

“Član 7. tačka 8.

Sopstveni prihodi Opštine su:

8) naknade za korišćenje opštinskih puteva, u skladu sa zakonom.”

Zakona o putevima (“Službeni list Republike Crne Gore”, broj 42/04. i ”Službeni list Crne Gore”, br. 54/09., 36/11. i 92/17.):

“Član 3. stav 1.

Javni putevi su saobraćajne površine od opštег interesa za javni putni saobraćaj, koji se mogu koristiti na način i pod uslovima određenim propisima o javnim putevima i bezbjednosti saobraćaja.

Član 4. tač. 6. i 9.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

6) opštinski put je javni put namijenjen povezivanju naselja u lokalnoj zajednici ili povezivanju sa naseljima u susjednim lokalnim zajednicama ili povezivanju djelova naselja, prirodnih i kulturnih znamenitosti, pojedinih objekata i slično na nivou lokalne zajednice. Opštinski putevi su: lokalni putevi, kao i ulice u naseljima.

9) nekategorisani put je površina koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, parkirališta i sl.).

Član 22. st. 1. i 5.

Za korišćenje javnih puteva plaćaju se naknade, i to:

1) godišnja naknada pri registraciji drumske motornih vozila, traktora, priključnih vozila i drugih drumske vozila na motorni pogon;

2) posebna godišnja naknada za drumska motorna vozila i njihova priključna vozila u svrhu obezbjeđenja nesmetanog odvijanja saobraćaja i pružanja informativnih usluga korisnicima puta;

3) naknada za vanredni prevoz;

4) naknada za postavljanje komercijalno-tržišnih, komercijalno-individualnih i komercijalno-informativnih natpisa na putu i pored puta;

5) naknada za upotrebu pojedinih puteva i objekata (korisnička naknada i putarina);

6) godišnja naknada za zakup putnog zemljišta;

7) godišnja naknada za zakup drugog zemljišta koje pripada upravljaču puta;

8) naknada za priključenje prilaznog puta na javni put;

9) naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti;

10) godišnja naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti ugrađene na javnom putu;

11) naknada za izgradnju komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;

12) godišnja naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;

13) naknada za inostrana drumska vozila.

Visinu naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. ovog člana utvrđuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Vlade.”

6. Načelo saglasnosti pravnih propisa (član 145. Ustava) predstavlja jedno od osnovnih ustavnih načela i direktno je povezano sa načelom vladavine prava, koje utvrđuje da je država zasnovana na vladavini prava (član 1. stav 2.) i da je vlast ograničena Ustavom i zakonom (član 11. stav 3). U području apstraktne kontrole ustavnosti, Ustavni sud je ovlašćen da ocjenjuje saglasnost zakona s Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, kao i saglasnost drugog propisa i opštег akta s Ustavom i zakonom i to predstavlja okvir njegovog djelovanja, u smislu odredaba člana 149. stav 1. tač. 1. i 2. Ustava.

6.1. Posljedica ovakvih ustavnih određenja je da su organi vlasti vezani Ustavom i zakonom, kako u pogledu svojih normativnih, tako i drugih ovlašćenja. Načelo legaliteta podrazumijeva da se podzakonski propisi donose na osnovu normativno utvrđenog ovlašćenja donosioca akta. Prema Ustavu, generalno ovlašćenje za donošenje propisa (za izvršavanje zakona) ima Vlada, a organi uprave, lokalna samouprava ili drugo pravno lice kada su na to, po određenim pitanjima, ovlašćeni zakonom. Drugim riječima, zakon mora biti osnov za donošenje podzakonskog akta i taj akt može obuhvatiti samo ono što proizilazi iz zakonske norme a njom nije izričito uređeno. Pri uređivanju pravnih odnosa, donosilac akta je dužan da uvaži granice koje pred njega postavlja Ustav, a posebno one koje proizilaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrijednosti. Kako je u konkretnom slučaju predmet ustavnosudske ocjene propis, koji je donijet radi sprovodenja zakona, on mora biti u skladu sa zakonom na osnovu kojeg je donijet, a samim tim i s Ustavom. U postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti tog propisa ispituje se da li je donijet od strane ovlašćenog organa, odnosno lica, da li je donosilac imao zakonsko ovlašćenje za njegovo donošenje (pravni osnov za donošenje) i odgovara li propis po svom sadržaju okvirima koje mu je odredio zakon.

7. Ustavni sud je u ovom postupku utvrdio sledeće činjenice:

- da je Skupština opštine Šavnik, sa pozivom na pravni osnov sadržan u odredbama člana 22. st. 1., 4., 5. i 6. Zakona o putevima ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 42/04. i "Službeni list Crne Gore", br. 54/09. i 36/11.), na sjednici održanoj 26. juna 2012. godine, donijela Odluku o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Šavnik, koja je objavljena u "Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi", broj 21/12.;

- da je Odluka izmijenjena Odlukom o izmjenama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Šavnik, donijeta na sjednici od 30. juna 2015. godine, koja je objavljena u "Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi", broj 23/15. i

- da je Skupština Crne Gore, na desetoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasjedanja u 2017. godini, dana 29. decembra 2017. godine, donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putevima ("Službeni list Crne Gore", broj 92/17.), kojim su, odredbom člana 4., u članu 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, riječi "i sl.", zamijenjene riječima "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti".

8. Prilikom meritornog odlučivanja o navodima podnosioca inicijative u ovom predmetu Ustavni sud je imao u vidu i ustavno načelo jedinstva pravnog poretku, koje proizilazi iz odredaba člana 145. Ustava, s obzirom na to da su pitanja ovlašćenja organa lokalne samouprave u vezi drugih dažbina, pa i u pogledu utvrđivanja naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti i godišnjih naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, ugrađene na javnom putu, uređena sa više zakona.

8.1. Zakonom o lokalnoj samoupravi, koji je sistemski u ovoj oblasti, propisano je da opština, u skladu sa zakonom i drugim propisom, uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva (član 27. tačka 2.) i da u okviru sopstvenih nadležnosti uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode, u skladu sa zakonom (član 28. tačka 2.). Odredbama člana 38. tač. 2. i 8. istog Zakona skupština, kao predstavnički organ lokalne samouprave, ovlašćena je da donosi propise i druge akte i da uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode. Zakonom o finansiranju lokalne samouprave (član 7. tačka 8.) propisano je da su naknade za korišćenje opštinskih puteva, utvrđene u skladu sa zakonom, sopstveni izvor sredstava opštine, a odredbom člana 22. stav 5. Zakona o putevima nadležni organ jedinice lokalne samouprave ovlašćen je da svojim aktom utvrdi visinu naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. tog člana, kao sopstveni izvor prihoda, uz prethodnu saglasnost Vlade.

8.1.1. Iz navedenih odredaba zakona, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi da je nadležni organ jedinice lokalne samouprave (skupština) ovlašćen da svojim aktom utvrdi visinu naknada za korišćenje opštinskih (javnih) puteva, kao sopstveni izvor prihoda opštine, uz prethodnu saglasnost Vlade. Saglasno tim ovlašćenjima, Skupština opštine Šavnik donijela je Odluku o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Šavnik, kojom je utvrdila naknade za korišćenje opštinskih puteva, njihove vrste i visine, način plaćanja i organ za vršenje nadzora nad njenom primjenom. Osporene odredbe člana 10. Odluke, međutim, nijesu usaglašene s odredbama člana 4. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putevima, kojim su riječi: "i sl." zamijenjene sa riječima: "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti". Naime, iz izmijenjenih odredaba člana 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, kojima je propisana mogućnost utvrđivanja naknada za postavljanje ili za već postavljene cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i vodove infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, kao ni iz drugih odredaba tog zakona, po ocjeni Ustavnog suda, ne proizilazi mogućnost utvrđivanja naknada za postavljanje i ugradnju

elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme na opštinskim i nekategorisanim putevima, kao ni utvrđivanja godišnje naknade za postavljene uređaje i opremu, niti se (uređaji i oprema) mogu "podvesti" pod pojам vodova infrastrukture drugih djelatnosti koje su slične djelnostima cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova. Takvim propisivanjem Skupština opština Šavnik je, po nalaženju Ustavnog suda, povrijedila načelo legaliteta, iz odredbe člana 145. Ustava, prema kojem zakon mora biti saglasan s Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis s Ustavom i zakonom. Ustavni sud je, stoga, utvrdio da odredbe člana 10. Odluke, nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

9. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

III1. Odluka o prestanku važenja osporenih odredaba člana 10. Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Šavnik i o objavljivanju ove odluke zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2., člana 152. stav 1. Ustava Crne Gore i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore.

U-II br. 38/18

Podgorica, 30. oktobar 2019. godine

Predsjednik,
dr **Dragoljub Drašković**, s.r.

Odluka Ustavnog suda kojom se ukidaju odredbe člana 19. st. 5. i 6. Odluke o korišćenju i naknadi za korišćenje puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Gusinje („Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi“, broj 16/15.), koju je donijela Skupština Opštine Gusinje i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije - Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 2. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 2. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15.), na sjednici od 30. oktobra 2019. godine, donio je

O D L U K U

I UKIDAJU SE odredbe člana 19. st. 5. i 6. Odluke o korišćenju i naknadi za korišćenje puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Gusinje („Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi“, broj 16/15.), koju je donijela Skupština Opštine Gusinje i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke.

II Ova odluka objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“ i na način na koji je objavljena Odluka.

O b r a z l o ž e n j e

11. Rješenjem Ustavnog suda U-II br. 44/18, od 18. jula 2019. godine, po inicijativi „Crnogorskog elektro distributivnog sistema“ d.o.o. Podgorica, pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti osporenih odredaba člana 19. st. 5. i 6. Odluke, označene u izreci.

2. Skupština Opštine Gusinje nije dostavila odgovor na stavove Ustavnog suda sadržane u Rješenju o pokretanju postupka.

3. Osporenim odredbama Odluke propisano je:

„Član 19. st. 5. i 6.

Naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, elektro energetskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme, objekata i sl. na opštinskim putevima utvrđuje se u iznosu od 2.500,00 € po uređaju (opremi, objektu).

Godišnja naknada za uređaje iz stava 1. ovog člana iznosi 900€.“

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenih odredaba člana 19. st. 5. i 6. Odluke, utvrdio da nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

5. Za odlučivanje u ovom predmetu pravno relevantne su odredbe sljedećih propisa:

Ustava Crne Gore:

”Član 1. stav 2.

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava.

Član 11. stav 3.

Vlast je ograničena Ustavom i zakonom.

Član 113.

U lokalnoj samoupravi odlučuje se neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika.

Pravo na lokalnu samoupravu obuhvata pravo građana i organa lokalne samouprave da uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Član 142. stav 3.

Porezi i druge dažbine mogu se uvoditi samo zakonom .

Član 145.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propisi mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom.

Član 149. stav 1. tačka 2.

Ustavni sud odlučuje:

2) o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom.“

Zakona o lokalnoj samoupravi (“Službeni list Crne Gore”, br. 2/18. i 34/19.):

“Član 27. tačka 2.

Opština, u skladu sa zakonom i drugim propisima:

2) uređuje i obezbeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva.

Član 28. tačka 2.

U okviru sopstvenih nadležnosti, opština:

2) uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode u skladu sa zakonom.

Član 38. tač. 2. i 8.

Skupština:

2) donosi propise i druge opšte akte;

8) uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode.”

Zakona o finansiranju lokalne samouprave (“Službeni list Crne Gore”, broj 3/19.):

“Član 7. tačka 8.

Sopstveni prihodi opštine su:

8) naknade za korišćenje opštinskih puteva, u skladu sa zakonom.”

Zakona o putevima (“Službeni list Republike Crne Gore”, broj 42/04. i ”Službeni list Crne Gore”, br. 54/09., 36/11. i 92/17.):

“Član 3. stav 1.

Javni putevi su saobraćajne površine od opštog interesa za javni putni saobraćaj, koji se mogu koristiti na način i pod uslovima određenim propisima o javnim putevima i bezbjednosti saobraćaja.

Član 4. tačka 6.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

6) opštinski put je javni put namijenjen povezivanju naselja u lokalnoj zajednici ili povezivanju sa naseljima u susjednim lokalnim zajednicama ili povezivanju djelova naselja, prirodnih i kulturnih znamenitosti, pojedinih objekata i slično na nivou lokalne zajednice. Opštinski putevi su: lokalni putevi, kao i ulice u naseljima.

Član 22. st. 1. i 5.

Za korišćenje javnih puteva plaćaju se naknade, i to:

1) godišnja naknada pri registraciji drumske motornih vozila, traktora, priključnih vozila i drugih drumske motornih vozila na motorni pogon;

2) posebna godišnja naknada za drumska motorna vozila i njihova priključna vozila u svrhu obezbeđenja nesmetanog odvijanja saobraćaja i pružanja informativnih usluga korisnicima puta;

3) naknada za vanredni prevoz;

- 4) naknada za postavljanje komercijalno-tržišnih, komercijalno-individualnih i komercijalno-informativnih natpisa na putu i pored puta;
- 5) naknada za upotrebu pojedinih puteva i objekata (korisnička naknada i putarina);
- 6) godišnja naknada za zakup putnog zemljišta;
- 7) godišnja naknada za zakup drugog zemljišta koje pripada upravljaču puta;
- 8) naknada za priključenje prilaznog puta na javni put;
- 9) naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti;
- 10) godišnja naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti ugrađene na javnom putu;
- 11) naknada za izgradnju komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;
- 12) godišnja naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;
- 13) naknada za inostrana drumska vozila.

Visinu naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. ovog člana utvrđuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Vlade.”

6. Načelo saglasnosti pravnih propisa (član 145. Ustava) predstavlja jedno od osnovnih ustavnih načela i direktno je povezano sa načelom vladavine prava, koje utvrđuje da je država zasnovana na vladavini prava (član 1. stav 2.) i da je vlast ograničena Ustavom i zakonom (član 11. stav 3.). U području apstraktne kontrole ustavnosti, Ustavni sud je ovlašćen da ocjenjuje saglasnost zakona s Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, kao i saglasnost drugog propisa i opšteg akta s Ustavom i zakonom i to predstavlja okvir njegovog djelovanja, u smislu odredaba člana 149. stav 1. tač. 1. i 2. Ustava.

6.1. Posljedica ovakvih ustavnih određenja je da su organi vlasti vezani Ustavom i zakonom, kako u pogledu svojih normativnih, tako i drugih ovlašćenja. Načelo legaliteta podrazumijeva da se podzakonski propisi donose na osnovu normativno utvrđenog ovlašćenja donosioca akta. Prema Ustavu, generalno ovlašćenje za donošenje propisa (za izvršavanje zakona) ima Vlada, a organi uprave, lokalna samouprava ili drugo pravno lice kada su na to, po određenim pitanjima, ovlašćeni zakonom. Drugim riječima, zakon mora biti osnov za donošenje podzakonskog akta i taj akt može obuhvatati samo ono što proizilazi iz zakonske norme a njom nije izričito uređeno. Pri uređivanju pravnih odnosa, donosilac akta je dužan da uvaži granice koje pred njega postavlja Ustav, a posebno one koje proizilaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrijednosti. Kako je u konkretnom slučaju predmet ustavnosudske ocjene propis, koji je donijet radi sprovodenja zakona, on mora biti u skladu sa zakonom na osnovu kojeg je donijet, a samim tim i s Ustavom. U postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti tog propisa ispituje se da li je donijet od strane ovlašćenog organa, odnosno lica, da li je donosilac imao zakonsko ovlašćenje za njegovo donošenje (pravni osnov za donošenje) i odgovara li propis po svom sadržaju okvirima koje mu je odredio zakon.

7. Ustavni sud je u ovom postupku utvrdio sljedeće činjenice:

- da je Skupština Opštine Gusinje, sa pozivom na pravni osnov sadržan u odredbama člana 22. st. 1. i 5. i člana 93.a Zakona o putevima ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 42/04. i "Službeni list Crne Gore", br. 54/09. i 36/11.), člana 45. i člana 51. stav 3. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 42/03., 28/04., 75/05. i 13/06. i "Službeni list Crne Gore", br. 88/09., 3/10., 73/10. i 38/12.), člana 5. stav 1. tačka 6. Zakona o finansiranju lokalne samouprave ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 42/03. i 44/03 i "Službeni list Crne Gore", br. 5/08., 51/08. i 74/10.), člana 9. Zakona o unaprjeđenju poslovnog ambijenta ("Službeni list Crne Gore", broj 40/10.) i člana 35. Statuta Opštine Gusinje ("Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi", broj 25/14.), uz saglasnost Vlade Crne Gore, broj 08-860, od 30. aprila 2015. godine, na sjednici održanoj 31. marta 2015. godine,

donijela Odluku o korišćenju i naknadi za korišćenje puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Gusinje, koja je objavljena u "Službenom listu Crne Gore - Opštinski propisi", broj 16/15. i

- da je Skupština Crne Gore, na desetoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasjedanja u 2017. godini, dana 29. decembra 2017. godine, donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putevima ("Službeni list Crne Gore", broj 92/17.), kojim su, odredbom člana 4., u članu 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, riječi: "i sl." zamijenjene riječima: "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti".

8. Prilikom meritornog odlučivanja o navodima podnosioca inicijative u ovom predmetu, Ustavni sud je imao u vidu i ustavno načelo jedinstva pravnog poretku, koje proizilazi iz odredaba člana 145. Ustava, s obzirom na to da su pitanja ovlašćenja organa lokalne samouprave u vezi drugih dažbina, pa i visine naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti i godišnjih naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti ugrađene na javnom putu, uređena sa više zakona.

8.1. Zakonom o lokalnoj samoupravi, koji je sistemski u ovoj oblasti, propisano je da opština, u skladu sa zakonom i drugim propisom, uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva (član 27. tačka 2.) i da u okviru sopstvenih nadležnosti uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode, u skladu sa zakonom (član 28. tačka 2.). Odredbama člana 38. tač. 2. i 8. istog Zakona skupština, kao predstavnički organ lokalne samouprave, ovlašćena je da donosi propise i druge akte i da uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode. Zakonom o finansiranju lokalne samouprave (član 7. tačka 8.) propisano je da su naknade za korišćenje opštinskih puteva, utvrđene u skladu sa zakonom, sopstveni izvor prihoda opštine, a odredbom člana 22. stav 5. Zakona o putevima nadležni organ jedinice lokalne samouprave ovlašćen je da svojim aktom utvrdi visine naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. tog člana, kao sopstveni izvor prihoda, uz prethodnu saglasnost Vlade.

8.1.1. Iz navedenih odredaba zakona, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi da je nadležni organ jedinice lokalne samouprave (skupština) ovlašćen da svojim aktom utvrdi visinu naknada za korišćenje opštinskih (javnih) puteva, kao sopstveni izvor prihoda opštine, uz prethodnu saglasnost Vlade. Saglasno tim ovlašćenjima, Skupština Opštine Gusinje donijela je Odluku o korišćenju i naknadi za korišćenje puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Gusinje, kojom je utvrdila vrste i visine naknada za korišćenje opštinskih puteva, obveznike plaćanja naknada, način njihovog plaćanja i rokove. Osporene odredbe člana 19. st. 5. i 6. Odluke, međutim, nijesu usaglašene s odredbama člana 4. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putevima, kojim su riječi: "i sl." zamijenjene riječima: "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti". Naime, iz izmijenjenih odredaba člana 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, kojima je utvrđena mogućnost određivanja naknada za postavljanje ili za već postavljene cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, kao ni iz drugih odredaba tog zakona, po ocjeni Ustavnog suda, ne proizilazi mogućnost utvrđivanja naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, elektro energetskih, telefonskih, antenskih uređaja, opreme i objekata na opštinskim putevima, kao ni utvrđivanja godišnje naknade za postavljene uređaje, niti se (uređaji, oprema i objekti) mogu "podvesti" pod pojmom vodova infrastrukture drugih djelatnosti koje su slične djelatnostima cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova. Takvim propisivanjem Skupština Opštine Gusinje je, po ocjeni Ustavnog suda, povrijedila načelo legaliteta, iz odredbe člana 145. Ustava, prema kojem zakon mora biti saglasan s Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis s Ustavom i zakonom. Ustavni sud je, stoga, utvrdio da odredbe

člana 19. st. 5. i 6. Odluke nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

9. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

II1. Odluka o prestanku važenja odredba člana 19. st. 5. i 6. Odluke o korišćenju i naknadi za korišćenje puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Gusinje i o objavljivanju ove odluke, zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2., člana 152. stav 1. Ustava Crne Gore i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

U-II br. 44/18

Podgorica, 30. oktobar 2019. godine

Predsjednik,
dr **Dragoljub Drašković**, s.r.

Odluka Ustavnog suda kojom se ukidaju odredbe člana 21. Odluke o korišćenju i naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Danilovgrad („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br. 37/11. i 29/15.), koju je donijela Skupština opštine Danilovgrad i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke

Ustavni sud Crne Gore u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije – Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 2. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 2. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 11/15.), na sjednici od 30. oktobra 2019. godine, donio je

O D L U K U

I UKIDAJU SE odredbe člana 21. Odluke o korišćenju i naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Danilovgrad („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br. 37/11. i 29/15.), koju je donijela Skupština opštine Danilovgrad i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke.

II Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore" i na način na koji je Odluka objavljena.

O b r a z l o ž e n j e

1. Rješenjem Ustavnog suda U-II br.45/18, od 25. juna 2019. godine, na inicijativu "Crnogorskog elektrodistributivnog sistema" d.o.o. Podgorica, pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 21. Odluke, označene u izreci.

2. Skupština Opštine Danilovgrad nije dostavila odgovor na stavove Ustavnog suda sadržane u Rješenju o pokretanju postupka.

3. Osporenim odredbama Odluke propisano je:

„Član 21.

“Naknada za postavljanje i ugradnju trafostanica, elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme i sl. na Opštinskim i nekategorisanim putevima, odnosno zemljišta koje pripada tim putevima utvrđuje se u iznosu od 2.500,00 € po uređaju.

Godišnja naknada za postavljanje uređaja i opreme iz stava 1. ovog člana iznosi 800,00 €.”

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenih odredaba člana 21. Odluke, utvrdio da nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

5. Za odlučivanje u ovom predmetu pravno relevantne su sljedeće odredbe:

Ustava Crne Gore:

”Član 1. stav 2.

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava.

Član 11. stav 3.

Vlast je ograničena Ustavom i zakonom.

Član 16. tač. 1. i 5.

Zakonom se, u skladu sa Ustavom, uređuju:

1) način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje;

5) druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

Član 113.

U lokalnoj samoupravi odlučuje se neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika.

Pravo na lokalnu samoupravu obuhvata pravo građana i organa lokalne samouprave da uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Član 142.

Država se finansira od poreza, dažbina i drugih prihoda.

Svako je dužan da plaća poreze i druge dažbine.

Porezi i druge dažbine mogu se uvoditi samo zakonom.

Član 145.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom.

Član 149. stav 1. tač. 1. i 2.

Ustavni sud odlučuje:

2) o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom.“

Zakona o lokalnoj samoupravi (“Službeni list Crne Gore”, br. 2/18. i 34/19.):

“Član 27. tačka 2.

Opština, u skladu sa zakonom i drugim propisima:

2) uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva.

Član 28. tačka 2.

U okviru sopstvenih nadležnosti, opština:

2) uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode u skladu sa zakonom.

Član 38. tač. 2. i 8.

Skupština:

2) donosi propise i druge opšte akte;

8) uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode.”

Zakona o finansiranju lokalne samouprave (“Službeni list Crne Gore”, broj 3/19.):

“Član 7. tačka 8.

Sopstveni prihodi Opštine su:

8) naknade za korišćenje opštinskih puteva, u skladu sa zakonom.”

Zakona o putevima (“Službeni list Republike Crne Gore”, broj 42/04. i ”Službeni list Crne Gore”, br. 54/09., 36/11. i 92/17.):

“Član 3. stav 1.

Javni putevi su saobraćajne površine od opštег interesa za javni putni saobraćaj, koji se mogu koristiti na način i pod uslovima određenim propisima o javnim putevima i bezbjednosti saobraćaja.

Član 4. tač. 6. i 9.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

6) opštinski put je javni put namijenjen povezivanju naselja u lokalnoj zajednici ili povezivanju sa naseljima u susjednim lokalnim zajednicama ili povezivanju djelova naselja, prirodnih i kulturnih znamenitosti, pojedinih objekata i slično na nivou lokalne zajednice. Opštinski putevi su: lokalni putevi, kao i ulice u naseljima.

9) nekategorisani put je površina koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, parkirališta i sl.).

Član 22. st. 1. i 5.

Za korišćenje javnih puteva plaćaju se naknade, i to:

1) godišnja naknada pri registraciji drumske motornih vozila, traktora, priključnih vozila i drugih drumske motornih vozila na motorni pogon;

2) posebna godišnja naknada za drumska motorna vozila i njihova priključna vozila u svrhu obezbjeđenja nesmetanog odvijanja saobraćaja i pružanja informativnih usluga korisnicima puta;

3) naknada za vanredni prevoz;

4) naknada za postavljanje komercijalno-tržišnih, komercijalno-individualnih i komercijalno-informativnih natpisa na putu i pored puta;

5) naknada za upotrebu pojedinih puteva i objekata (korisnička naknada i putarina);

6) godišnja naknada za zakup putnog zemljišta;

7) godišnja naknada za zakup drugog zemljišta koje pripada upravljaču puta;

8) naknada za priključenje prilaznog puta na javni put;

9) naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti;

10) godišnja naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti ugrađene na javnom putu;

11) naknada za izgradnju komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;

12) godišnja naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;

13) naknada za inostrana drumska vozila.

Visinu naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. ovog člana utvrđuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Vlade.”

6. Načelo saglasnosti pravnih propisa (član 145. Ustava) predstavlja jedno od osnovnih ustavnih načela i direktno je povezano sa načelom vladavine prava, koje utvrđuje da je država zasnovana na vladavini prava (član 1. stav 2.) i da je vlast ograničena Ustavom i zakonom (član 11. stav 3). U području apstraktne kontrole ustavnosti Ustavni sud je ovlašćen da ocjenjuje saglasnost zakona s Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, kao i saglasnost drugog propisa i opštег akta s Ustavom i zakonom i to predstavlja okvir njegovog djelovanja, u smislu odredaba člana 149. stav 1. tač. 1. i 2. Ustava.

6.1. Posljedica ovakvih ustavnih određenja je da su organi vlasti vezani Ustavom i zakonom, kako u pogledu svojih normativnih, tako i drugih ovlašćenja. Načelo legaliteta podrazumijeva da se podzakonski propisi donose na osnovu normativno utvrđenog ovlašćenja donosioca akta. Prema Ustavu, generalno ovlašćenje za donošenje propisa (za izvršavanje zakona) ima Vlada, a organi uprave, lokalna samouprava ili drugo pravno lice kada su na to, po određenim pitanjima, ovlašćeni zakonom. Drugim riječima, zakon mora biti osnov za donošenje podzakonskog akta i taj akt može obuhvatiti samo ono što proizilazi iz zakonske norme a njom nije izričito uređeno. Pri uređivanju pravnih odnosa, donosilac akta je dužan da uvaži granice koje pred njega postavlja Ustav, a posebno one koje proizilaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrijednosti. Kako je u konkretnom slučaju predmet ustavnosudske ocjene propis, koji je donijet radi sprovodenja zakona, on mora biti u skladu sa zakonom na osnovu kojeg je donijet, a samim tim i s Ustavom. U postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti tog propisa ispituje se da li je donijet od strane ovlašćenog organa, odnosno lica, da li je donosilac imao zakonsko ovlašćenje za njegovo donošenje (pravni osnov za donošenje) i odgovara li propis po svom sadržaju okvirima koje mu je odredio zakon.

7. Ustavni sud je u ovom postupku utvrdio sljedeće činjenice:

- da je Skupština Opštine Danilovgrad, sa pozivom na pravni osnov sadržan u odredbama člana 22. st. 1. i 5. Zakona o putevima ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 42/04. i "Službeni list Crne Gore", br. 54/09. i 36/11.), na sjednici održanoj 29. novembra 2011. godine, donijela Odluku o korišćenju i naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Danilovgrad i da je objavljena u "Službenom listu Crne Gore – Opštinski propisi", broj 37/11.;

- da je Odluka izmijenjena Odlukom o izmjenama Odluke o korišćenju i naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Danilovgrad, koja je donijeta na sjednici od 7. avgusta 2015. godine i da je objavljena u "Službenom listu Crne Gore – Opštinski propisi", broj 29/15. i

- da je Skupština Crne Gore, na desetoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasjedanja u 2017. godini, dana 29. decembra 2017. godine, donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putevima ("Službeni list Crne Gore", broj 92/17.), kojim su, odredbom člana 4., u članu 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, riječi "i sl.", zamijenjene riječima "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti".

8. Prilikom meritornog odlučivanja o navodima podnosioca inicijative u ovom predmetu Ustavni sud je imao u vidu i ustavno načelo jedinstva pravnog poretku, koje proizilazi iz odredaba člana 145. Ustava, s obzirom na to da su pitanja ovlašćenja organa lokalne samouprave u vezi drugih dažbina, pa i visine naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti i godišnjih naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, ugrađene na javnom putu, uređena sa više zakona.

8.1. Zakonom o lokalnoj samoupravi, koji je sistemski u ovoj oblasti, propisano je da opština, u skladu sa zakonom i drugim propisom, uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva (član 27. tačka 2.) i da u okviru sopstvenih nadležnosti uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode, u skladu sa zakonom (član 28. tačka 2.). Odredbama člana 38. tač. 2. i 8. istog zakona skupština, kao predstavnički organ lokalne samouprave, ovlašćena je da donosi propise i druge akte i da uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode. Zakonom o finansiranju lokalne samouprave (član 7. tačka 8.) propisano je da su naknade za korišćenje opštinskih puteva, utvrđene u skladu sa zakonom, sopstveni izvor sredstava opštine, a odredbom člana 22. stav 5. Zakona o putevima nadležni organ jedinice lokalne samouprave ovlašćen je da svojim aktom utvrdi visine naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. tog člana, kao sopstveni izvor prihoda, uz prethodnu saglasnost Vlade.

8.1.1. Iz navedenih odredaba zakona, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi da je nadležni organ jedinice lokalne samouprave (skupština) ovlašćen da svojim aktom utvrdi visinu naknada za korišćenje opštinskih (javnih) puteva, kao sopstveni izvor prihoda opštine, uz prethodnu saglasnost Vlade. Saglasno tim ovlašćenjima, Skupština opštine Danilovgrad donijela je Odluku o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Danilovgrad, kojom je utvrdila naknade za korišćenje opštinskih puteva, njihove vrste i visine, način plaćanja i organ za vršenje nadzora nad njenom primjenom. Osporene odredbe člana člana 21. Odluke, međutim, nijesu usaglašene s odredbama člana 4. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putevima, kojim su riječi: "i sl." zamijenjene riječima: "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti". Naime, iz izmijenjenih odredaba člana 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, kojima je utvrđena mogućnost određivanja naknada za postavljanje ili za već postavljene cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, kao ni iz drugih odredaba tog zakona, po ocjeni Ustavnog suda, ne proizilazi mogućnost utvrđivanja naknada za

postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme na opštinskim i nekategorisanim putevima, kao ni utvrđivanja godišnje naknade za postavljene uređaje, niti se (uređaji i oprema) mogu "podvesti" pod pojam vodova infrastrukture drugih djelatnosti koje su slične djelnostima cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova. Takvim propisivanjem Skupština opština Danilovgrad je, po nalaženju Ustavnog suda, povrijedila načelo legaliteta, iz odredbe člana 145. Ustava, prema kojem zakon mora biti saglasan s Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis s Ustavom i zakonom. Ustavni sud je, stoga, utvrdio da odredbe člana 21. Odluke nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

9. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

III1. Odluka o prestanku važenja osporenih odredaba člana 21. Odluke o korišćenju i naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Opštine Danilovgrad i o objavljivanju ove odluke zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2., člana 152. stav 1. Ustava Crne Gore i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore.

U-II br. 45/18

Podgorica, 30. oktobar 2019. godine

Predsjednik,
dr **Dragoljub Drašković**, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 9 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG”, br. 30/12 i 30/17), uz prethodnu saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Agencija za civilno vazduhoplovstvo, donijela je

PRAVILNIK O NAČINU POSTUPANJA SA PLANOVIMA LETA U PREPOLETNOJ FAZI

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuje se način postupanja sa planovima leta u prepoletnoj fazi u cilju obezbjeđivanja ujednačenog postupanja sa planovima leta, trajnim planovima leta i porukama za njihovo ažuriranje, između operatora vazduhoplova, pilota i jedinica za pružanje usluga u vazdušnom saobraćaju, putem Integrisanog sistema obrade početnog plana leta, u periodu prije izdavanja prvog odobrenja kontrole letenja za letove u Jedinstvenom evropskom nebu ili u periodu prije ulaska u vazdušni prostor Jedinstvenog evropskog neba.

Član 2

Ovim pravilnikom se, uz prilagođavanje pravu Crne Gore, preuzima Uredba Komisije (EU) br. 1033/2006 od 4. jula 2006. godine koja propisuje zahtjeve za postupke sa planovima leta u prepoletnoj fazi za Jedinstveno evropsko nebo, Uredba Komisije (EU) br. 428/2013 od 8. maja 2013. godine kojom se mijenja i dopunjava Uredba (EU) br. 1033/2006 u odnosu na ICAO odredbe referencirane u članu 3(1) i poništava Uredba (EU) br. 929/2010, Uredba Komisije (EU) 2016/2120 od 2. decembra 2016. godine kojom se mijenja i dopunjava Uredba Komisije (EU) br. 1033/2006 i Uredba Komisije (EU) 2018/139 od 29. januara 2018. godine kojom se mijenja i dopunjava Uredba Komisije (EU) br. 1033/2006 u vezi sa ICAO odredbama.

Uredba Komisije (EU) br. 1033/2006 preuzima se u prečišćenom tekstu, koji je pripremila Agencija za civilno vazduhoplovstvo, koji sadrži izmjene i dopune ove uredbe propisane Uredbom Komisije (EU) br. 428/2013, Uredbom Komisije (EU) 2016/2120 i Uredba Komisije (EU) 2018/139, koji je dat u Prilogu 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **ECAA Sporazum** je Multilateralni sporazum između Evropske zajednice i njenih država članica i Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, BiH Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu (u skladu sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti UN 1244 od 10. juna 1999. godine) o uspostavljanju Zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja;
- 2) **Zajednica, propisi Zajednice, države članice i Službeni glasnik Evropske unije** tumače se u skladu sa tačkama 2 i 3 Aneksa II ECAA Sporazuma;
- 3) **Uredba (EZ) br. 549/2004** je Uredba Evropskog parlamenta i Savjeta (EZ) br. 549/2004 od 10. marta 2004. godine o utvrđivanju okvira za formiranje Jedinstvenog evropskog neba (Okvirna uredba), koja je preuzeta Pravilnikom o utvrđivanju okvira za formiranje Jedinstvenog evropskog neba i poboljšanju efikasnosti i održivosti evropskog vazduhoplovnog sistema („Službeni list CG”, br. 22/13);
- 4) **Uredba (EZ) br. 551/2004** je Uredba Evropskog parlamenta i Savjeta (EZ) br. 551/2004 od 10. marta 2004. godine o organizaciji i upotrebi vazdušnog prostora u Jedinstvenom evropskom nebu (Uredba o vazdušnom prostoru), koja je preuzeta Pravilnikom o organizaciji i upotrebi vazdušnog prostora u Jedinstvenom evropskom nebu i poboljšanju efikasnosti i održivosti evropskog vazduhoplovnog sistema („Službeni list CG”, br. 22/13);
- 5) **ICAO** (International Civil Aviation Organization) je Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva;
- 6) **Nacionalni nadzorni organ ili nadležna vlast** je Agencija za civilno vazduhoplovstvo;

Ostali izrazi koji su upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju značenja koja su im propisana u članu 2 Priloga 1 ovog pravilnika.

Član 4

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o načinu postupanja sa planovima leta u prepoletnoj fazi („Službeni list CG”, broj 27/15).

Član 5

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 03/1-2250/5-19

Podgorica, 22.01.2020. godine

Direktor,
Dragan Đurović, s.r.

PRILOG 1

UREDBA KOMISIJE (EU) br. 1033/2006 od 4. jula 2006.

**kojom se utvrđuju zahtjevi za postupke sa planovima leta u prepoletnoj fazi za Jedinstveno evropsko nebo
(PREČIŠĆENI TEKST)**

Član 1

Predmet i oblast primjene

1. Ova Uredba propisuje zahtjeve o postupcima za planove leta u prepoletnoj fazi kako bi se obezbijedila dosljednost planova leta, trajnih planova leta i s njima povezanih poruka za ažuriranje koje se razmjenjuju između operatora, pilota i jedinica za pružanje usluga u vazdušnom saobraćaju putem Integrisanog sistema obrade početnog plana leta, i to u periodu koji prethodi prvom izdavanju odobrenja kontrole letenja za letove koji polijeću u vazdušnom prostoru na koji se odnosi ova uredba, ili u periodu koji prethodi ulasku u taj vazdušni prostor za druge letove.
2. Ova uredba se primjenjuje na sve letove za koje je namjeravano da se obavljaju ili koji se obavljaju kao opšti vazdušni saobraćaj u skladu sa pravilima instrumentalnog letenja unutar vazdušnog prostora definisanog u članu 1(3) Uredbe (EZ) br. 551/2004.

3. Ova uredba se primjenjuje na sljedeća lica uključena u podnošenje, izmjene, prihvatanje i distribuciju planova leta:

- (a) operatore i zastupnike koji djeluju u njihovo ime;
- (b) pilote i zastupnike koji djeluju u njihovo ime;
- (c) jedinice za pružanje usluga u vazdušnom saobraćaju koje pružaju usluge opštem vazdušnom saobraćaju koji se obavlja u skladu sa pravilima instrumentalnog letenja.

Član 2

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se definicije date u Uredbi (EZ) br. 549/2004.
2. Pored definicija iz stava 1 primjenjuju se i sljedeće definicije:
 1. „plan leta“ označava određenu informaciju datu jedinici za pružanje usluga u vazdušnom saobraćaju, i u vezi je sa namjeravanim letom ili djelom leta vazduhoplova;
 2. „prepoletna faza“ označava period od prvog podnošenja plana leta do prvog davanja odobrenja kontrole letenja;
 3. „trajni plan leta“ označava plan leta koji se odnosi na seriju često ponavljanih, redovnih pojedinačnih letova sa istim osnovnim karakteristikama, koji je podnio operator na čuvanje i višekratnu upotrebu od strane jedinica za pružanje usluga u vazdušnom saobraćaju;
 4. „operator“ označava fizičko ili pravno lice, koje je angažovano ili se nudi za angažman u operacijama vazduhoplova;
 5. „jedinica za pružanje usluga u vazdušnom saobraćaju“ (u daljem tekstu: ATS jedinica) označava jedinicu, civilnu ili vojnu, koja je odgovorna za pružanje usluga u vazdušnom saobraćaju;
 6. „Integrirani sistem obrade početnog plana leta“ (u daljem tekstu: IFPS) označava sistem u sklopu Evropske mreže za upravljanje vazdušnim saobraćajem putem kojeg se pruža usluga centralizovane obrade i distribucije planova leta, koja se odnosi na prijem, validaciju i distribuciju planova leta, u vazdušnom prostoru na koji se odnosi ova Uredba;

7. „odobrenje kontrole letenja“ (u daljem tekstu: ATC odobrenje) označava ovlašćenje za vazduhoplov da nastavi pod uslovima navedenim od strane jedinice kontrole letenja;
8. „pravila instrumentalnog letenja“ označava pravila instrumentalnog letenja kako su definisana u Aneksu 2¹ Čikaške konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu iz 1944. godine;
9. „jedinica kontrole letenja“ (u daljem tekstu: ATC jedinica) označava centar oblasne kontrole letenja, jedinicu prilazne kontrole letenja ili aerodromski kontrolni toranj; 10. „ključni elementi plana leta“ su sljedeći elementi plana leta:
 - (a) identifikacija vazduhoplova;
 - (b) aerodrom odlaska;
 - (c) procijenjeni datum početka vožnje; (d) procijenjeno vrijeme početka vožnje;
 - (e) aerodrom odredišta;
 - (f) ruta isključujući postupke u terminalnoj zoni;
 - (g) brzina-(e) krstarenja i zahtijevani nivo (-i) leta;
 - (h) tip vazduhoplova i kategorija turbulencije traga;
 - (i) pravila letenja i vrsta leta;
 - (j) oprema vazduhoplova i njegove sposobnosti;
11. „podnositac“ označava fizičko ili pravno lice koje podnosi planove leta i sve sa njima povezane poruke za ažuriranje IFPS-u, uključujući pilote, operatore i zastupnike koji djeluju u njihovo ime i ATS jedinice;
12. „početni plan leta“ označava plan leta koji je prvobitno podnijet od strane podnosioca, uključujući promjene, ako ih ima, koje su inicirane i prihvачene od strane pilota, operatora, ATS jedinice ili službe za centralizovanu obradu i distribuciju planova leta tokom prepoletne faze;
13. „identifikacija vazduhoplova“ označava grupu slova, brojeva ili njihovu kombinaciju koja je ili identična pozivnom znaku vazduhoplova ili je njegov kodirani ekvivalent i koja se upotrebljava u komunikaciji vazduh-zemlja i za identifikaciju vazduhoplova u komunikaciji zemlja-zemlja između ATS jedinica;
14. „procijenjeni datum početka vožnje“ označava procijenjeni datum na koji će vazduhoplov započeti vožnju povezanu sa odlaskom;
15. „procijenjeno vrijeme početka vožnje“ označava procijenjeno vrijeme u koje će vazduhoplov započeti vožnju povezanu sa odlaskom;
16. „postupci u terminalnoj zoni“ označava rute standardnih instrumentalnih odlazaka i standardnih instrumentalnih dolazaka kako su definisane u ICAO Postupcima za operativne usluge (PANS-OPS, dokument 8168 – tom 1 – peto izdanje – 2006. godine uključujući sve Amandmane do br. 7).

Član 3

Zahtjevi o interoperabilnosti i efikasnost

1. Odredbe ICAO-a navedene u Aneksu primjenjuju se na podnošenje, prihvatanje i distribuciju planova leta za svaki let na koji se primjenjuje ova uredba i na sve promjene ključnih elemenata plana leta u prepoletnoj fazi u skladu sa ovom uredbom.
2. Države članice moraju da preduzmu sve potrebne mjere kako bi obezbijedile da nakon prijema plana leta ili njegove izmjene IFPS,:
 - (a) provjeri njegovu usklađenost sa konvencijama o formatu i podacima;
 - (b) provjeri njegovu potpunost i, u stepenu u kojem je to moguće, tačnost;
 - (c) preduzme mjere, ako je potrebno, da ga učini prihvatljivim za ATS jedinice; i
 - (d) obavijesti podnosioca o prihvatanju plana leta ili njegovih izmjena.
3. Države članice moraju preduzeti potrebne mjere kako bi obezbijedile da IFPS proslijedi svim ATS jedinicama, na koje se to odnosi, prihvaćeni plan leta i sve prihvачene promjene u prepoletnoj fazi ključnih elemenata plana leta i njima odgovarajuće poruke za ažuriranje.

¹ Deseto izdanje – maj 2005. – www.icao.int

4. Podnositac, ako nije operator ili pilot, mora obezbijediti da su uslovi prihvatanja plana leta i sve potrebne promjene tih uslova, kako je o njima obaviješten od strane IFPS-a, dostupni operatoru ili pilotu koji je predao plan leta.
5. Operator mora obezbijediti da se uslovi prihvatanja plana leta i potrebne promjene tih uslova, kako je o njima IFPS obavijestio podnosioca, uključe u planirano izvođenje leta i prenesu pilotu.
6. Prije izvođenja leta operator mora obezbijediti da sadržaj početnog plana leta tačno odražava operativne namjere.
7. Tokom prepoletne faze, ATC jedinice moraju putem IFPS-a obavijestiti o svim potrebnim promjenama koje utiču na rutu ili na ključne elemente nivoa leta u planu leta, a koje bi mogle uticati na sigurno izvođenje leta, za planove leta i njima odgovarajuće poruke za ažuriranje koje su ATC jedinice prethodno primile od IFPS-a.
ATC jedinica ne može u prepoletnoj fazi sprovoditi bilo kakve druge promjene ili otkazivanje plana leta bez koordinacije sa operatorom.
8. Države članice moraju preduzeti potrebne mjere kako bi obezbijedile da IFPS obavijesti podnosioca plana leta o svim potrebnim promjenama u prepoletnoj fazi na koje se odnosi stav 7 podstav 1 ovog člana.

9. Kada ATS jedinice prethodno ne prime plan leta od IFPS-a za let koji ulazi u vazdušni prostor, za koji su odgovorne, ATS jedinice moraju, putem IFPS-a za takve letove obavijestiti najmanje o: identifikaciji vazduhoplova, tipu vazduhoplova, tački ulaska u oblast za koju su odgovorne, vrijemenu i nivou leta u toj tački, ruti i aerodromu odredišta.

Član 4

Sigurnosni zahtjevi

Države članice moraju preduzeti potrebne mjere kako bi obezbijedile da uključene strane, za sve promjene postojećih postupaka za planove leta u prepoletnoj fazi na koje se odnosi ova uredba ili za bilo koje uvođenje novih postupaka, prethodno sprovedu sigurnosnu procjenu, uključujući identifikaciju opasnosti, procjenu rizika i procese ublažavanja rizika.

Član 5

Dodatni zahtjevi

1. ATS jedinice moraju obezbijediti da je njihovo osoblje, koje je uključeno u planiranje leta, dobro upoznato sa relevantnim odredbama ove uredbe i da je odgovarajuće osposobljeno za svoje radne obaveze.
2. Države članice moraju preduzeti potrebne mjere kako bi obezbijedile da je osoblje koje upravlja IFPS-om i koje je uključeno u planiranje leta, dobro upoznato sa relevantnim odredbama ove uredbe i da je odgovarajuće osposobljeno za svoje radne obaveze.
3. ATS jedinice moraju:
 - (a) izraditi i održavati operativne priručnike koji sadrže potrebna uputstva i informacije kako bi omogućile svom operativnom osoblju da primjenjuje odredbe ove uredbe;
 - (b) obezbijediti da su priručnici iz tačke (a) ovog stava dostupni i ažurni i da su njihovo ažuriranje i distribucija predmet odgovarajućeg upravljanja kvalitetom i konfiguracijom dokumenata;
 - (c) obezbijediti da su radne metode i operativne procedure u skladu sa relevantnim odredbama ove uredbe.

4. Države članice moraju preduzeti potrebne mjere kako bi obezbijedile da služba centralizovane obrade i distribucije planova leta:
 - (a) izradi i održava operativne priručnike koji sadrže potrebna uputstva i informacije kako bi omogućila svom operativnom osoblju da primjenjuje odredbe ove uredbe;
 - (b) obezbijedi da su priručnici iz tačke (a) ovog stava dostupni i ažurni i da su njihovo ažuriranje i distribucija predmet odgovarajućeg upravljanja kvalitetom i konfiguracijom dokumenata;
 - (c) obezbijedi da su radne metode i operativne procedure u skladu sa relevantnim odredbama ove uredbe.

5. Države članice moraju preduzeti potrebne mjere kako bi obezbijedile usklađenost sa ovom uredbom.

Član 6

Stupanje na snagu

Ova uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana njenog objavljivanja u Službenom listu Evropske unije.

Ova Uredba je u potpunosti obavezujuća i direktno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Briselu, 29. januar 2018. godine

Za Komisiju
Predsjednik
José Manual Barroso

ANEKS

Odredbe ICAO-a iz člana 3(1)

1. Odjeljak 4, Aneksa Sprovedbene Uredbe Komisije (EU) br. 923/2012¹.
2. Poglavlje 4 stav 4. (Plan leta) i Poglavlje 11 stav 11.4.2.2. (Poruke o podnijetom planu leta i njemu odgovarajuće poruke za ažuriranje) ICAO PANS-ATM dokumenta 4444 (16. izdanje iz 2016. godine uključujući sve amandmane do br. 7A).
3. Poglavlje 2 (Planovi leta) i Poglavlje 6, Paragraf 6.12.3. (Procjene granica područja letnih informacija) Regionalnih dopunskih postupaka, Dokument 7030, Evropski (EU) regionalni dopunski postupci (5. izdanje iz 2008. uključujući sve amandmane do br. 9).

¹ Sprovedbena Regulativa Komisije (EU) br. 923/2012 od 26. septembra 2012. godine kojom se utvrđuju zajednička pravila letenja i operativne odredbe u vezi sa uslugama i postupcima u vazdušnoj plovidbi i kojom se mijenjaju i dopunjavaju Uredba (EU) br. 1035/2011 i uredbe (EZ) br. 1265/2007, (EZ) br. 1794/2006, (EZ) br. 730/2006, (EZ) br. 1033/2006 i (EZ) br. 255/2010.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 9 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG”, br. 30/12 i 30/17), uz saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Agencija za civilno vazduhoplovstvo donijela je

**PRAVILNIK
O DOPUNAMA PRAVILNIKA O NAČINU IDENTIFIKACIJE VAZDUHOPLOVA,
KARAKTERISTIKAMA I INTEROPERABILNOSTI SISTEMA ZA NADZOR ZA
JEDINSTVENO EVROPSKO NEBO**

Član 1

U Pravilniku o načinu identifikacije vazduhoplova, karakteristikama i interoperabilnosti sistema za nadzor za Jedinstveno evropsko nebo („Službeni list CG“, br. 27/14 i 24/16) u članu 2 stav 1 posle alineje 3 dodaje se nova alineja koja glasi:

„-Uredba Komisije (EU) br. 2017/386 od 6. marta 2017. godine o izmjenama i dopunama Uredbe (EU) br. 1207/2011 o utvrđivanju zahtjeva koji se odnose na karakteristike i interoperabilnost nadzora za Jedinstveno evropsko nebo, koja je data u Prilogu 4 ovog pravilnika.“

Član 2

Poslije Priloga 3, dodaje se Prilog 4, koji je Prilog ovog pravilnika.

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 03/1-2185/6-19
Podgorica, 22.01.2020. godine

Direktor
Dragan Đurović, s.r.

„PRILOG 4

**UREDBA KOMISIJE (EU) br. 2017/386
od 6. marta 2017. godine**

o izmjenama i dopunama Uredbe (EU) br. 1207/2011 o utvrđivanju zahtjeva koji se odnose na karakteristike i interoperabilnost nadzora za Jedinstveno evropsko nebo

Član 1

Uredba (EU) br. 1207/2011 mijenja se i glasi:

1. Član 5 mijenja se kako slijedi:

- a) stav 4 se briše;
- b) stavi 5, 6 i 7 zamjenjuju se sljedećim:

„5. Operatori moraju najkasnije do 7. juna 2020. godine da obezbijede:

- (a) da su vazduhoplovi koji obavljaju letove iz člana 2(2), opremljeni transponderom sekundarnog nadzornog radara koji ima mogućnosti navedene u dijelu A Aneksa II;
- (b) da su vazduhoplovi koji obavljaju letove iz člana 2(2) i kojima je najveća certifikovana masa pri polijetanju veća od 5.700 kg ili kojima je maksimalna stvarna brzina u krstarenju veća od 250 čvorova, opremljeni transponderom sekundarnog nadzornog radara koji pored mogućnosti navedene u dijelu A Aneksa II ima i mogućnosti navedene u dijelu B tog Aneksa;
- (c) da su vazduhoplovi sa fiksnim krilima koji obavljaju letove iz člana 2(2) i kojima je najveća certifikovana masa pri polijetanju veća od 5.700 kg ili kojima je maksimalna stvarna brzina u krstarenju veća od 250 čvorova, opremljeni transponderom sekundarnog nadzornog radara koji pored mogućnosti navedene u dijelu A Aneksa II ima i mogućnosti navedene u dijelu C tog Aneksa.“

6. Operatori moraju da obezbijede: da su vazduhoplovi koji obavljaju letove iz stava 5 i kojima je najveća certifikovana masa pri polijetanju veća od 5.700 kg ili kojima je maksimalna stvarna brzina u krstarenju veća od 250 čvorova, obavljaju letove sa višestrukim prijemom, propisano stavom 3.1.2.10.4. Aneksu 10 Čikaške konvencije, sveska 4, IV izdanje, uključujući sve izmjene do broja 85.

7. Države članice mogu da uvedu zahtjeve za prevoz u skladu sa tačkom (b) stava 5 za sve vazduhoplove koji obavljaju letove iz člana 2(2) u oblastima u kojima usluge nadzora obavljaju pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi upotrebom nadzornih podataka utvrđenih u dijelu B Aneksa II.

2. U članu 6, stavovima 1 i 3 riječi „5. februar 2015. godine“ zamjenjuje se riječima „2. januar 2020. godine“;

3. U članu 8, stavovi 1, 2 i 3 zamjenjuju se sljedećim:

„1. Države članice obezbjeđuju da se najkasnije do 7. juna 2020. godine državni vazduhoplovi koji obavljaju letove u skladu sa članom 2(2), opreme transponderom sekundarnog nadzornog radara koji ima mogućnosti navedene u dijelu A Aneksa II.“

„2. Države članice obezbjeđuju da se najkasnije do 7. juna 2020. godine državni vazduhoplovi namijenjeni za prevoz, sa najvećom certifikovanom masom pri polijetanju većom od 5.700 kg ili sa maksimalnom stvarnom brzinom u krstarenju većom od 250 čvorova, a koji obavljaju letove u skladu sa članom 2(2), opreme transponderom sekundarnog nadzornog radara koji pored mogućnosti navedene u dijelu A Aneksa II imaju i mogućnosti navedene u dijelu B i dijelu C tog Aneksa.“

„3. Države članice najkasnije do 1. januara 2019. godine dostavljaju Komisiji popis državnih vazduhoplova namijenjenih za prevoz, sa najvećom certifikovanom masom pri polijetanju većom od 5.700 kg ili sa maksimalnom stvarnom brzinom u krstarenju većom od 250 čvorova, a koji ne mogu da se opreme transponderom sekundarnog nadzornog radara koji je u skladu sa zahtjevima navedenim u dijelu B i dijelu C Aneksa II „, zajedno sa obrazloženjem za neopremanje.

Obrazloženje za neopremanje može biti jedno od sljedećeg:

(a) spriječenost radi tehničkih razloga;

(b) državni vazduhoplovi koji obavljaju letove u skladu sa članom 2(2), koji će prestati da se koriste najkasnije do 1. januara 2024. godine;

(c) ograničenja povezana sa nabavkama.”

4. član 14 mijenja se i glasi:

(a) u stavu 1, riječi "8. jun 2016. godine" se zamjenjuje riječima "7. jun 2020. godine";

(b) u stavu 3, riječi "1. jul 2017. godine" se zamjenjuje riječima "1. januara 2019. godine"

5. Aneks II mijenja se i glasi:

(a) naslov dijela A zamjenjuje se sljedećim:

“Dio A: Mogućnosti transpondera sekundarnog nadzornog radara iz člana 4(3), iz člana 5(5) tačke (a), člana 7(2) te člana 8(1) i (3);”

(b) naslov dijela B zamjenjuje se sljedećim:

“Dio B: Mogućnosti transpondera sekundarnog nadzornog radara iz člana 4(3), člana 5(5) tačke (b), člana 5(7), člana 7(2) i člana 8(2) i (3);”

(c) naslov dijela C zamjenjuje se sljedećim:

“Dio C: Mogućnosti transpondera sekundarnog nadzornog radara iz člana 4(3), člana 5(5) tačke (c), člana 7(2), člana 8(2) i (3) i člana 14(1).”

Član 2

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavljivanja u *Službenom listu Evropske unije*.

Ova Uredba obavezujuća je u cjelini i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu, 6. marta 2017. godine.

*Za Komisiju
Predsjednik*

Žan-Klod JUNKER

Na osnovu člana 60 stav 1 alineja 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, broj 02/18 i 34/19), Savjet Agencije za sprječavanje korupcije, na 10. sjednici, održanoj 13. januara 2020. godine, donio je

**ODLUKU
O PRESTANKU MANDATA DIREKTORA AGENCIJE ZA SPRJEČAVANJE
KORUPCIJE**

Član 1

Sretenu Radonjiću, na dan 27. decembar 2019. godine, prestaje mandat direktora Agencije za sprječavanje korupcije, zbog izbora na drugu javnu funkciju.

Član 2

Ova odluka biće objavljena u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 00 - 52

Podgorica, 13. januar 2020. godine

**Agencija za sprječavanje korupcije
Savjet Agencije
Predsjednik,
Momčilo Radulović, s.r.**

Na osnovu člana 43 stav 1 tačka 1 alineja 1 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16 i 51/17) i člana 12 stav 1 tačka 1 Statuta Regulatorne agencije za energetiku ("Službeni list Crne Gore", broj 36/17), Odbor Regulatorne agencije za energetiku, na sjednici od 23. januara 2020. godine, utvrdio je

**ODLUKU
O DOPUNI METODOLOGIJE ZA UTVRĐIVANJE
REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA I CIJENA ZA KORIŠĆENjE
DISTRIBUTIVNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE**

Član 1

U Metodologiji za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije („Službeni list CG, br. 32/19 i 50/19), poslije člana 42 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 42a

(1) Odredbe člana 42 st. 3, 4, 5 i 6 ove metodologije brišu se.

(2) Izuzetno od odredbe člana 22 stav 1 ove metodologije, u periodu od 01.01.2020. godine do 31.12.2022. godine, tarife za tarifni element aktivna snaga iz člana 21 st. 1, 2 i 3 i člana 42 stav 2 ove metodologije, za korisnike distributivnog sistema kod kojih se snaga mjeri, priključene na odnosni naponski nivo, primjenjuju se na mjesečno izmjerene maksimalne snage.

(3) U periodu primjene odredbe stava 2 ovog člana, mjesečno izmjerena maksimalna snaga iz člana 22 stav 2 ove metodologije je maksimalna snaga izmjerena u višoj dnevnoj tarifi.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanju u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 20/300-2

Podgorica, 23. januar 2020. godine

Predsjednik Odbora,
Branislav Prelević, s.r.

Na osnovu člana 43 stav 1 tačka 1 alineja 1 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16 i 51/17) i člana 12 stav 1 tačka 1 Statuta Regulatorne agencije za energetiku ("Službeni list Crne Gore", broj 36/17), Odbor Regulatorne agencije za energetiku, na sjednici od 23. januara 2020. godine, utvrdio je

**ODLUKU
O DOPUNI METODOLOGIJE ZA UTVRĐIVANJE
REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA I CIJENA ZA KORIŠĆENJE
PRENOSNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE**

Član 1

U Metodologiji za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije („Službeni list CG, br. 32/19 i 50/19), poslije člana 40 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 40a

- (1) Odredbe člana 40 st. 3, 4, 5 i 6 ove metodologije brišu se.
- (2) Izuzetno od odredbe člana 25 st. 6 i 7 ove metodologije, u periodu od 01.01.2020. godine do 31.12.2022. godine, tarife za tarifni element aktivna snaga iz člana 25 stav 3 ove metodologije i člana 40 stav 2 ove metodologije, za ostale korisnike priključene na prenosni sistem, primjenjuju se na mjesечно izmjerene maksimalne snage.
- (3) U periodu primjene odredbe stava 2 ovog člana, mjesечно izmjerena maksimalna snaga iz člana 25 stav 4 ove metodologije je maksimalna snaga izmjerena u višoj dnevnoj tarifi.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 20/301-2
Podgorica, 23. januar 2020. godine

Predsjednik Odbora,
Branislav Prelević, s.r.

Na osnovu člana 43 stav 8 tačka 1 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16 i 51/17) i člana 12 stav 1 tačka 1 Statuta Regulatorne agencije za energetiku ("Službeni list CG", broj 36/17) Odbor Agencije na sjednici održanoj 23. januara 2020. godine, utvrdio je

OPŠTE USLOVE ZA SNABDIJEVANJE GASOM

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

- (1) Ovim opštim uslovima utvrđuju se:
 - 1) uslovi za snabdijevanje gasom;
 - 2) prava i obaveze kupca i snabdjevača;
 - 3) uslovi i postupak zaključivanja ugovora o snabdijevanju;
 - 4) uslovi i način očitavanja, obračuna i plaćanja isporučenog gasa;
 - 5) cijene, tarifni elementi, očitavanje, obračun i plaćanje gase;
 - 6) način informisanja kupca o cijenama i naknadama, standardnim rokovima i uslovima, posebno u pogledu pristupa i usluga;
 - 7) postupak po prigovoru kupca na obračun isporučenog gasa;
 - 8) uslovi za obustavu gase;
 - 9) način promjene podataka iz ugovora;
 - 10) način i uslovi prestanka i raskida ugovora o snabdijevanju;
 - 11) uslovi snabdijevanja od strane snabdjevača poslednjeg izbora i ranjivih kupaca.
- (2) Ove opšte uslove dužni su da primjenjuju:
 - 1) snabdjevači gasom;
 - 2) snabdjevač poslednjeg izbora i ranjivih kupaca;
 - 3) nadležni operator sistema.
- (3) Ovi opšti uslovi primjenjuju se na:
 - 1) kupce priključene na distributivni sistem gase;
 - 2) kupce direktno priključene na prenosni sistem gase.

Član 2

- (1) Izrazi koji se koriste u ovim opštim uslovima imaju značenje utvrđeno Zakonom o energetici (u daljem tekstu: Zakon).
- (2) U smislu ovih opštih uslova koriste se i izrazi koji imaju sljedeće značenje:
 - 1) **gornja toplotna vrijednost** (u daljem tekstu: GTV) predstavlja energetski sadržaj koji odgovara višoj toplotnoj vrijednosti izmjerenoj u skladu sa ISO 15971 u kWh/m³. Referentna temperatura sagorijevanja za GTV je 25 °C;
 - 2) **m³** je količina gase koja zauzima zapreminu od jednog kubnog metra na referentnim uslovima temperature od 0°C i pritiska od 1,01325 bar;
 - 3) **nadležni operator sistema** je operator prenosnog ili distributivnog sistema gase na koji je kupac priključen;
 - 4) **tržište gase** je bilateralna trgovina gasom između snabdjevača ili trgovina gasom koju organizuje operator tržišta gase.

II. USLOVI ZA SNABDIJEVANJE GASOM

Član 3

- (1) Djelatnost snabdijevanja gasom obavlja se na osnovu licence, ako Zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Snabdjevač je dužan da prije početka snabdijevanja zaključi ugovor o:
 - 1) snabdijevanju gasom sa kupcem;
 - 2) balansiranju sa operatorom tržišta gase;
 - 3) korišćenju prenosnog i/ili distributivnog sistema, sa operatorom sistema.
- (3) Snabdjevač može snabdijevati kupca samo ako gasne instalacije kupca koji je priključen na distributivni ili prenosni sistem ispunjavaju uslove za sigurno snabdijevanje.

III. PRAVA I OBAVEZE SNABDJEVAČA I KUPACA

Član 4

Snabdjevač je dužan da:

- 1) obezbijedi dovoljne količine gase za snabdijevanje svojih kupaca;
- 2) preuzme balansnu odgovornost za kupca;
- 3) obračuna i naplati naknade kupcu u skladu sa Zakonom;
- 4) dostavi kupcu račun za isporučeni gas;
- 5) utvrdi pravila za odlučivanje po prigovorima kupaca u skladu sa Zakonom;
- 6) obavijesti kupca o mogućnosti raskida ugovora u slučaju promjene cijena i naknada, kao i promjene drugih uslova iz ugovora;
- 7) blagovremeno obavijesti kupca, snabdjevača poslednjeg izbora, nadležnog operatora sistema i operatora tržišta gase o nemogućnosti snabdijevanja kupca;
- 8) dostavi konačan obračun gase kupcu koji je promijenio snabdjevača, najkasnije u roku od 30 dana od dana promjene snabdjevača;
- 9) dostavi tražene podatke i informacije na zahtjev Agencije;
- 10) omogući besplatno podatke o aktuelnoj potrošnji gase svojim kupcima dovoljno često kako bi mogli uskladiti potrošnju gase sa količinama gase koje su najavili i omogući bilo koje druge informacije koje se odnose na snabdijevanje gasom kako je definisano Zakonom i ovim opštim uslovima;
- 11) vodi evidenciju kupaca;
- 12) svaku promjenu cijena i naknada gase objavi i direktno obavijesti kupca pisanim putem najmanje 15 dana prije početka primjene te cijene;
- 13) izvršava druge zadatke i uspunjava obaveze koje su utvrđene Zakonom i ovim opštim uslovima.

Član 5

Kupac je dužan da:

- 1) zaključi ugovor o snabdijevanju gasom sa snabdjevačem;
- 2) gas koristi u skladu sa ugovorom o snabdijevanju gasom;
- 3) plati račun za isporučeni gas;
- 4) koristi sistem nadležnog operatora sistema na koji je priključen u skladu sa pravilima funkcionisanja tog sistema;
- 5) dozvoli i omogući ovlašćenim licima nadležnog operatora sistema pristup mernim uređajima i instalacijama, kao i mjestu priključka, radi očitavanja, provjere

ispravnosti, otklanjanja kvarova, zamjene i održavanja mjernih i regulacionih uređaja ili obustave isporuke gasa u slučajevima neovlašćenog korišćenja gasa ili neplaćanja računa za isporučeni gas, u skladu sa utvrđenim rokovima i uslovima; i

6) ispunjava druge obaveze koje su definisane u Zakonu i ovim opštim uslovima.

Član 6

(1) Kupac ima pravo:

- 1) da zaključi ugovor sa snabdjevačem po sopstvenom izboru;
- 2) na prigovor na račun za isporučeni gas;
- 3) na prigovor zbog neizvršavanja obaveza iz ugovora o snabdijevanju gasom;
- 4) na žalbu protiv odluke snabdjevača zbog obustave isporuke gasa;
- 5) na žalbu protiv snabdjevača zbog neispunjerenja minimuma kvaliteta snabdijevanja gasom;
- 6) na kompenzaciju, u slučaju neispunjavanja minimuma kvaliteta snabdijevanja gasom, kada se za to steknu uslovi u skladu sa Zakonom;
- 7) da zahtijeva otklanjanje tehničkih i drugih smetnji u isporuci gase čiji uzrok nije na objektu kupca;
- 8) na promjenu snabdjevača bez naknade pod uslovima utvrđenim Zakonom;
- 9) da dobija jasne informacije o cijenama i tarifama koje se primjenjuju i o standardnim uslovima koji se odnose na pristup i korišćenje različitih usluga koje su povezane sa korišćenjem gase;
- 10) da dobija od snabdjevača besplatno podatke o aktuelnoj potrošnji gase dovoljno često da može da uskladi svoju potrošnju gase sa količinama gase koju je najavio i da zahtijeva bilo koje druge informacije koje se odnose na snabdijevanje gasom kako je definisano Zakonom i ovim opštim uslovima;
- 11) na raskid ugovora o snabdijevanju gasom.

(2) Kupci sa velikom potrošnjom gase neće biti spriječeni od istovremenog ugovaranja snabdijevanja gasom sa više od jednog snabdjevača ili na drugi način ograničeni da to učine kako bi osigurali svoje potrebe, s tim što jedan od snabdjevača preuzima ulogu balansno odgovorne strane za tog kupca gase.

IV. USLOVI I POSTUPAK ZA ZAKLJUČENJE UGOVORA O SNABDIJEVANJU GASOM

Član 7

- (1) Ugovor o snabdijevanju gasom snabdjevač može zaključiti sa pravnim ili fizičkim licem koje ima zaključen ugovor o priključenju na distributivni ili prenosni sistem u skladu sa Zakonom.
- (2) Ugovor o snabdijevanju gasom može se zaključiti i kao ugovor o snabdijevanju sa prekidima
- (3) Ugovor o snabdijevanju gasom se zaključuje u pisanoj formi.
- (4) Zahtjev za snabdijevanje gasom podnosi se na obrascu koji utvrđuje snabdjevač.
- (5) Nakon prijema zahtjeva iz stava 4 ovog člana, snabdjevač je dužan da pozove podnosioca zahtjeva, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema istog, radi potpisivanja ugovora.
- (6) Ukoliko se podnositelj zahtjeva ne odazove na poziv u roku iz stava 5 ovog člana,

smatra se da je odustao od zahtjeva.

- (7) Pored elemenata iz člana 206 stav 2 Zakona, ugovor o snabdijevanju gasom sadrži:
 - 1) podatke o snabdjevaču (naziv, PIB, PDV, adresa);
 - 2) podatke o kupcu (ime i prezime, naziv pravnog lica, PIB, PDV, adresa sjedišta kupca, e-mail adresa, broj telefona i adresa za prijem pošte);
 - 3) kategoriju kupca;
 - 4) namjenu potrošnje gasa;
 - 5) jedinstveni broj mjernog mjesta;
 - 6) broj ugovora o priključenju;
 - 7) mjesto isporuke i mjerena i karakteristike mjerne opreme;
 - 8) maksimalni ugovoreni kapacitet koji ne može biti veći od vrijednosti definisane ugovorom o priključenju i ugovorene količine gasa za kupce sa godišnjom potrošnjom gasa većom od 50.000kWh;
 - 9) opseg kvaliteta usluge snabdijevanja gasom;
 - 10) opseg kvaliteta gasa, odnosno definisane minimalne i maksimalne vrijednosti GTV gasa za isporuku kupcu;
 - 11) period snabdijevanja;
 - 12) period i način očitavanja mjerne opreme;
 - 13) način obračuna i obračunski period;
 - 14) način obračuna odstupanja od ugovorenog kapaciteta, odnosno od ugovorene količine gasa;
 - 15) način i vrijeme dostavljanja računa;
 - 16) način informisanja kupca o promjeni cijene;
 - 17) način plaćanja;
 - 18) uslove pod kojima se može obustaviti snabdijevanje kupca i raskinuti ugovor;
 - 19) način podnošenja prigovora snabdjevaču;
 - 20) informacije o pravima kupaca u skladu sa Zakonom i ovim opštim uslovima ili način kako kupac može da dobije te informacije;
 - 21) način rješavanja sporova.
- (8) Kupac treba da ima mogućnost da se upozna sa svim ugovornim uslovima unaprijed, prije zaključivanja ugovora sa snabdjevačem.
- (9) Uslovi ugovora treba da budu u skladu sa zakonom i ovim opštim uslovima i da budu napisani na jasan i razumljiv način. Oni takođe treba da budu fer i transparentni i da ne sadrže neugovorne barijere sa ciljem da se kupcu onemogući da koristi svoja prava.
- (10) Snabdjevač treba da ponudi različite načine plaćanja, koji neće praviti diskriminaciju između kupaca. Sistemi plaćanja unaprijed će biti fer i adekvatno će predstavljati procijenjenu potrošnju gasa.
- (11) Snabdjevač može zaključiti ugovor o snabdijevanju sa prekidima ako kupac prihvati da smanji ili obustavi potrošnju gasa u slučajevima i rokovima utvrđenim ugovorom.
- (12) Sastavni dio ugovora o snabdijevanju su i dodatni uslovi za snabdijevanje, ako ih je snabdjevač utvrdio.
- (13) Snabdjevač će obavijestiti kupca u slučaju promjene u izračunavanju cijene i o svim promjenama uslova ugovora najkasnije 30 dana prije početka primjene.
- (14) Kupac ima pravo na jednostrani raskid ugovora o snabdijevanju bez naknade ako su promjene u izračunavanju cijene ili druge promjene uslova nepovoljnije za kupca od uslova pod kojima je ugovor zaključen. Kupac ima pravo da u roku od 15 dana od

prijema obavještenja o promjeni uslova koji su nepovoljniji podnese pisani zahtjev za jednostrani raskid ugovora bez naknade.

- (15) Snabdjevač kupaca iz kategorije domaćinstava kada je zaključen ugovor o snabdijevanju na određeno vrijeme, su dužni da najkasnije 30 dana prije isteka ugovora pisanim putem obavijeste kupca o isteku ugovora i upoznaju ga sa mogućnostima i uslovima produženja ugovora, uslovima zaključenja novog ugovora i prava na promjenu snabdjevača.
- (16) Snabdjevač poslednjeg izbora i ranjivih kupaca ima obavezu dobijanja saglasnosti Agencije na uslove ugovora koji treba da su u skladu sa ovim opštim uslovima i obavezu objavljivanja tih uslova na svojoj internet stranici.
- (17) Sporovi između energetskih subjekata ili energetskih subjekata i korisnika njihovih usluga koji proizilaze iz njihovih ugovornih odnosa, mogu se povjeriti Agenciji na rješavanje, u skladu sa Zakonom.

V. CIJENE, TARIFNI ELEMENTI, OČITAVANJE, OBRAČUN I PLAĆANJE GASA

Član 8

- (1) Snabdjevač utvrđuje cijenu gasa za kupce na osnovu tržišnih uslova.
- (2) Snabdjevač poslednjeg izbora i ranjivih kupaca snabdijeva kupce u skladu sa cijenama koje su utvrđene metodologijom koju primjenjuje snabdjevač poslednjeg izbora i ranjivih kupaca.

Član 9

- (1) Tarifni elementi po kojima snabdjevač kupcima fakturiše usluge korišćenja prenosnog i/ili distributivnog sistema utvrđeni su metodologijama za utvrđivanje regulatornog prihoda operatora prenosnog i/ili distributivnog sistema i cijenama za korišćenje tih sistema.
- (2) Pored cijena utvrđenih članom 8 ovih opštih uslova i tarifnih elemenata iz stava 1 ovog člana, račun krajnjeg kupca sadrži i zakonom utvrđene naknade.
- (3) Ako kupac izabere dodatne usluge koje pruža nadležni operator sistema ili snabdjevač, račun tog kupca sadrži i naknadu za pružanje tih usluga.

Član 10

- (1) Obračunski period je, u skladu sa ovim opštim uslovima, kalendarski mjesec.
- (2) Snabdjevač i operator sistema su dužni da ugovore očitavanje mjerne opreme na način da period između dva očitavanja u najvećoj mogućoj mjeri odgovara trajanju obračunskog perioda.
- (3) Mjerna oprema kupca gase očitava se po pravilu jednom mjesечно u skladu sa rokovima definisanim u ugovoru o priključenju i ugovoru o snabdijevanju gasom.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, za kupce u udaljenim područjima i povremeno naseljenim objektima i ako im je godišnja potrošnja gase manja od 5.000kWh, operator distributivnog sistema može vršiti očitavanje mjernih uređaja i tromjesečno ili šestomjesečno.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, snabdjevač i kupac mogu ugovoriti da očitavanje mjerne opreme vrši kupac i da očitane podatke preko snabdjevača mjesечно

dostavlja nadležnom operatoru.

- (6) Snabdjevač će isporuku gase kupcu procijeniti na osnovu isporuke u istom periodu prethodne godine ako operator sistema ili kupac, u slučaju iz stava 5 ovog člana, ne dostavi snabdjevaču podatke o potrošnji kupca do desetog dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca za koji se vrši obračun.
- (7) Pored redovnog, očitavanje mjernih uređaja kupaca vrši se i u slučaju:
 - 1) raskida ugovora o snabdjevanju;
 - 2) zahtjeva za promjenu snabdjevača;
 - 3) promjene vlasništva nad objektom kupca;
 - 4) promjene cijene gase;
 - 5) promjene tarifnih stavova za korišćenje sistema za prenos i/ili distribuciju gase;
 - 6) promjene mjernih uređaja kupca;
 - 7) svakog isključenja i priključenja objekta kupca na sistem nadležnog operatora.
- (8) Nadležni operator je dužan da snabdjevaču dostavi sve mjerne podatke o količinama i kvalitetu gase neophodne za izradu obračuna kupcu, na način i u rokovima propisanim ugovorom o korišćenju sistema.

Član 11

- (1) Isporučena energija gase kupcu utvrđuje se kao proizvod izmjerene zapremine gase i kvaliteta gase na referentnim uslovima.
- (2) Za kupce čiji maksimalni kapacitet priklučka iznosi $10\text{m}^3/\text{čas}$ ili manje, mjeru opremu kupca može da čini samo mjerač koji vrši automatsku korekciju temperature na referentne uslove, a isporučena količina energije gase se utvrđuje na sljedeći način:

$$E = I * ((p_m + p_{atm}) / p_n) * GTV$$

E - isporučena količina energije gase za obračunski period u kWh;

I - izmjerena zapremina gase utvrđena kao razlika između očitanih stanja brojila mjerača na kraju i na početku obračunskog perioda u m^3 ;

P_m - 25 mbar (manometarski pritisak na regulatoru na mjestu isporuke za priklučke maksimalnog kapaciteta $10\text{m}^3/\text{čas}$ ili manje);

P_{atm} - atmosferski pritisak na mjestu isporuke gase koji se izračunava u zavisnosti od nadmorske visine mesta isporuke na sljedeći način:

$$P_{atm} = 1016 - 0,12 * H \text{ (mbar)}$$

H - nadmorska visina mesta u kome se nalazi mjesto isporuke gase koju utvrđuje operator distributivnog sistema i objavljuje na svoji internet stranici;

P_n = 1013,25 mbar;

GTV - gornja toplotna vrijednost gase koju utvrđuje nadležni operator sistema na procesnom gasnom hromatografu, u kWh/m³.

- (3) Za kupce čiji je maksimalni kapacitet priključka veći od $10m^3/\text{čas}$, mjerne uređaje čini mjerac i oprema koja pri izračunavanju zapremine gase u m^3 automatski koriguje temperaturu i pritisak gase na referentne uslove, te se isporučena količina energije gase utvrđuje na sljedeći način:

$$E = I * GTV$$

E - isporučena količina energije gase za obračunski period u kWh;

I - izmjerena zapremina gase na referentnim uslovima temperature i pritiska, izračunata kao razlika između očitanih stanja brojila mjerne opreme na kraju i na početku obračunskog perioda u m^3 ;

GTV - gornja toplotna vrijednost gase koju utvrđuje nadležni operator sistema na procesnom gasnom hromatografu, u kWh/m^3 .

- (4) GTV se mjeri na ulazu u prenosni i/ili distributivni sistem, dok se GTV za obračunski period izračunava kao ponderisana vrijednost GTV i isporučenih količina gase, odnosno kao proizvod dnevnih vrijednosti GTV i isporučenih količina gase po danima u prenosni ili distributivni sistem podijeljeno sa ukupno isporučenim količinama gase za obračunski period.

Član 12

- (1) Snabdjevač je dužan da kupcu dostavi račun za isporučeni gas u roku od 15 dana od isteka obračunskog perioda.
- (2) Ako kupac ne dobije račun za isporučeni gas u roku iz stava 1 ovog člana, može se obratiti snabdjevaču radi izdavanja kopije računa.
- (3) Račun za isporučeni gas sadrži:
- 1) podatke o snabdjevaču (naziv, PIB, PDV, adresa);
 - 2) podatke o kupcu (ime i prezime, naziv pravnog lica, PIB, PDV, adresa sjedišta kupca i adresa za prijem pošte);
 - 3) pretplatni/naplatni broj i broj mjernog uređaja;
 - 4) formulu za izračunavanje isporučene količine energije gase;
 - 5) obračunski period;
 - 6) stanje na mjernej opremi na kraju i na početku obračunskog perioda;
 - 7) elemente za korekciju pritiska na referentne uslove, ako se primjenjuje;
 - 8) zapreminu isporučenog gasa u m^3 ;
 - 9) GTV za obračunski period u kWh/m^3 ;
 - 10) isporučenu količinu energije gase za obračunski period u kWh;
 - 11) trošak korišćenja sistema za prenos i/ili distribuciju gase;
 - 12) cijene, naknade, porez, subvencije, popuste, kamate i dr;
 - 13) mjesto i datum fakturisanja računa;
 - 14) rok plaćanja računa;
 - 15) telefonski broj za hitne slučajeve nadležnog operatora na kojeg je kupac priključen;
 - 16) potrošnju gase u prethodnih 12 mjeseci;
 - 17) pouku o pravima kupca;
 - 18) pouku o obavezama kupca.
- (4) Način dostavljanja računa za isporučeni gas snabdjevač i krajnji kupac utvrđuju ugovorom o snabdijevanju.

Član 13

- (1) Ako se očitavanje isporučenog gasa za prethodni mjesec ne izvrši u rokovima utvrđenim pravilima kojima se uređuje mjerjenje u distributivnom sistemu, obračun isporučenog gasa vrši se zbirno za dva mjeseca, ako u periodu između dva očitavanja nije bilo promjene cijene gasa.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ako je u periodu između dva očitavanja došlo do promjene cijene gasa obračun se vrši primjenom stare cijene na količinu isporučenog gasa do dana promjene, od kada se primjenjuje nova cijena na količinu gasa isporučenu nakon promjene.
- (3) Količina gasa isporučena prije, odnosno od dana promjene cijene, utvrđuje se raspodjeljivanjem ukupne količine gasa na dva perioda srazmjerno trajanju perioda do i nakon promjene cijene.

Član 14

- (1) Ako nadležni operator u kontinuitetu od tri i više mjeseci nije u mogućnosti da pristupi mjestu isporuke gase kupca i izvrši očitavanje mjerne opreme, snabdjevač ima pravo da kao osnov za obračun koristi vrijednosti ostvarene u istom periodu prethodne godine.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, kada se radi o novom kupcu kod koga nije moguće kao osnov za obračun isporučenog gasa koristiti energetske vrijednosti ostvarene u istom periodu prethodne godine, kao osnov za obračun se koriste energetske vrijednosti utvrđene ugovorom o snabdijevanju gasom, odnosno ako ih ugovor o snabdijevanju ne sadrži, energetske vrijednosti kupaca sličnih karakteristika.
- (3) Plaćanje unaprijed u slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana će biti tako da uslovi plaćanja budu fer i da adekvatno predstavljaju vjerovatnu potrošnju gase kupca za jedan obračunski period.
- (4) U svim slučajevima propisanim ovim opštim uslovima kada se obračun vrši na osnovu procijenjene potrošnje gase, snabdjevač sačinjava novi obračun sa odgovarajućim poravnanjem, na osnovu izmijerenih veličina, na kraju sljedećeg obračunskog perioda.

Član 15

- (1) Rok za plaćanje računa za isporučeni gas ne može biti kraći od osam dana od dana dostavljanja računa.
- (2) Način plaćanja računa za isporučeni gas utvrđuje se ugovorom o snabdijevanju gasom.

VI. INFORMISANJE KUPCA

Član 16

- (1) Snabdjevač je dužan da na svojoj internet stranici objavi:
 - 1) opšte uslove za snabdijevanje gasom koji će biti u skladu sa ovim opštim uslovima, zajedno sa dodatnim uslovima, ako ih je utvrdio, najkasnije 15 dana prije početka primjene;
 - 2) pravila za odlučivanje po prigovorima kupaca priključenih na sistem nadležnog operatora;
 - 3) cijene za domaćinstva i druge krajnje kupce koje snabdijeva, najmanje 15 dana

- prije početka snabdijevanja;
- 4) svaku promjenu cijena i naknada najmanje 15 dana prije promjene cijena i naknada;
 - 5) obrazac zahtjeva za snabdijevanje gasom.
- (2) Snabdjevač poslednjeg izbora i ranjivih kupaca je dužan da na svojoj internet stranici objavi elemente koje je koristio za izračunavanje cijene gasa, najmanje jednom kvartalno, najkasnije 15 dana od početka kvartala za koji se podaci odnose.
- (3) Snabdjevač je dužan da pisanim ili elektronskim putem informiše kupca o promjeni uslova snabdijevanja.
- (4) Snabdjevač je dužan da na računu, uz račun ili na internet stranici prikaže sljedeće informacije o:
- 1) mogućnosti, načinu, mjestu i vremenu podnošenja i rješavanja prigovora na ispostavljeni račun;
 - 2) ostvarenoj potrošnji gase i troškovima koji su nastali po osnovu te potrošnje;
 - 3) sadržaju usluga koje pruža i nivou kvaliteta usluga; i
 - 4) vrsti i cijeni dodatnih usluga koje nudi.

VII. POSTUPAK PO PRIGOVORU KUPCA NA OBRAČUN ISPORUČENOG GASA

Član 17

- (1) Kupac ima pravo da podnese prigovor snabdjevaču, u slučajevima utvrđenim Zakonom, i to:
 - 1) na račun za isporučeni gas;
 - 2) u slučaju neispunjavanja obaveza utvrđenih ugovorom o snabdijevanju gasom;
 - 3) po osnovu neispunjavanja minimuma kvaliteta snabdijevanja od strane operatora sistema ili snabdjevača;
 - 4) u drugim slučajevima u vezi sa snabdijevanjem gasom.
- (2) Prigovor iz stava 1 tačka 1 ovog člana podnosi se u pisanoj formi u roku od osam dana od dana prijema računa, dok se prigovor iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana podnosi u pisanoj formi u roku od osam dana od dana kada je utvrđen razlog za podnošenje prigovora.
- (3) Snabdjevač je dužan da postupi po prigovoru iz stava 1 ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema prigovora u skladu sa ovim opštim uslovima i pravilima za odlučivanje po prigovorima kupaca priključenih na sistem nadležnog operatora i da kupca o tome obavijesti u formi rješenja ili na drugi odgovarajući način.
- (4) Ako snabdjevač uvaži prigovor iz stava 1 tačka 1 ovog člana djelimično ili u cijelosti, dužan je da doneše rješenje i u skladu sa istim kupcu izda novi - korigovani račun za isporučeni gas.
- (5) Snabdjevač je dužan da kupcu koji je platio račun koji je predmet prigovora, a riješen je u korist kupca, u dogovoru sa kupcem, vrati prekomjerno naplaćeni iznos uvećan za iznos u visini kamate koju snabdjevač zaračunava kupcima zbog neblagovremenog plaćanja ili račun za naredni obračunski period umanji za taj iznos, na način kako je to utvrđeno ugovorom o snabdijevanju.
- (6) Ako snabdjevač uvaži prigovor iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana djelimično ili u cijelosti, dužan je da doneše rješenje i u skladu sa istim kupcu umanji račun za naredni obračunski period za iznos iz rješenja, na način kako je to utvrđeno ugovorom o snabdijevanju.

- (7) Ako snabdjevač uvaži prigovor iz stava 1 ovog člana, djelimično ili u cijelosti, neće obračunati nikave troškove vezane za prigovor kupca. Snabdjevač će kupcu obračunati trošak kontrolnog obračuna kao nestandardne usluge ako se utvrdi da je prigovor kupca na obračun isporučenog gasa bio neopravдан.

Član 18

Ako je do pogrešnog obračuna isporučenog gasa došlo uslijed pogrešno očitanog stanja mjerača, odnosno mjernih uređaja, tehničke greške ili drugih razloga koje nije izazvao kupac, snabdjevač sačinjava ponovni obračun na osnovu energetskih veličina koje dostavlja nadležni operator, utvrđenih u skladu sa pravilima kojima se uređuje mjerjenje na sistemu nadležnog operatora.

VIII. USLOVI ZA OBUSTAVU SNABDIJEVANJA GASOM

Član 19

- (1) Isporuka gasa se može obustaviti kupcu ako:

- 1) kupac ne izvršava obaveze utvrđene ugovorom, odnosno nije platio u roku račun za isporučeni gas;
 - 2) ne obezbijedi sredstva obezbjeđenja plaćanja u skladu sa ugovorom o snabdijevanju;
 - 3) koristi gas mimo mjernih uređaja ili preko neodgovarajućeg mjernog uređaja;
 - 4) je onemogućio ispravan rad mjernog uređaja;
 - 5) ne dozvoljava ovlašćenim licima nadležnog operatora pristup mjernim uređajima;
 - 6) se neovlašćeno priključio na sistem nadležnog operatora;
 - 7) koristi gas suprotno uslovima iz ugovora o priključenju i ugovara o snabdijevanju;
 - 8) onemogućava tehničku kontrolu gasnih instalacija kupca;
 - 9) gasne instalacije kupca nisu u skladu sa važećim propisima;
 - 10) gasne instalacije kupca ugrožavaju živote ljudi, objekte i životnu sredinu;
 - 11) se ne pridržava propisanih mjera potrošnje gasa iz kriznog plana u slučaju proglašene opšte nestašice gasa;
 - 12) podnese pisani zahtjev za obustavu isporuke gasa.
- (2) U slučajevima iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana snabdjevač je dužan da kupcu prije obustave isporuke gasa dostavi upozorenje da će se obustaviti snabdijevanje gasom ukoliko u određenom roku ne izvrši dospjele obaveze, odnosno postigne sporazum o izvršavanju obaveza.

- (3) Upozorenje o obustavi snabdijevanja gasom, iz stava 2 ovog člana, sadrži:

- 1) podatke o snabdjevaču;
- 2) podatke o kupcu;
- 3) iznos neizmirene obaveze i period na koji se odnosi;
- 4) tehničke podatke o mjernoj opremi u objektu kupca;
- 5) preplatni/naplatni broj i broj mjerne opreme;
- 6) kategoriju kupca;
- 7) rok za izmirenje duga, koji ne može biti kraći od sedam dana;
- 8) način obavještavanja snabdjevača o izmirenju duga;
- 9) obavještenje o načinu, vremenu i mjestu podnošenja prigovora kupca u slučaju obustave snabdijevanja;
- 10) broj i datum izdavanja upozorenja;

- 11) obavještenje da je za vrijeme obustave snabdijevanja gasom kupac dužan da plaća fiksne naknade u skladu sa Zakonom;
 - 12) ponudu za zaključenje sporazuma o izvršavanju obaveza.
- (4) Ako kupac u roku iz stava 3 tačka 7 ovog člana ne izmiri obaveze ili ne prihvati ponudu za zaključenje sporazuma o izvršavanju obaveza i o tome ne obavijesti snabdjevača, snabdjevač ima pravo da nadležnom mrežnom operatoru podnese zahtjev za obustavu gasa kupcu.
- (5) U zahtjevu iz stava 4 ovog člana, snabdjevač je dužan da nadležnom operatoru navede rok u kojem je dužan da kupcu obustavi isporuku gase, koji ne može biti kraći od jednog radnog dana od slanja zahtjeva za obustavu gase nadležnom operatoru, s tim da obustava isporuke gase ne može početi u petak, subotu ili nedelju, na državni praznik ili dan prije državnog praznika.
- (6) Trajanje obustave isporuke gase ne može biti duže od 90 dana. Nakon obustave duže od 90 dana nadležni mrežni operator će isključiti kupca sa sistema.
- (7) U slučaju obustave iz stava 1 ovog člana, ne dolazi do raskida ugovora o snabdijevanju gasom, osim u slučaju iz člana 27 stav 1 tačka 3 podtačka d) ovih opštih uslova.
- (8) Nakon plaćanja obaveza ili zaključenja sporazuma o izvršavanju obaveza, snabdjevač je dužan da u roku od jednog radnog dana naloži nastavak isporuke gase nadležnom operatoru.
- (9) Ako je kupac blagovremeno podnio prigovor na račun za isporučeni gas, do rješavanja prigovora od strane snabdjevača, pod uslovom da je kupac platio nesporni dio računa, ne može se obustaviti isporuka gase.

IX. PROMJENE PODATAKA IZ UGOVORA

Član 20

Kupac je dužan da u slučaju promjene podataka iz ugovora o snabdijevanju bez odlaganja, pisanim putem obavijesti snabdjevača.

Član 21

- (1) U slučaju promjene vlasništva nad objektom, novi vlasnik je dužan da u pisanoj formi podnese zahtjev snabdjevaču za zaključenje ugovora o snabdijevanju gasom u roku od 15 dana od dana promjene vlasništva nad objektom.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se na obrascu koji utvrđuje snabdjevač, a koji sadrži: ime i prezime, odnosno naziv novog kupca, osnov za zaključenje ugovora (dokaz o vlasništvu), JMBG, odnosno PIB i potpis kupca.
- (3) Nakon prijema zahtjeva iz stava 1 ovog člana snabdjevač obavještava prethodnog vlasnika o obavezi raskida ugovora o snabdijevanju.
- (4) Ako se prethodni vlasnik ne odazove na poziv snabdjevača iz stava 3 ovog člana smatra se da je saglasan da se ugovor o snabdijevanju raskine.
- (5) Nakon prijema zahtjeva iz stava 1 ovog člana, snabdjevač u roku od pet dana od dana prijema, nadležnom operatoru podnosi zahtjev za očitavanje predmetnog mjernog mjesta.
- (6) Očitano stanje brojila po zahtjevu iz stava 5 ovog člana je krajnje stanje za prethodnog kupca i početno za novog kupca (vlasnika).
- (7) Snabdjevač je dužan da riješi zahtjev kupca u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva.

- (8) Nakon usvajanja zahtjeva iz stava 1 ovog člana snabdjevač sa novim kupcem zaključuje ugovor o snabdijevanju.
- (9) Ako zahtjev iz stava 1 ovog člana ne bude podnijet u utvrđenom roku, razgraničenje obaveza prethodnog i novog vlasnika vrši se po evidentiranom stanju u obračunskom periodu u kome je izvršena primopredaja objekta u skladu sa kupoprodajnim ugovorom.
- (10) Ako novi vlasnik ne podnese zahtjev za zaključenje ugovora o snabdijevanju sa snabdjevačem ili sa nekim drugim snabdjevačem u roku od 15 dana od promjene vlasništva, nadležni operator će obustaviti isporuku gase novom vlasniku na zahtjev snabdjevača.

Član 22

- (1) Na postupke promjene vlasništva po osnovu ugovora o ustupanju i raspodjeli imovine za života i po osnovu ugovora o poklonu, primjenjuju se odredbe člana 21 ovih opštih uslova.
- (2) U slučaju promjene vlasništva po osnovu ugovora o poklonu, poklonoprimec - novi vlasnik objekta, prihvatanjem poklona, prihvata i sva prava i obaveze, čime preuzima sve finansijske obaveze po osnovu isporučenog gase na predmetnom objektu nastale do dana zaključivanja ugovora o poklonu, te uz podnošenje dokaza o vlasništvu, ima pravo da zaključi ugovor o snabdijevanju gasom.

Član 23

- (1) U slučaju promjene vlasništva po osnovu ugovora o doživotnom izdržavanju između primaoca izdržavanja odnosno kupca gase i davaoca izdržavanja, primjenjuju se odredbe člana 22 ovih opštih uslova.
- (2) Smrću primaoca izdržavanja, davalac izdržavanja preuzima prava i obaveze na imovini, te preuzima sve finansijske obaveze po osnovu isporučenog gase, nastale do momenta smrti primaoca izdržavanja.

Član 24

- (1) U slučaju smrti fizičkog lica kao kupca ili prestanka postojanja pravnog lica, nasljednici/pravni sljedbenici, dužni su da u roku od 90 dana od dana smrti fizičkog lica ili prestanka postojanja pravnog lica obavijeste pisanim putem snabdjevača i podnesu zahtjev za promjenu imena - naziva kupca gase.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana nasljednici, odnosno pravni sljedbenici su dužni da dostave dokaz o vlasništvu odnosno list nepokretnosti i rješenje o nasleđivanju, odnosno ako ostavinski postupak nije završen, izjavu ostalih nasljednika, ovjerenu u skladu sa zakonom, da su isti saglasni da se kao kupac gase registruje podnositelj zahtjeva.
- (3) Ako podnositelj zahtjeva ne dostavi dokaze iz stava 2 ovog člana, snabdjevač će odbiti zahtjev i o tome obavijestiti podnositoca zahtjeva.
- (4) U slučaju iz stava 2 ovog člana, dok se ne utvrdi novi vlasnik, privremeno će se nastaviti sa snabdijevanjem fizičkog ili pravnog lica koje koristi objekat, pri čemu se zaključuje ugovor o snabdijevanju gasom na određeno vrijeme.
- (5) Ako se ne zaključi ugovor iz stava 4 ovog člana u roku od 90 dana od dana saznanja za smrt fizičkog lica ili prestanka postojanja pravnog lica, snabdjevač nadležnom operatoru podnosi zahtjev za očitavanje mjernog mjesta i obustavu snabdijevanja gasom.
- (6) Snabdjevač nakon zaključivanja ugovora o snabdijevanju gasom na određeno vrijeme, u bazi kupaca vrši potrebne izmjene, o čemu pisanim putem obavještava

nadležnog operatora.

Član 25

Kupac gasa može ustupiti ugovor o snabdijevanju drugom licu pod uslovima propisanim odredbama Zakona o obligacionim odnosima, koje regulišu ustupanje ugovora.

Član 26

Odredbe čl. 20 do 25 ovih opštih uslova se primjenjuju i na kupce koji zaključe ugovor sa snabdjevačem poslednjeg izbora i ranjivih kupaca.

X. PRESTANAK I RASKID UGOVORA O SNABDIJEVANJU

Član 27

- (1) Ugovor o snabdijevanju se može raskinuti:
 - 1) na zahtjev kupca;
 - 2) nakon obavještenja nadležnog operatora da je sa kupcem raskinut ugovor o priključenju;
 - 3) od strane snabdjevača:
 - a) kada se ispune uslovi za raskid utvrđeni ugovorom;
 - b) kada istekne period važenja ugovora;
 - c) kada kupac ne poštuje obaveze iz ugovora;
 - d) kada se utvrdi da su podaci dostavljeni od strane kupca netačni ili nepotpuni i onemogućavaju uredno izvršavanje ugovornih obaveza, a kupac nije po zahtjevu snabdjevača u propisanom roku otklonio nedostatke;
 - e) kada je kupcu obustavljeno snabdijevanje, ako isti nije u roku od 90 dana otklonio razloge obustave.
 - 4) u slučaju promjene snabdjevača.
- (2) Ugovor o snabdijevanju prestaje da važi zbog prestanka postojanja kupca, na način i pod uslovima utvrđenim ovim opštim uslovima.
- (3) U slučaju raskida ugovora o snabdijevanju, snabdjevač donosi akt kojim se konstatiše raskid ugovora i isti dostavlja nadležnom operatoru sa zahtjevom za očitavanje mjernih uređaja i zahtjevom za isključenje mesta isporuke kupca.
- (4) Postupak raskida ugovora u slučaju promjene snabdjevača definisan je pravilima kojima se uređuje promjena snabdjevača.

Član 28

- (1) Kupac koji namjerava da raskine bez troškova ugovor o snabdijevanju na neodređeno vrijeme, uključujući i ugovor sa snabdjevačem poslednjeg izbora i ranjivih kupaca, dužan je da najmanje 15 dana prije namjeravanog prestanka snabdijevanja, snabdjevaču podnese pisani zahtjev u kojem će navesti traženi dan prestanka snabdijevanja.
- (2) Kupac koji nije domaćinstvo ni mali kupac gasa i želi da raskine ugovor o snabdijevanju na određeno vrijeme može to učiniti bez troškova danom isticanja trajanja ugovora, odnosno sa finansijskom kompenzacijom snabdjevaču definisanim u ugovoru ako želi prekid prije dana isticanja ugovora, pod uslovom da snabdjevaču podnese pisani zahtjev u kojem će navesti traženi dan prestanka snabdijevanja najmanje 15 dana prije prestanka snabdijevanja.
- (3) Nakon prijema zahtjeva iz stava 1 ovog člana, snabdjevač je dužan da u roku od

najviše tri dana pisanim putem obavijesti nadležnog operatora koji će očitati mjerne uređaje na dan traženog prestanka snabdijevanja.

- (4) Na osnovu očitanog stanja brojila iz stava 3 ovog člana vrši se obračun isporučenog gasa na osnovu kojeg snabdjevač ispostavlja račun kupcu sa kojim se raskida ugovor.

XI. USLOVI SNABDIJEVANJA OD STRANE SNABDJEVAČA POSLEDNJEG IZBORA I RANJIVIH KUPACA

Član 29

- (1) Snabdjevač poslednjeg izbora i ranjivih kupaca snabdijeva:
- 1) domaćinstva i male kupce, koji ne pripadaju kategoriji domaćinstava, priključene na distributivne sisteme gase, koji bez svoje krivice ostanu bez snabdjevača ili ugovora o snabdijevanju;
 - 2) domaćinstva i male kupce, koji ne pripadaju kategoriji domaćinstava, priključene na distributivne sisteme gase, koji izaberu snabdijevanje preko snabdjevača poslednjeg izbora i ranjivih kupaca; i
 - 3) ranjive kupce.
- (2) Pored kupaca iz stava 1 ovog člana, snabdjevač poslednjeg izbora dužan je da snabdijeva i druge kupce priključene na prenosni ili distributivni sistem, u skladu sa Zakonom, koji bez svoje krivice ostanu bez snabdjevača ili ugovora o snabdijevanju.
- (3) Snabdjevač poslednjeg izbora dužan je da odmah, bez podnošenja zahtjeva, preuzme snabdijevanje kupaca iz stava 1 tačka 1 i stava 2 ovog člana i o tome pisanim putem obavijesti nadležnog operatora.
- (4) Zahtjev za snabdijevanje kupaca iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana naročito sadrži:
- 1) podatke o kupcu;
 - 2) spisak dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev;
 - 3) podatke o objektu;
 - 4) pretplatni/naplatni broj i broj mjernog uređaja;
 - 5) naziv i adresu sjedišta prethodnog snabdjevača;
 - 6) kategoriju kupca;
 - 7) očekivani dan početka snabdijevanja, odnosno primjene novog ugovora o snabdijevanju.
- (5) Uz zahtjev iz stava 4 ovog člana kupac je dužan da dostavi dokaz da pripada kategoriji domaćinstava, malih kupaca ili ranjivih kupaca.
- (6) Zahtjev za snabdijevanje u ime kupca iz stava 1 tačka 3 ovog člana, ako kupac nije u mogućnosti da podnese, podnosi organ državne uprave nadležan za poslove socijalnog staranja.
- (7) Snabdjevač iz stava 1 ovog člana je dužan da u roku od pet dana od dana prijema odluči o zahtjevu.
- (8) Snabdjevač iz stava 1 ovog člana je dužan da vodi evidenciju o broju kupaca, ukupnoj količini isporučenog gasa i prosječnom trajanju snabdijevanja, odvojeno za domaćinstva i druge kupce.
- (9) Snabdjevač iz stava 1 ovog člana nema pravo da naplati troškove raskida ugovora, a otkazni rok je 15 dana.

XII. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 30

Ovi opšti uslovi stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 20/402-1

Podgorica, 23. januar 2020. godine

Predsjednik Odbora,
Branislav Prelević, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V.D.
GENERALNOG DIREKTORA DIREKTORATA ZA RAZVOJ NACIONALNOG
BRENDA I ZAŠTITU POTROŠAČA U MINISTARSTVU EKONOMIJE

Mr Jovu Rabrenoviću, v.d. generalnog direktora Direktorata za razvoj nacionalnog brenda i zaštitu potrošača u Ministarstvu ekonomije, prestaje vršenje navedene dužnosti, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određen za v.d. generalnog direktora ovog direktorata.

Broj: 07-3/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O ODREĐIVANJU V.D. GENERALNOG DIREKTORA DIREKTORATA ZA
RAZVOJ NACIONALNOG BREND A I ZAŠТИTU POTROŠAČA U MINISTARSTVU
EKONOMIJE

Za v.d. generalnog direktora Direktorata za razvoj nacionalnog brenda i zaštitu potrošača u Ministarstvu ekonomije, određuje se mr Jovo Rabrenović, do postavljenja generalnog direktora ovog direktorata u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-2/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V.D. POMOĆNICE DIREKTORA
AGENCIJE ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

Lidiji Šćepanović, v.d. pomoćnice direktora Agencije za zaštitu prirode i životne sredine - rukovoditeljki Sektora za zaštitu prirode, monitoring analizu i izvještavanje, prestaje vršenje navedene dužnosti, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određena za v.d. pomoćnice direktora- rukovoditeljku ovog sektora.

Broj: 07-4/3
Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O PRESTANKU VRŠENjA DUŽNOSTI V.D. POMOĆNIKA DIREKTORA
AGENCIJE ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

Iliji Radoviću, v.d. pomoćnika direktora Agencije za zaštitu prirode i životne sredine - rukovodiocu Sektora za izdavanje dozvola i saglasnosti, prestaje vršenje navedene dužnosti, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određen za v.d. pomoćnika direktora - rukovodioca ovog sektora.

Broj: 07-8/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V.D. POMOĆNIKA DIREKTORA
AGENCIJE ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

Dušanu Raspovoviću, v.d. pomoćnika direktora Agencije za zaštitu prirode i životne sredine - rukovodiocu Sektora za primjenu Arhuske konvencije i vođenje katastra zagađivača iz oblasti zaštite životne sredine, prestaje vršenje navedene dužnosti, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određen za v.d. pomoćnika direktora - rukovodioca ovog sektora.

Broj: 07-6/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O ODREĐIVANJU V.D. POMOĆNICE DIREKTORA AGENCIJE ZA ZAŠTITU
PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

Za v.d. pomoćnice direktora Agencije za zaštitu prirode i životne sredine - rukovoditeljku Sektora za zaštitu prirode, monitoring analizu i izvještavanje, određuje se Lidija Šćepanović, diplomirana inženjerka tehnologije, do postavljenja pomoćnika direktora - rukovodioca ovog sektora u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-5/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG“, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O ODREĐIVANJU V.D. POMOĆNIKA DIREKTORA AGENCIJE ZA ZAŠTITU
PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

Za v.d. pomoćnika direktora Agencije za zaštitu prirode i životne sredine - rukovodioca Sektora za izdavanje dozvola i saglasnosti, određuje se Ilija Radović, diplomirani inženjer tehnologije, do postavljenja pomoćnika direktora - rukovodioca ovog sektora u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-9/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O ODREĐIVANJU V.D. POMOĆNIKA DIREKTORA AGENCIJE ZA ZAŠTITU
PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

Za v.d. pomoćnika direktora Agencije za zaštitu prirode i životne sredine -rukovodioca Sektora za primjenu Arhuske konvencije i vođenje katastra zagađivača iz oblasti zaštite životne sredine, određuje se Dušan Raspopović, diplomirani inženjer poljoprivrede, do postavljenja pomoćnika direktora - rukovodioca ovog sektora u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-7/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V.D.
GENERALNOG DIREKTORA GENERALNOG
DIREKTORATA ZA MULTILATERALNE POSLOVE
U MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA

Veljku Milonjiću, v.d. generalnog direktora Generalnog direktorata za multilateralne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova, prestaje vršenje navedene dužnosti, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određen za v.d. generalnog direktora ovog direktorata.

Broj: 07-47/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O ODREĐIVANjU V.D. GENERALNOG DIREKTORA GENERALNOG
DIREKTORATA ZA MULTILATERALNE POSLOVE U MINISTARSTVU
VANjSKIH POSLOVA

Za v.d. generalnog direktora Generalnog direktorata za multilateralne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova, određuje se Veljko Milonjić, do postavljenja generalnog direktora ovog direktorata u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-48/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 35 Zakona o državnoj upravi ("Službeni list CG", broj 78/18), a u vezi sa članom 60 stav 1 alineja 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O PRESTANKU MANDATA SEKRETARA
SEKRETARIJATA ZA RAZVOJNE PROJEKTE

Dejanu Medojeviću, sekretaru Sekretarijata za razvojne projekte, prestaje mandat, na lični zahtjev.

Broj: 07-45/4

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 100 stav 3 Zakona o javno-privatnom partnerstvu („Službeni list CG”, broj 73/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O ODREĐIVANJU V.D. DIREKTORA AGENCIJE ZA INVESTICIJE CRNE GORE

Za v.d. direktora Agencije za investicije Crne Gore, određuje se Dejan Medojević, dosadašnji sekretar Sekretarijata za razvojne projekte, do imenovanja direktora ove agencije u skladu sa zakonom.

Broj: 07-49/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 20 stav 2 Zakona o javno-privatnom partnerstvu („Službeni list CG”, broj 73/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

**R J E Š E Nj E
O IMENOVANJU SAVJETA
AGENCIJE ZA INVESTICIJE CRNE GORE**

1. Imenuje se Savjet Agencije za investicije Crne Gore, u sastavu:

- Ljubo Knežević, diplomirani inženjer elektrotehnike, predsjednik Savjeta,
 - Dragana Čenić, diplomirani inženjer arhitekture, članica,
 - Jelena Jovetić, diplomirani ekonomista, članica,
 - Radosav Babić, diplomirani ekonomista, član,i
 - Angelina Živković, diplomirani građevinski inženjer, članica.
2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-50/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

**Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.**

Na osnovu člana 33 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, broj 78/18), a u vezi sa članom 59 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O IMENOVANJU DIREKTORA UPRAVE POMORSKE SIGURNOSTI I
UPRAVLjANjA LUKAMA

Za direktora Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama, imenuje se Safet Kočan, diplomirani menadžer, dosadašnji v.d. direktora ove uprave.

Broj: 07-54/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 2 Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora ("Službeni list CG", br. 56/13, 13/18 i 67/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O RAZRJEŠENJU PREDSJEDNIKA I PET ČLANOVA SAVJETA ZA
UPRAVLjANje PRIRODNIM I
KULTURNO-ISTORIJSKIM PODRUČJEM KOTORA

1. Razrješavaju se dužnosti predsjednik i pet članova Savjeta za upravljanje prirodnim i kulturno-istorijskim područjem Kotora, prije isteka mandata i to:

- Vladimir Jokić, dipl. pravnik, raniji predsjednik Opštine Kotor, predsjednik,
 - mr Zorica Čubrović, dipl. ing. arhitekture, na predlog Uprave za zaštitu kulturnih dobara, članica,
 - Miloš Petričević, dipl. arheolog, na predlog Skupštine Opštine Kotor, član,
 - Jasmina Grgurević, dipl. konzervatorka-restauratorka, na predlog Skupštine Opštine Kotor, članica,
 - Danijela Đukić, dipl. etnolog, na predlog Skupštine Opštine Kotor, članica i
 - dr Ilija Lalošević, dipl. arhitekta, na predlog Skupštine Opštine Kotor, član.
2. Ovo rješenje objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-53/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 2 Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora ("Službeni list CG", br. 56/13, 13/18 i 67/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O IMENOVANJU PREDSJEDNIKA I PET ČLANOVA
SAVJETA ZA UPRAVLjANjE PRIRODNIM I
KULTURNO-ISTORIJSKIM PODRUČJEM KOTORA

1. Imenuju se predsjednik i pet članova Savjeta za upravljanje prirodnim i kulturno - istorijskim područjem Kotora i to:

- Željko Aprcović, dipl. pravnik, predsjednik Opštine Kotor, predsjednik,
- Božidar Božović, spec.sci.arhitekta, na predlog Uprave za zaštitu kulturnih dobara, član,
- Vilma Kovačević, dipl.arheolog-konzervator, na predlog Skupštine Opštine Kotor, članica,
- Nikola Novaković, dipl.arhitekta, na predlog Skupštine Opštine Kotor, član,
- Andro Radulović, dipl.pravnik, na predlog Skupštine Opštine Kotor, član; i
- Sonja Seferović, spec.sci.politehničke u pomorstvu, na predlog Skupštine Opštine Kotor, članica.

2. Ovo rješenje objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-53/4

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 8 alineja 7 Odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Skijališta Crne Gore” („Službeni list CG”, br. 77/17, 19/18 i 72/18), a u vezi sa članom 14 stav 1 tačka 1 Statuta Društva sa ograničenom odgovornošću „Skijališta Crne Gore” („Službeni list CG”, broj 88/17), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O RAZRJEŠENJU ČLANICE ODBORA DIREKTORA DRUŠTVA SA
OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU „SKIJALIŠTA CRNE GORE”

1. Razrješava se dužnosti članice Odbora direktora Društva sa ograničenom odgovornošću „Skijališta Crne Gore”, Dragana Čenić, prije isteka mandata, na lični zahtjev.
2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-70/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 12 stav 1 Odluke o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji ("Službeni list CG", br. 9/12, 15/14, 19/17, 33/18 i 48/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O RAZRJEŠENJU ČLANA PREGOVARAČKE GRUPE ZA VOĐENjE PREGOVORA
O PRISTUPANjU CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI

1. Razrješava se prof. dr Anđelko Lojpur dužnosti člana Pregovaračke grupe za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, zaduženog za poglavlje pregovora 25. Nauka i istraživanje.

2. Ovo rješenje objaviće se u "Službenom listu Crne Gore.

Broj: 07-110/2

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 12 stav 1 Odluke o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji ("Službeni list CG", br. 9/12, 15/14, 19/17, 33/18 i 48/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O RAZRJEŠENJU ČLANA PREGOVARAČKE GRUPE ZA VOĐENjE PREGOVORA
O PRISTUPANjU CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI

1. Razrješava se dužnosti člana Pregovaračke grupe za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, zaduženog za poglavlje pregovora 30. Vanjski odnosi, Goran Šćepanović, raniji generalni direktor Direktorata za multilateralnu i regionalnu trgovinsku saradnju i ekonomske odnose sa inostranstvom u Ministarstvu ekonomije.

2. Ovo rješenje objaviće se u "Službenom listu Crne Gore.

Broj: 07-110/4

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 12 stav 1 Odluke o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji ("Službeni list CG", br. 9/12, 15/14, 19/17, 33/18 i 48/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O IMENOVANjU ČLANA PREGOVARAČKE GRUPE ZA VOĐENjE PREGOVORA
O PRISTUPANjU CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI

1. Za člana Pregovaračke grupe za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, zaduženog za poglavlje pregovora 30. Vanjski odnosi, imenuje se Dušan Radonjić, generalni direktor Direktorata za multilateralnu i regionalnu trgovinsku saradnju i ekonomski odnose sa inostranstvom u Ministarstvu ekonomije.

2. Ovo rješenje objaviće se u "Službenom listu Crne Gore.

Broj: 07-110/5
Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 12 stav 1 Odluke o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji ("Službeni list CG", br. 9/12, 15/14, 19/17, 33/18 i 48/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O IMENOVANJU ČLANICE PREGOVARAČKE GRUPE ZA VOĐENjE
PREGOVORA O PRISTUPANjU CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI

1. Za članicu Pregovaračke grupe za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, zaduženu za poglavlje pregovora 25. Nauka i istraživanje, imenuje se Zorka Kordić, pomoćnica generalnog sekretara Vlade - rukovoditeljka Sektora za koordinaciju, praćenje usklađenosti i praćenje sprovođenja strategija kojima se utvrđuju javne politike.
2. Ovo rješenje objaviće se u "Službenom listu Crne Gore.

Broj: 07-110/3

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.